

ROMÂNIA
CONSILIUL CONCURENȚEI

R A P O R T
PRIVIND
AJUTOARELE DE STAT ACORDATE
ÎN ROMÂNIA
ÎN PERIOADA 2007-2009

Cuprins

CAPITOLUL 1.....	3
1.1. CONSIDERAȚII GENERALE	3
1.2. CONSIDERAȚII CU CARACTER METODOLOGIC	7
CAPITOLUL 2	
AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2007-2009	9
2.1. CARACTERIZARE GENERALĂ	9
2.2. DOMENIILE BENEFICIARE ALE AJUTORULUI DE STAT	11
2.2.1. Instrumente financiare utilizate.....	14
2.3. CLASIFICAREA AJUTOARELOR DE STAT ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVUL PRINCIPAL.....	17
2.3.1. Obiectivele orizontale	22
2.3.2. Obiectivele sectoriale.....	24
2.3.3. Obiectivele regionale	25
CAPITOLUL 3	
AJUTORUL DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI PRELUCRĂTOARE DIN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2007-2009	28
3.1. VOLUM ȘI TENDINȚE.....	28
3.2. ANALIZA AJUTOARELOR DE STAT ACORDATE INDUSTRIEI PRELUCRĂTOARE ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVUL PRINCIPAL	30
3.2.1. Obiectivele orizontale	33
3.2.2. Obiectivele sectoriale.....	35
3.2.3. Obiectivele regionale	35
3.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE	37
CAPITOLUL 4	
AJUTORUL DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI EXTRACTIVE DIN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2007-2009	39
4.1. DATE GENERALE PRIVIND AJUTOARELE DE STAT PENTRU INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	39
4.2. OBIECTIVELE AJUTOARELOR DE STAT PENTRU INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	43
4.2.1. Obiective orizontale	46
4.2.2. Obiective sectoriale.....	48
4.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE	55
4.3.1. Instrumente financiare utilizate la acordarea ajutoarelor de stat pentru industria extractivă.....	56
4.3.2. Instrumente financiare utilizate la acordarea ajutoarelor de stat pentru industria cărbunelui.....	59
CAPITOLUL 5	
AJUTORUL DE STAT ACORDAT PENTRU FORȚA DE MUNCĂ ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2007-2009	63
5.1. CONSIDERAȚII GENERALE	63
5.2. FORȚA DE MUNCĂ DIN ROMÂNIA	66
5.3. VOLUMUL ȘI TENDINȚELE AJUTORULUI DE STAT ACORDAT FORȚEI DE MUNCĂ ÎN ROMÂNIA	68
5.4. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE	71

CAPITOLUL 6	
AJUTORUL DE STAT ACORDAT PENTRU SERVICII FINANCIARE, TURISM, MEDIA ȘI CULTURĂ ÎN PERIOADA 2007-2009	72
6.1. VOLUM ȘI TENDINȚE.....	72
6.2. OBIECTIVELE ALOCĂRII AJUTOARELOR DE STAT ȘI SUBDOMENIILE BENEFICIARE.....	74
6.2.1. Ajutorul de stat pentru sectorul turism.....	74
6.2.2. Ajutorul de stat pentru sectorul media și cultură	74
6.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE	75
CAPITOLUL 7	
AJUTORUL REGIONAL.....	78
CAPITOLUL 8	
AJUTOARE DE STAT ACORDATE ÎN SECTORUL TRANSPORTURI, ÎN PERIOADA 2007-2009	87
8.1. VOLUM ȘI TENDINȚE ÎNREGISTRATE	87
8.2. SUBDOMENIILE BENEFICIARE DE AJUTOR DE STAT ÎN SECTORUL TRANSPORTURI	89
8.2.1. Ajutorul de stat acordat transporturilor feroviare	91
8.2.2. Ajutorul de stat acordat transporturilor aeriene	92
8.2.3. Ajutorul de stat pentru transportul auto combinat	93
8.2.4. Ajutorul de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor – S.C. Metrorex S.A. 94	
8.3. INSTRUMENTELE FINANCIARE	95
CAPITOLUL 9	
AJUTORUL DE STAT ACORDAT ÎN ROMÂNIA ÎNTREPRINDERILOR CE AU PRESTAT SERVICII DE INTERES ECONOMIC GENERAL, ÎN PERIOADA 2007-2009	99
CAPITOLUL 10	
AJUTORUL DE MINIMIS ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2007-2009	114
10.1. CARACTERIZARE GENERALĂ.....	114
10.2. DOMENIILE BENEFICIARE DE AJUTOR DE MINIMIS	116
10.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE	119
CAPITOLUL 11	
AJUTOARE DE STAT ACORDATE ÎN CONTEXTUL CRIZEI ECONOMICO - FINANCIARE	121
CAPITOLUL 12	
AJUTORUL DE STAT ACORDAT AGRICULTURII ȘI PESCUITULUI DIN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2007 - 2009	126
12.1. VOLUM ȘI TENDINȚE.....	126
12.2. FURNIZORII DE AJUTOR DE STAT.....	130
12.3. DOMENII BENEFICIARE	133
12.4. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE	137
CAPITOLUL 13	
CONCLUZII	142
ANEXA I.....	147
ANEXA TEHNICĂ.....	147
I. Sfera ajutoarelor de stat analizate în Raport	147
II. Categori și obiective ale ajutorului de stat	148
III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor.....	151
ANEXA II	154
LISTA ACTELOR NORMATIVE	154

ANEXA III.....	171
ANEXA STATISTICĂ.....	171

CAPITOLUL 1

1.1. CONSIDERAȚII GENERALE

Politica de concurență are un rol vital în a face ca piețele să funcționeze mai bine în beneficiul agenților economici și al consumatorilor.

În cadrul acesteia, politica în domeniul ajutoarelor de stat este o parte integrantă, ajutoarele de stat reprezentând măsuri selective de sprijin financiar public acordate unor întreprinderi, zone sau activități în vederea atingerii unor obiective de interes general, cum ar fi protecția mediului, dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, dezvoltarea zonelor defavorizate și, respectiv, salvarea sau restructurarea unor agenți economici strategici. Chiar dacă sprijinul acordat întreprinderilor de către autorități este un interes public major, acesta poate denatura mediul concurențial normal.

De aceea, este necesară elaborarea și aplicarea cu strictețe a regulilor cu privire la modalitățile în care autoritățile pot interveni pe piață prin acordarea de ajutoare de stat. Ajutorul de stat poate fi compatibil dacă urmărește obiective de interes comun clar definite, având efecte benefice generale asupra dezvoltării economice, și nu afectează comerțul cu statele membre ale Uniunii Europene.

Comisia Europeană încurajează statele membre să acorde prioritate acțiunii de consolidare a competitivității economiei lor, precum și de consolidare a coeziunii sociale și regionale.

Reforma ajutoarelor de stat, întreprinsă de Comisie în ultimii ani, vizează redirecționarea ajutoarelor către obiectivele stabilite în Strategia de la Lisabona, precum cercetarea, dezvoltarea și inovarea, măsuri de capital de risc, formare profesională, energii regenerabile și alte măsuri de protecție a mediului. Reglementările comunitare impun părților interesate să verifice dacă ajutorul de stat reprezintă un instrument politic adecvat pentru atingerea obiectivelor de interes comun. Controlul ajutoarelor de stat contribuie astfel, la

evitarea utilizării neraționale a resurselor publice, pentru care, în final, cetățenii sunt cei care trebuie să plătească.

Pentru Consiliul Concurenței, anul 2007 (primul an al aderării), a marcat exercitarea unui nou rol, acela de „*autoritate națională de contact*” în problematica ajutorului de stat, asigurând interfața între Comisia Europeană, pe de o parte, și autoritățile naționale inițiatoare și furnizoare de ajutor de stat, pe de altă parte.

Astfel, aderarea României la Uniunea Europeană a condus la modificarea competenței de autorizare a ajutoarelor, competență ce a fost transferată către Comisia Europeană. De la data aderării, reglementările comunitare în materie de ajutor de stat au devenit direct aplicabile în România, iar acordarea oricărui ajutor de stat trebuie să fie, ca regulă, precedată de obținerea unei decizii de autorizare din partea Comisiei Europene. Aceasta implică o responsabilitate sporită pentru România, care va trebui să fundamenteze corespunzător, din punct de vedere juridic și economic, orice intenție de acordare a unui ajutor de stat.

În fapt, în materie de ajutor de stat, prin prevederile O.U.G. nr.117/2006, au fost reglementate procedurile naționale, în vederea aplicării art. 87-89 din Tratatul de instituire a Comunității Europene¹ și a legislației secundare adoptate în baza acestuia, direct și imediat aplicabile după 1 ianuarie 2007.

Ajutoarele de stat reprezintă o pârghie esențială pentru guvernanți. Astfel, măsurile de sprijin luate de către guvernele statelor membre pot remedia eșecurile pieței, pot promova investițiile, pot crea locuri noi de muncă și proteja mediul sau, mai nou, pot preveni colapsul sistemului bancar.

Urmare a reformelor inițiate în domeniul ajutorului de stat, mult mai puține măsuri de ajutor de stat au fost necesare a se notifica la Comisia Europeană, cele mai multe beneficiind de exceptare conform regulamentului Comisiei Europene².

În România, în perioada 2007-2009 au fost inițiate de către furnizori și avizate de către Consiliul Concurenței, în vederea transmiterii spre informare Comisiei Europene, un număr de 30 scheme exceptate de la notificare din care 22 au ca obiectiv dezvoltarea regională, 3 vizează serviciile de interes economic general (SIEG), 2 stimularea IMM-urilor

---

¹ În prezent art. 107-109 din Tratatul privind funcționarea Comunității Europene

² Regulamentul nr. 800/2008 din 6.08.2008 publicat în JO L 214/09.08.2008

și câte o schemă pentru obiectiv cercetare – dezvoltare, formare profesională și ocuparea forței de muncă. În același timp, furnizorii au transmis Consiliului Concurenței pentru informare și consultare un număr de 71 scheme de minimis.

În ceea ce privește măsurile de ajutor de stat notificate de către România, în vederea autorizării, menționăm că în perioada 2007-2009, Comisia Europeană a emis un număr de 15 Decizii de autorizare.

Monitorizarea de către Comisia Europeană a ajutoarelor de stat acordate de către statele membre ale Uniunii Europene reprezintă una din activitățile cheie ale politicii comunitare în domeniul ajutorului de stat. Rezultatele acestei activități se concretizează într-un raport denumit Scoreboard³, care reflectă situația la nivelul Uniunii Europene.

În acest context, România are obligația de a monitoriza în plan intern acordarea ajutoarelor de stat și de a raporta Comisiei Europene toate datele și informațiile solicitate de către aceasta.

Conform prevederilor *O.U.G nr. 117/2006*, Consiliul Concurenței elaborează, anual, raportul privind ajutoarele de stat acordate în România, care cuprinde informații despre ajutoarele de stat acordate în ultimii 3 ani, inclusiv anul pentru care se face raportarea, în special cu privire la valoarea, obiectivul, tipul și modalitățile de acordare a acestora.

Spre deosebire de Scoreboard-ul ajutoarelor de stat, publicat de către Comisia Europeană, Raportul anual tratează ajutoarele de stat acordate în toate sectoarele economice, inclusiv sectorul Serviciilor de Interes Economic General, precum și ajutoarele de minimis acordate agenților economici fie sub formă de scheme de ajutor, fie individual.

Prezentul raport cuprinde analiza volumului, structurii și tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de stat în România în perioada 2007-2009 și este al XI-lea Raport elaborat de România.

Raportul reprezintă un instrument statistic, destinat asigurării transparenței în materia ajutorului de stat și a fost întocmit pe baza datelor și informațiilor transmise prin raportările anuale de către furnizorii de ajutor de stat precum și de organisme care administrează surse

---

³ Instrument statistic al Comisiei Europene

ale statului sau ale colectivităților locale, în conformitate cu prevederile *Regulamentului privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat*, emis de Consiliul Concurenței⁴.

Față de raportul anterior, raportul de anul acesta conține în plus și un capitol dedicat măsurilor de ajutor de stat acordate în baza cadrului temporar în contextul crizei economice, măsuri incluse și în Inventarul ajutoarelor de stat, anexă la raport.

Pentru o analiză comparativă cu Scoreboard-ul Comisiei Europene, ediția actuală a Raportului anual prezintă evoluția ajutorului de stat național pentru perioada 2007-2009, evidențiindu-se separat ajutoarele acordate sectoarelor transporturi, pescuit și agricultură, precum și cele pentru servicii de interes economic general și ajutoarele de minimis.

Măsurile de sprijin financiar inițiate de autorități reprezintă, în condițiile respectării reglementărilor în domeniul ajutorului de stat, instrumente eficiente pentru îndeplinirea obiectivelor de interes național. Dacă sunt bine direcționate, acestea pot să corecteze anumite disfuncționalități ale pieței și să contribuie la creșterea competitivității agenților economici, precum și la reducerea disparităților regionale.

Cu toate acestea, ajutorul de stat trebuie utilizat numai atunci când reprezintă un instrument adecvat pentru realizarea unor obiective precise, atunci când crează motivațiile corespunzătoare, când este proporțional cu scopul urmărit și distorsionează concurența într-o mică măsură.

Aderarea României la Uniunea Europeană a presupus eforturi susținute orientate spre atingerea obiectivelor stabilite de Comisia Europeană în „*Planul de acțiune în domeniul ajutorului de stat*”⁵, al cărui deziderat, mereu actual, este acordarea de ajutoare de stat mai puține, dar mai bine orientate.

Consiliul European din martie 2005 a dat un nou impuls Strategiei de la Lisabona și a solicitat Statelor Membre să acționeze, ca parte a unei politici active de concurență, pentru reducerea nivelului general al ajutoarelor de stat, astfel încât acesta să se situeze la mai puțin de 1% din PIB, fără a compromite scopul acestora, care constă în corectarea eșecurilor pieței.

---

⁴ Regulamentul privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/20.06.2007, publicat în Monitorul Oficial nr. 436/28.06.2007; Regulamentul înlocuiește Regulamentul Consiliului Concurenței din 13 iunie 2005 privind procedurile de raportare și monitorizare a ajutoarelor de stat, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 564 din data de 1 iulie 2005, aflat în vigoare până la data de 1 ianuarie 2007

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0107:FIN:EN:PDF>

În ultimii ani, Uniunea Europeană a trebuit să facă față celei mai lungi și mai grave crize financiare și recesiuni economice din istoria Uniunii, cu probleme legate de deficite bugetare exagerate și datorii greu de imaginat înainte.

Văzând cum s-au estompat țintele Strategiei Lisabona, care își propunea ca până în 2010 să facă din economia Uniunii cea mai dinamică și competitivă economie, Comisia Europeană a elaborat, încă din 2009 și a prezentat pe 3 martie 2010, o strategie pentru următorii zece ani - Europa 2020, menită să revigoreze economia și societatea în ansamblu.

1.2. CONSIDERAȚII CU CARACTER METODOLOGIC

Elaborat pe baza raportărilor anuale primite potrivit legii, de la instituțiile furnizoare de ajutor de stat responsabile, Raportul 2007-2009 cuprinde indicatori de volum exprimați, ca regulă, în prețuri curente (lei, respectiv euro). De asemenea, au fost calculați indicatorii respectivi și în prețuri constante 2006, în vederea facilitării conturării/desprinderii tendințelor de dinamică. În Raport sunt prezentate atât datele anuale aferente ajutorului de stat acordat în perioada analizată 2007-2009, precum și acelea corespunzătoare anului 2006, considerat an de bază. La elaborarea prezentului Raport, au fost operate corecții și s-au actualizat datele raportate în perioada anterioară (2006-2008).

Trebuie subliniat faptul că unitatea de măsura utilizată în Raport a fost leul nou (RON) devenit aplicabil, potrivit legii, de la data de 1 iulie 2005.

Actele normative cuprinse în Raport sunt menționate în **“Lista actelor normative care conțin scheme de ajutor de stat sau ajutoare individuale”** ce au generat efecte în perioada analizată (2007-2009).

Deși ajutoarele de stat acordate în agricultură fac obiectul unor reglementări specifice acestui domeniu, prezentul raport cuprinde valoarea acestora, evidențiată separat pe cele patru mari sectoare, respectiv culturi agricole vegetale, zootehnie, servicii agricole și piscicultură.

Situația sintetică a ajutoarelor de stat acordate anual în România în perioada 2007-2009 pe obiective și naturi, cuprinse în Inventarul întocmit de Consiliul Concurenței, este prezentată în **Anexa statistică**.

Raportul 2007-2009 extinde perioada analizată în Raportul 2006-2008 prin adăugarea în analiză a ajutoarelor de stat acordate în anul 2009, cât și a celor din perioada anterioară. S-a urmărit astfel, atât asigurarea comparabilității informațiilor, cât și clarificarea metodologică în concordanță cu noile reglementări în domeniul ajutoarelor de stat. La elaborarea acestui raport s-a aplicat metodologia și tipologia utilizată în Scoreboard-ul ajutoarelor de stat. Astfel, în vederea unei comparații, în termeni reali, cu statele membre ale Uniunii Europene, s-a utilizat, după caz, ajutorul de stat național, respectiv valoarea acestuia exclusiv agricultura, pescuitul, transporturile, serviciile de interes economic general și ajutoarele de minimis.

CAPITOLUL 2

AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2007-2009

2.1. CARACTERIZARE GENERALĂ

Raportul anual al ajutoarelor de stat prezintă o imagine de ansamblu a ajutorului de stat național acordat în România în perioada 2007-2009, cuprinzând totalitatea măsurilor identificate pentru această perioadă, inclusiv informații despre ajutoarele de stat acordate în domeniul agriculturii, pisciculturii, transporturilor, ajutoarele de stat acordate pentru realizarea serviciilor de interes economic general și despre măsurile de ajutor a căror valoare se situează sub pragul de minimis prevăzut de legislația europeană în vigoare⁶, care însă fac obiectul de analiză al unor capitole distincte în cadrul lucrării, nefiind tratate în acest capitol. Începând cu acest an, în raportul anual al ajutoarelor de stat vor fi prezentate date și informații despre sumele primite de către beneficiarii de ajutor de stat și din fonduri comunitare, care au început să fie acordate de către autoritățile publice furnizoare de ajutor de stat în anul 2009.

Evoluția nivelului și a dinamicii ajutorului de stat național în România, în perioada 2007-2009 este redată în Tabelul 2.1.

---

⁶ Conform Regulamentului (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15 dec. 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutorului de minimis – 200.000 euro cumulați în trei ani

Tabel 2.1.**Ajutorul de stat identificat la nivel național**

	2006	2007	2008	2009
Ajutorul de stat național exprimat în:				
Mii Lei prețuri curente (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG* și ajutoarele de minimis)	1.749.679,53	851.108,65	969.339,39	748.683,28
Mii Euro **	496.433,40	255.029,11	263.214,32	176.688,76
Mii Lei prețuri constante 2006***	1.749.679,53	749.875,46	741.085,16	556.641,84
Dinamica %	100,00	42,86	42,36	31,81
Ponderea ajutorului de stat național în PIB % (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis)	0,51	0,20	0,19	0,15
Ajutorul de stat național pe locuitor – Lei prețuri constante 2006 (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis)	80,97	34,77	34,42	25,89
Ajutorul de stat național pe salariat - Lei prețuri constante 2006 (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis)	356,34	145,24	141,63	114,08

* SIEG – servicii de interes economic general

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa INSSE;

*** s-a utilizat deflatorul PIB pentru transformarea în prețuri constante 2006, sursa INSSE (deflator PIB anul 2006=100%; 2007=113,5%; 2008=130,8%; 2009=134,5%);

Astfel, din Tabelul 2.1. rezultă că ajutorul de stat național exprimat în lei prețuri constante 2006, prezintă o tendință generală de scădere de la 749 mil. lei în anul 2007 la 556 mil. lei în anul 2009.

Ca pondere în Produsul Intern Brut, ajutorul de stat național a avut o tendință de scădere continuă, de la 0,51% în anul 2006 la 0,19% în anul 2008 și 0,15% în anul 2009, pe fondul reducerii de către furnizorii de ajutor de stat a ajutoarelor de stat acordate pentru salvarea – restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (ajutoare de stat considerate de către Comisia Europeană dăunătoare unui mediu concurențial normal), a ajutoarelor de stat acordate pentru cercetare, dezvoltare și inovare acordate de către Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică precum și a ajutoarelor de stat pentru protejarea mediului înconjurător acordate de către Administrația Fondului pentru Mediu.

Exprimat în Euro, ajutorul de stat național a avut următoarele valori aproximative: 255 mil. Euro în anul 2007, 263 mil. Euro în anul 2008 și 176 mil. Euro în anul 2009.

Nivelul scăzut înregistrat în anul 2009 față de anul 2008 s-a datorat în special, reducerii semnificative a ajutoarelor de stat acordate pentru obiective orizontale (cercetare, dezvoltare și inovare, mediu înconjurător, salvare-restructurare, crearea de locuri de muncă) și menținerii la un nivel de aproximativ 50% al ajutoarelor de stat acordate pentru obiective sectoriale (cărbune-extracția huilei, media și cultură, alte obiective sectoriale). Totodată, ajutoarele de stat autorizate pentru dezvoltare regională au crescut în anul 2009 față de anul 2008.

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, ajutoarele de stat acordate sub forma facilităților fiscale au fost reduse considerabil, fiind înlocuite cu ajutoarele de stat de natura subvențiilor, granturilor și a sumelor nerambursabile, considerate de către Comisia Europeană mai puțin nocive pieței comune europene.

Din acest an furnizorii de ajutor de stat au raportat Consiliului Concurenței și ajutoarele de stat pe care le-au acordat din fonduri comunitare puse la dispoziția României de către Comisia Europeană.

În anul 2009 au fost acordate ajutoare de stat din fonduri comunitare, sub forma co-finanțărilor în cadrul schemelor de ajutor de stat în valoare de 93,39 mil. lei (22,04 mil. euro); principalele sume au provenit din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (aproximativ 15,7 mil. euro) acordate pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, precum și din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (aproximativ 6,3 mil. euro).

Din punct de vedere al dinamicii ajutoarelor de stat, rezultă faptul că volumul ajutorului de stat acordat în anul 2009 reprezintă mai puțin de o treime din nivelul anului 2006 (31,81%).

Totodată, se constată că ajutorul de stat național acordat pe salariat a scăzut în perioada analizată, de la 145,24 lei în anul 2007 la 114,08 lei în anul 2009, în contextul declanșării crizei economice mondiale la sfârșitul anului 2008 precum și a scăderii numărului de salariați înregistrați în anul 2009 față de anul 2008.

2.2. DOMENIILE BENEFICIARE ALE AJUTORULUI DE STAT

Evoluția distribuției ajutorului de stat național pe domenii este prezentată în Tabelul 2.2.

Tabel 2.2.

Volumul global al ajutoarelor de stat acordate pe principalele domenii beneficiare în România, în perioada 2007-2009*

	UM	2006	2007	2008	2009
Ajutor de stat național (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis), din care pentru:	Mii Lei prețuri curente	1.749.679,53	851.108,65	969.339,39	748.683,28
	Mii Euro	496.433,40	255.029,11	263.214,32	176.688,76
	%	100,0	100,0	100,0	100,0
➤ industria prelucrătoare	Mii Lei	349.077,00	140.600,33	153.049,37	132.828,60
	Mii Euro	99.042,98	42.129,96	41.559,01	31.347,46
	%	19,95	16,52	15,79	17,74
➤ industria cărbunelui	Mii Lei	370.582,00	374.800,00	338.917,60	284.944,45
	Mii Euro	105.144,56	112.306,36	92.029,65	67.246,70
	%	21,18	44,04	34,96	38,06
➤ cercetare-dezvoltare	Mii Lei	110.194,79	148.867,45	238.331,80	112.409,08
	Mii Euro	31.265,37	44.607,15	64.716,59	26.528,47
	%	6,30	17,49	24,59	15,01
➤ protecția mediului înconjurător	Mii Lei	40.075,98	36.485,77	55.756,03	19.144,70
	Mii Euro	11.370,69	10.932,72	15.139,99	4.518,14
	%	2,29	4,29	5,75	2,56
➤ întreprinderi mici și mijlocii	Mii Lei	71.511,58	420,99	44,63	14.595,00
	Mii Euro	20.289,85	126,15	12,12	3.444,41
	%	4,09	0,05	0,005	1,95
➤ creare locuri de muncă	Mii Lei	3.674,60	1.329,01	1.659,47	100,22
	Mii Euro	1.042,59	398,23	450,61	23,65
	%	0,21	0,16	0,17	0,01
➤ alte obiective (comerț, construcții, servicii)	Mii Lei	31.183,77	18.681,42	21.619,90	19.560,50
	Mii Euro	8.847,71	5.597,76	5.870,67	4.616,27
	%	1,78	2,19	2,23	2,61

* nu sunt incluse ajutoarele de stat pentru turism, servicii financiare, media și cultură

Din analiza datelor prezentate în tabel rezultă că în anul 2009 cea mai mare pondere este deținută de ajutoarele de stat acordate pentru industria cărbunelui (extracția huilei) 38,06%, urmată de cele acordate industriei prelucrătoare (17,74%) și ajutoarele de stat acordate pentru cercetare, dezvoltare și inovare care au înregistrat o pondere de 15,01%.

Astfel:

- în ceea ce privește ponderea ajutoarelor de stat acordate **industriei cărbunelui** în total ajutor de stat național a avut un trend descrescător, fiind de 38,06% în anul 2009 față

de 44,04% cât reprezentau în anul 2007, cu o scădere mai accentuată în anul 2008, când ponderea acestor ajutoare de stat a fost de 34,96% în total ajutor de stat. Aceasta s-a datorat reducerii numărului de decizii la una singură (N239/2009) aprobată de către Comisia Europeană pentru Compania Națională a Huilei Petroșani, având ca obiectiv restructurarea industriei cărbunelui, iar acest ajutor de stat, acordat pentru perioada 2007-2010, a scăzut de la an la an în concordanță cu sumele autorizate de către C.E. (în anul 2007 a fost alocată de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri suma de 374 mil. lei, iar în anul 2009 - 284 mil. lei), având ca bază legală de acordare *„Hotărârea Guvernului nr. 112/2007 pentru aprobarea subvențiilor pe produse, a subvențiilor privind protecția socială acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier, precum și a cheltuielilor de procesare pentru obținerea a 1 kg de octoxid de uraniu prin reprocesarea concentratelor tehnice neconforme”*;

- ajutoarele de stat acordate în cadrul **industriei prelucrătoare** au crescut treptat, de la 16,52% cât reprezentau în anul 2007 și 15,79% în anul 2008, la 17,74% în anul 2009 în total ajutor de stat național. Acest lucru s-a datorat, în special, creșterii ajutoarelor de stat acordate pentru dezvoltarea regională;
- ajutoarele de stat acordate agenților economici care își desfășoară activitatea în domeniul **cercetării, dezvoltării și inovării** au scăzut considerabil, înregistrând o pondere de 15,01% în anul 2009, față de 24,59% cât reprezentau în anul 2008, în total ajutor de stat național. Acest lucru s-a datorat finalizării ajutoarelor de stat acordate în cadrul Programului Cercetare de Excelență, implementat de către A.N.C.S în perioada 2005-2008, ajutoare de stat autorizate de către Consiliul Concurenței prin Decizia nr. 230/2005. Pentru acest sector, în anul 2009, au mai fost acordate ajutoare de stat autorizate de către Comisia Europeană prin Decizia N 542/2007, ajutoare de stat prevăzute în cadrul Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare II, pentru perioada 2007-2013, aprobat prin *„Hotărârea Guvernului nr. 475/2007 privind aprobarea Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare II, pentru perioada 2007-2013”*.

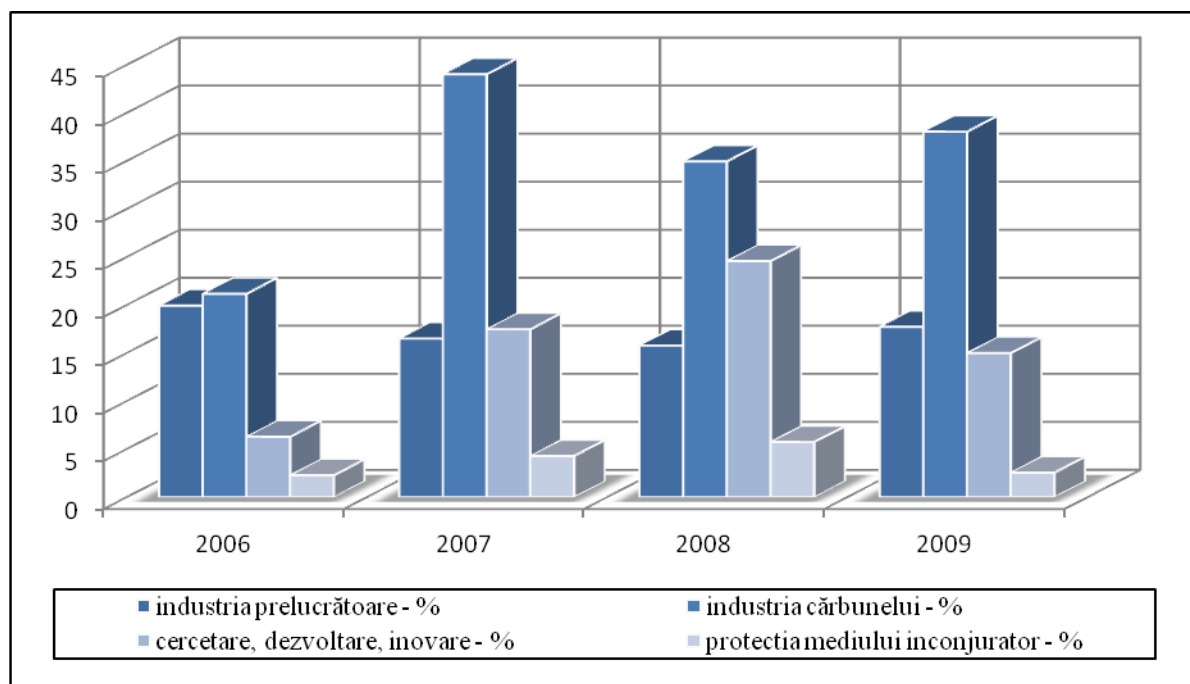
Măsura de ajutor de stat prevăzută în cadrul acestei scheme de ajutor de stat este formată din două submăsuri, acordate în cadrul a două programe distincte și anume:

- programul **„Parteneriate”** care are ca obiectiv creșterea competitivității cercetării-dezvoltării prin stimularea parteneriatelor în domeniile științifice și tehnologice prioritare, concretizate în tehnologii, produse și servicii inovatoare pentru rezolvarea unor probleme complexe și crearea mecanismelor de punere în aplicare;
- programul **„Inovare”** având ca obiectiv creșterea capacității de inovare și a capacității de dezvoltare tehnologică și de asimilare în producție a rezultatelor cercetării, în vederea îmbunătățirii competitivității economiei și a creșterii calității vieții;

Structura ajutorului de stat acordat pe principalele domenii beneficiare este prezentată în Graficul 2.1.

Graficul 2.1.

Evoluția structurii ajutorului de stat național pe principalele domenii beneficiare*

* ponderea fiecărui domeniu beneficiar în total ajutor de stat național exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoare de minimis (prețuri curente)

2.2.1. Instrumente financiare utilizate

În Tabelul 2.3. este prezentată structura ajutorului de stat național în funcție de natura acestuia.

Tabel 2.3.**Structura ajutorului de stat național în funcție de natura ajutorului**

	2006	2007	2008	2009
AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL – Mii Lei prețuri curente (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis)				
TOTAL, din care de natura:	1.749.679,53	851.108,65	969.339,39	748.683,28
➤ Renunțării la venituri	559.395,97	127.071,31	49.476,79	8.437,33
Pondere în AN (%)*	31,97	14,93	5,10	1,13
din care:				
○ Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	307.092,69	106.583,53	25.445,86	8.426,69
Pondere în AN (%)*	17,55	12,52	2,63	1,13
○ Scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere	252.303,28	20.487,78	24.030,93	0,00
Pondere în AN (%)*	14,42	2,41	2,48	0,00
○ Garanții de stat	0,00	0,00	0,00	10,64
Pondere în AN (%)*	0,00	0,00	0,00	0,00
➤ Cheltuieli bugetare	1.190.283,56	724.037,34	919.862,60	740.245,95
Pondere în AN (%)*	68,03	85,07	94,90	98,87
din care:				
○ Subvenții, granturi, alocații, prime, dobândă subvenționată, alte sume nerambursabile	1.167.320,63	660.835,34	857.333,60	696.668,55
Pondere în AN (%)*	66,72	77,64	88,45	93,05
○ Participarea cu capital a statului, conversia datoriilor	22.882,00	63.202,00	62.529,00	43.577,40
Pondere în AN (%)*	1,31	7,43	6,45	5,82
○ Credite bugetare	80,93	0,00	0,00	0,00
Pondere în AN (%)*	0,005	0,00	0,00	0,00

*AN = ajutor de stat național (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis)

Din datele prezentate rezultă că în anul 2009 a continuat tendința de creștere a ponderii ajutoarelor de stat de natura „*cheltuielilor bugetare*” în total ajutor de stat național, în defavoarea ajutoarelor de stat de natura „*renunțării la venituri*” din partea statului; în anul 2009 *cheltuielile bugetare* au deținut o pondere de 98,87% față de 68,03% cât dețineau în anul 2006, în total ajutor de stat național.

Acest lucru s-a datorat în special nivelului ridicat al ajutoarelor de stat de natura subvențiilor, granturilor, alocațiilor, primelor, creditelor cu dobândă subvenționată, altor sume nerambursabile (93,05%) acordate de către furnizorii de ajutor de stat în principal

agenților economici care își desfășoară activitatea în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, Companiei Naționale a Huilei Petroșani care își desfășoară activitatea în sectorul extracției huilei precum și în cadrul schemei de ajutor de stat pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural având ca scop susținerea producției de filme.

Tot în cadrul cheltuielilor bugetare sunt cuprinse și ajutoarele de stat de natura participărilor cu capital ale statului sau conversiei datoriilor în acțiuni, care în anul 2009 au avut o pondere de numai 5,82% în total ajutor de stat național, cele mai importante sume fiind acordate de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri pentru activități de investiții generale realizate la *Compania Națională a Uraniului S.A. București* prin H.G. nr. 622/2009⁷ și H.G. nr. 722/2009⁸.

Ajutorului de stat de natura **renunțărilor la venituri** îi revine în anul 2009 o pondere de doar 1,13% din ajutorul de stat național, cu o tendință accentuată de scădere, față de 14,93% cât deținea în anul 2007. În anul 2006 s-a înregistrat cea mai mare pondere în ajutorul de stat național (31,97%) acest fapt datorându-se în special valorii ridicate a ajutoarelor de stat acordate sub forma scutirii agenților economici de la plata obligațiilor bugetare precum și de la plata majorărilor și penalităților de întârziere, acordate în baza „*Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării*”.

Scutirile și reducerile de la plata obligațiilor bugetare au cea mai mare pondere în cadrul ajutorului de stat de natura *renunțărilor la venituri* în anul 2009 (1,13%), restul fiind nesemnificative, dar sunt în scădere, datorită renunțării din partea furnizorilor de ajutor de stat la acordarea de ajutoare de stat de natura facilităților fiscale pentru restructurarea unor agenți economici aflați în dificultate sau întreprinderi aflate în proces de privatizare.

Structura instrumentelor financiare utilizate la alocarea ajutorului de stat național **sub forma cheltuielilor bugetare**, este prezentată în Tabelul 2.4.

---

⁷ pentru aprobarea subvențiilor pe produse și a subvențiilor privind protecția socială, acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier în anul 2009

⁸ pentru aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2009 pentru unii operatori economici aflați sub autoritatea Ministerului Economiei

Tabel 2.4.**Ajutorul de stat național de natura cheltuielilor bugetare**

- în procente -

Specificație	2006	2007	2008	2009
Cheltuieli bugetare, din care:	100,00	100,00	100,00	100,00
➤ Subvenții, granturi, alocații, prime, dobândă subvenționată, alte sume nerambursabile	98,07	91,27	93,20	94,11
➤ Participarea cu capital a statului	1,92	8,73	6,80	5,89
➤ Credite bugetare	0,01	0,00	0,00	0,00

Evoluția structurii instrumentelor financiare utilizate pentru acordarea ajutorului de stat național, **de natura renunțării la venituri din partea statului**, este prezentată în Tabelul nr. 2.5.

Tabel 2.5.**Ajutorul de stat național de natura renunțării la venituri**

- în procente -

Specificație	2006	2007	2008	2009
Renunțare la venituri, din care:	100,00	100,00	100,00	100,00
➤ Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	54,90	83,88	51,43	99,87
➤ Scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	45,10	16,12	48,57	0,00
➤ Acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,13

2.3. CLASIFICAREA AJUTOARELOR DE STAT ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVUL PRINCIPAL

Potrivit practicii europene, evaluarea compatibilității ajutoarelor de stat cu un mediu concurențial normal și în consecință, autorizarea acestora, se face în funcție de obiectivul principal avut în vedere la alocarea lor. Aceasta deoarece se are în vedere, pe de o parte, impactul anticoncurențial generat de acordarea ajutoarelor de stat în domeniul în care acționează agenții economici beneficiari iar, pe de altă parte, scopul urmărit de Statele Membre (obiectivul principal), prin promovarea schemelor de ajutor de stat și a ajutoarelor de stat individuale.

Raportul ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2007-2009 s-a realizat pe baza informațiilor transmise de către furnizorii de ajutor de stat, inclusiv date referitoare la

ajutoarele de stat acordate în baza unor scheme de ajutor de stat sau ajutoare de stat individuale.

În concordanță cu legislația europeană, în prezentul raport grupăm ajutoarele de stat în nouă mari categorii, în funcție de obiectivul principal urmărit la acordare, după cum urmează:

- ajutoare de stat pentru **obiective orizontale**:
  - *cercetare-dezvoltare, inovare;*
  - *mediul înconjurător;*
  - *întreprinderi mici și mijlocii;*
  - *comerț;*
  - *economisirea energiei;*
  - *salvare-restructurare;*
  - *crearea de locuri de muncă;*
  - *pregătirea profesională;*
  - *capital de risc;*
  - *alte obiective;*
- ajutoare de stat pentru **obiective sectoriale**, unele din acestea fiind sensibile din punct de vedere concurențial:
  - *siderurgie (oțel);*
  - *construcții navale;*
  - *alte sectoare ale industriei prelucrătoare;*
  - *cărbune;*
  - *transporturi (ajutorul de stat acordat sectorului transporturi face obiectul de analiză al unui capitol distinct în cadrul raportului);*
  - *turism;*
  - *servicii financiare;*
  - *alte obiective sectoriale;*
- **ajutoare regionale** care se acordă:
  - *zonelor pentru care au fost elaborate programe de dezvoltare regională altele decât zonele defavorizate;*
  - *zonelor defavorizate;*

- ajutoare de stat pentru **agricultură și pescuit** (care fac obiectul unui capitol distinct în Raport);
- **cultură și conservarea patrimoniului;**
- **ajutoare de stat cu caracter social;**
- **ajutoare de stat pentru înlăturarea efectelor cauzate de dezastre naturale;**
- **ajutoare de stat acordate pentru realizarea serviciilor de interes economic general;**
- **ajutoare de minimis.**

În contextul declanșării la sfârșitul anului 2008 a crizei economice mondiale, începând cu acest an s-a introdus un nou obiectiv de acordare a ajutoarelor de stat și anume „*Ajutoare de stat acordate în baza Cadrului Temporar*”, ajutoare de stat acordate începând cu anul 2009.

Criteriile și modalitățile de evaluare a ajutoarelor de stat, în vederea autorizării lor, sunt specifice fiecărei grupe și subgrupe.

Menționăm că, exceptând agricultura, pescuitul și transporturile, care au un regim special de reglementare în cadrul Uniunii Europene, domeniile beneficiare se regăsesc la nivelul tuturor grupelor de obiective. De exemplu: agenții economici beneficiari de ajutor de stat care operează în industria prelucrătoare, se regăsesc ca beneficiari atât în cadrul obiectivelor orizontale și regionale, cât și în mod direct, în profil sectorial.

Așa cum a rezultat din centralizarea raportărilor primite de la furnizorii de ajutor de stat și din inventarul anual întocmit, având ca bază actele normative care conțin scheme de ajutor de stat și alocări individuale, ajutorul de stat național pe obiective, în perioada 2007-2009, se prezintă sintetic în Tabelul nr. 2.6.

Tabel 2.6.**Nivelul și structura ajutorului de stat național pe obiective, în perioada 2007-2009**

	2006	2007	2008	2009
Ajutorul de stat național (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis) exprimat în:				
Mii Lei prețuri curente	1.749.679,53	851.108,65	969.339,39	748.683,28
Mii Euro prețuri curente	496.433,40	255.029,11	263.214,32	176.688,76
Mii Lei prețuri constante 2006	1.749.679,53	749.875,46	741.085,16	556.641,84
din care pentru:				
➤ obiective orizontale				
Mii Lei prețuri curente	624.352,50	306.838,54	372.219,25	178.106,42
Mii Euro prețuri curente	177.146,40	91.942,15	101.072,38	42.033,00
pondere în total ajutor %	35,68	36,05	38,40	23,79
➤ obiective sectoriale (exceptand transporturile)				
Mii Lei prețuri curente	1.037.623,87	480.888,38	452.328,30	391.190,51
Mii Euro prețuri curente	294.403,14	144.095,04	122.825,18	92.320,70
pondere în total ajutor %	59,30	56,50	46,66	52,25
➤ obiective regionale				
Mii Lei prețuri curente	87.703,16	63.381,73	144.791,84	179.375,71
Mii Euro prețuri curente	24.883,86	18.991,92	39.316,76	42.332,55
pondere în total ajutor %	5,01	7,45	14,94	23,96

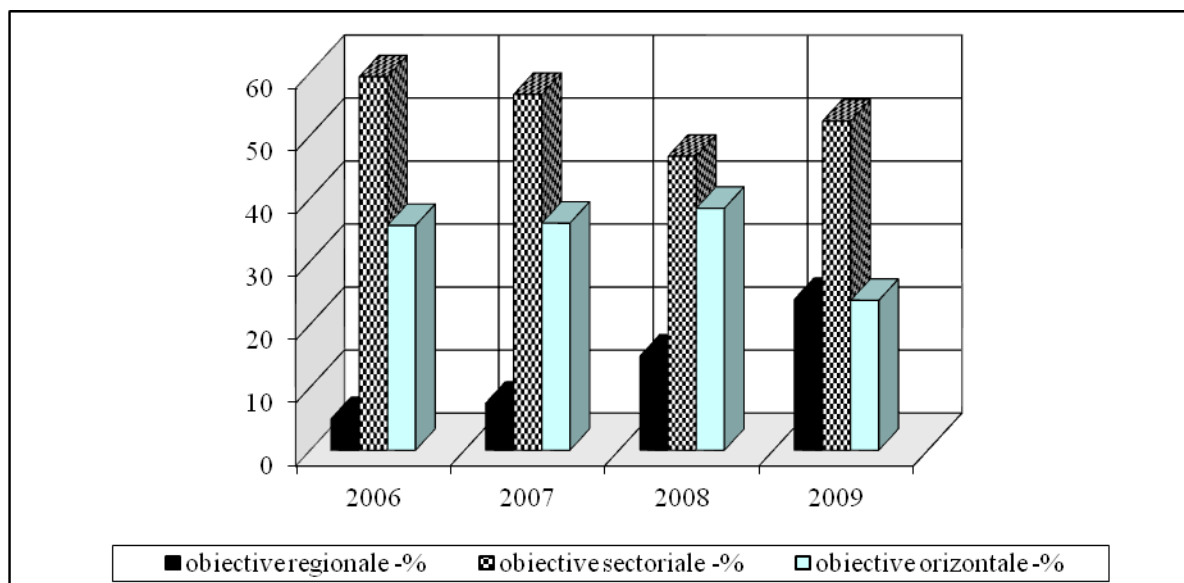
Din datele prezentate în tabel rezultă:

- ajutoarele de stat acordate pe **obiective orizontale** au avut o pondere scăzută, de numai 23,79% în anul 2009 față de 38,40% în anul 2008 și 36,05% în anul 2007, acest lucru datorându-se, în special, numărului scăzut al ajutoarelor de stat acordate pentru cercetare-dezvoltare, restructurarea firmelor aflate în dificultate, crearea de noi locuri de muncă; în anul 2009 ajutoarele de stat având ca obiectiv principal *dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii* au deținut o pondere de doar 1,95% în total ajutor de stat național, deoarece cea mai mare parte a ajutoarelor de stat pentru întreprinderi mici și mijlocii, în perioada 2007-2009, a fost acordată sub forma unor ajutoare de minimis, ajutoare mult mai permissive și mai ușor de obținut de către agenții economici;

- ponderea ajutoarelor de stat acordate pentru **obiectivele sectoriale** scade în anul 2009 la 52,25% din totalul ajutoarelor de stat acordate, față de 56,50% în anul 2007. Nivelul încă ridicat al acestor ajutoare de stat este menținut de ajutoarele autorizate de către C.E. și acordate de Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri pentru Compania Națională a Huilei – Petroșani și ajutoarele de stat acordate de către Centrul Național al Cinematografiei pentru producția de film;
- ponderea ajutoarelor de stat având ca obiectiv principal **dezvoltarea regională** în ajutorul de stat național a înregistrat o creștere continuă, de la 7,45% în anul 2007 la 23,96% în anul 2009, creștere explicată, în principal, prin promovarea de către autoritățile române a unui număr mare de scheme de ajutor de stat notificate către Comisia Europeană ce au avut ca obiectiv principal de acordare dezvoltarea regională precum și scheme exceptate de la obligația notificării, dintre care menționăm ajutoarele de stat acordate de către Ministerul Finanțelor Publice, având ca bază legală *“H.G. nr. 1680/2008 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind asigurarea dezvoltării economice durabile (X 24/2009)”* și *„H.G. nr. 1165/2007 pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții”*; ajutoare de stat pentru dezvoltare regională a acordat și Administrația Fondului pentru Mediu prin *„Hotărârea Comitetului de Avizare al Administrației Fondului pentru Mediu nr. 6/2008 - Proiect privind promovarea tehnologiilor curate și a producerii energiei din surse regenerabile de energie (X 53/2009)”*, *„Hotărârea Comitetului de avizare al Administrației Fondului pentru Mediu nr. 5/2007 - Proiect privind prevenirea, reducerea și controlul integrat al poluării (XR 102/2007)”*.

Graficul 2.2.

Ajutorul de stat național în funcție de obiectivul principal al acordării, în perioada 2007-2009*

* ponderea fiecărui obiectiv principal de acordare în total ajutor de stat național exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis (prețuri curente)

2.3.1. Obiectivele orizontale

În concordanță cu clasificările comunitare în vigoare, ajutoarele de stat din această grupă se acordă pentru: cercetare-dezvoltare, inovare, protecția mediului, întreprinderi mici și mijlocii, comerț, economisirea energiei, salvare-restructurare, creare de locuri de muncă, pregătire profesională și alte obiective orizontale.

Structura acestor ajutoare de stat evidențiază necesitatea corelării programelor de dezvoltare macroeconomică cu orientarea resurselor financiare ale economiei românești și este detaliată în Tabelul 2.7.

Tabel 2.7.

Structura ajutorului de stat național pe obiective orizontale

- în procente -				
Obiective orizontale	2006	2007	2008	2009
TOTAL , din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00
➤ cercetare-dezvoltare, inovare	17,65	48,52	64,03	63,11
➤ mediu	6,42	11,89	14,98	10,75
➤ întreprinderi mici și mijlocii	11,45	0,14	0,01	8,19
➤ salvare-restructurare	58,89	32,93	14,72	6,90
➤ creare locuri de muncă	0,59	0,43	0,45	0,06
➤ alte obiective	4,99	6,09	5,81	10,98

Din datele prezentate în tabel rezultă că ajutoarele de stat având ca obiectiv principal de acordare salvarea-restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate au înregistrat o scădere accentuată în total ajutor de stat acordat pentru obiective orizontale, de la 32,93% cât reprezentau în anul 2007 la 6,90% în anul 2009.

Acest lucru s-a datorat în principal neacordării de către furnizorii de ajutor de stat a unor ajutoare de stat de natură fiscală, scutiri de la plata obligațiilor bugetare, scutiri de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților, ajutoare de stat dăunătoare unei economii de piață viabile, din categoria cărora fac parte și ajutoarele de stat acordate pentru salvarea-restructurarea unor agenți economici aflați în dificultate și reorientării ajutoarelor de stat către obiective mai puțin dăunătoare unui climat concurențial normal precum cercetare-dezvoltare, inovare, protecția mediului, pregătirea profesională și crearea de locuri de muncă.

Ajutoarele de stat pentru cercetare-dezvoltare și inovare au crescut la 63,11% în anul 2009, față de 48,52% cât reprezentau la nivelul anului 2007 în structura ajutorului de stat acordat pe obiective orizontale.

Comisia Europeană încurajează promovarea de scheme de ajutor de stat care să conducă la extinderea cercetării-dezvoltării, inovării, protecției mediului înconjurător, la crearea de locuri de muncă și promovarea pregătirii profesionale, ajutoare de stat care pe viitor trebuie să dețină o pondere cât mai însemnată în cadrul obiectivelor orizontale.

În ceea ce privește ajutoarele de stat acordate pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, care dețineau în anul 2007 o pondere de 0,14% în total ajutor de stat acordat pentru obiective orizontale, în anul 2009 au înregistrat o pondere de 8,19%. Acest lucru s-a datorat în special ajutoarelor de stat acordate de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin două scheme promovate în anul 2008 - *”Schemă de ajutor de stat pentru stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în Anexa I la Tratatul C.E., precum și a celor care desfășoară activități de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor”* (XS 13/2008) și *„Schemă de ajutor de stat privind stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase”* (XS 28/2008), aprobate prin *Ordinul nr. 211/2008*.

2.3.2. Obiectivele sectoriale

Ajutoarele de stat din această grupă sunt acordate agenților economici care operează în următoarele sectoare de activitate:

- industria prelucrătoare;
- siderurgie (oțel);
- construcții navale;
- producția de vehicule cu motor (autoturisme, camioane, autobuze, tractoare etc.);
- fire și fibre sintetice;
- industria extractivă:
  - extracția cărbunelui - uilă;
- transporturi (feroviare, maritime, fluviale, combinate, aeriene) care fac obiectul analizei unui capitol separat;
- turism;
- servicii financiare;
- media și cultură.

Structura ajutoarelor de stat pe obiectivele sectoriale este prezentată în Tabelul 2.8.

Tabel 2.8.

Structura ajutorului de stat național pe obiective sectoriale (exceptând sectorul transporturi)

- în procente -				
Obiective sectoriale	2006	2007	2008	2009
TOTAL , din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00
➤ oțel	0,00	0,00	0,00	0,00
➤ construcții navale	0,00	0,00	0,00	0,00
➤ alte sectoare sensibile concurențial din industria prelucrătoare	0,00	0,00	0,00	0,00
➤ cărbune: ajutoare de stat pentru producția curentă	29,19	77,94	74,93	72,84
➤ cărbune: alte ajutoare	6,52	0,00	0,00	0,00
➤ turism	0,54	0,00	0,00	0,00
➤ servicii financiare	0,17	0,00	0,00	0,00
➤ media și cultură	1,43	4,54	6,56	6,85
➤ alte obiective sectoriale	62,14	17,53	18,51	20,31

Ajutoarele de stat acordate în cadrul sectoarelor sensibile concurențial vor fi analizate separat în cadrul fiecărui capitol, pe domeniile de activitate în care acționează agenții economici beneficiari, în funcție de specificul piețelor concurențiale și de importanța sectorului în ansamblul economiei naționale.

Menționăm faptul că, în perioada 2007-2009, furnizorii de ajutor de stat nu au mai acordat ajutoare de stat care să aibă ca obiectiv principal de acordare sectoarele sensibile din punct de vedere concurențial, respectiv industria siderurgică, industria construcțiilor de nave, industria vehiculelor cu motor și industria firelor și fibrelor sintetice.

În anul 2009, în cadrul obiectivelor sectoriale cea mai importantă pondere (72,84%) o deține ajutorul de stat pentru industria cărbunelui (extracția huilei), acordat în vederea restructurării industriei cărbunelui pentru perioada 2007-2010, autorizat de către Comisia Europeană în anul 2007 (N 239/2007), beneficiar de ajutor de stat fiind C.N. Huilă Petroșani; în același an, ajutoarele de stat acordate sub forma unor credite de către Centrul Național al Cinematografiei în domeniul media și cultură (pentru producția de film) au reprezentat 6,85% în total ajutor de stat acordat pentru obiective sectoriale, ajutoare de stat cuprinse în lista ajutoarelor de stat existente, anexată Tratatului de aderare a țării noastre la Uniunea Europeană și acordate în baza *Ordonanței nr. 39/2005 privind cinematografia*.

2.3.3. Obiectivele regionale

Politica de dezvoltare regională reprezintă un ansamblu de măsuri planificate și promovate de autoritățile administrației publice, în parteneriat cu diverși actori (privati, publici, voluntari), în scopul asigurării unei creșteri economice, dinamice și durabile, prin valorificarea eficientă a potențialului regional și local, în scopul îmbunătățirii condițiilor de viață.

Obiectivele politicii de dezvoltare regională sunt următoarele:

- diminuarea dezechilibrelor regionale existente, cu accent pe stimularea dezvoltării echilibrate și pe revitalizarea zonelor defavorizate;
- îndeplinirea criteriilor de integrare în structurile Uniunii Europene și de acces la instrumentele financiare de asistență pentru țările membre (fonduri structurale și de coeziune);
- corelarea cu politicile sectoriale guvernamentale de dezvoltare; stimularea cooperării interregionale, interne și internaționale, care contribuie la dezvoltarea economică și

care este în conformitate cu prevederile legale și cu acordurile internaționale încheiate de România.

Ajutorul de stat regional se prezintă pe cele 2 componente:

- ajutoare de stat acordate în zonele pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională, altele decât zonele defavorizate;
- ajutoare de stat acordate pentru zone defavorizate.

Tabel 2.9.

Structura ajutorului de stat național pe obiective regionale

Obiective regionale	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat regional	Mii Lei	87.703,16	63.381,73	144.791,84	179.375,71
	Mii Euro	24.883,86	18.991,92	39.316,76	42.332,55
	Mii Lei prețuri constante 2006	87.703,16	55.842,93	110.697,13	133.364,84
Zone pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională, altele decât zonele defavorizate	Mii Lei	16.245,36	27.412,60	130.148,53	178.665,60
	%	18,52	43,25	89,89	99,60
Zone defavorizate	Mii lei	71.457,80	35.969,13	14.643,31	710,11
	%	81,48	56,75	10,11	0,40

Ajutoarele de stat acordate în „zone pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională, altele decât zonele defavorizate”, în anul 2009, au deținut o pondere de 99,60% din total ajutor de stat acordat pentru obiective regionale, față de 43,25% cât reprezenta în anul 2007. Cele mai importante ajutoare de stat au fost acordate de către Ministerul Finanțelor Publice prin *H.G. nr. 1680/2008 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind asigurarea dezvoltării economice durabile (X 24/2009)* și *H.G. nr. 1165/2007 pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții (XR 182/2007)* și de către Administrația Fondului pentru Mediu în baza unor scheme de ajutor de stat, în cadrul unor proiecte de dezvoltare regională, dintre care amintim „*Proiectul privind prevenirea, reducerea și controlul integral al poluării*” (*XR 102/2007*), „*Proiectul privind promovarea tehnologiilor curate și a producerii energiei din surse regenerabile de energie*” (*X 53/2009*) și „*Proiectul privind reducerea emisiilor în aer a dioxidului de sulf, dioxidului de azot, particulelor și pulberilor în suspensie, plumb, monoxid de carbon, benzen și COV*” (*XR 148/2007*).

În cadrul „zonelor defavorizate” ajutoarele de stat au fost acordate în baza *O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, cu modificările și completările ulterioare*.

Ponderea ajutoarelor de stat acordate pentru zone defavorizate a scăzut în total ajutor de stat acordat pentru obiective regionale, de la 56,75% în anul 2007 la 0,40% în anul 2009. Acest lucru s-a datorat în special scăderii numărului de agenți economici beneficiari de ajutor de stat eligibili să primească facilități fiscale în limita intensității maxime admise, cât și reducerii numărului de zone defavorizate prin expirarea perioadei pentru care au fost declarate zone defavorizate (22 de zone defavorizate și-au încheiat durata de existență la sfârșitul anului 2009, iar la sfârșitul anului 2010 ultimile 3 zone defavorizate s-au închis și ele).

CAPITOLUL 3

AJUTORUL DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI PRELUCRĂTOARE DIN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2007-2009

3.1. VOLUM ȘI TENDINȚE

În perioada analizată, ponderea ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare în total ajutor de stat, a înregistrat o tendință de creștere (Tabel 3.1.), respectiv de la 16,52% în anul 2007 la 17,74% în anul 2009; acest lucru s-a datorat în special, promovării de către furnizorii de ajutor de stat a unui număr important de scheme de ajutor de stat acordate pentru dezvoltarea regională, în care un număr mare de beneficiari își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare. Creșterea este importantă și din prisma faptului că în cadrul obiectivelor sectoriale, unde de regulă ajutoarele sunt acordate pentru industria prelucrătoare (ex: ajutoarele de stat acordate pentru siderurgie, ajutoare acordate pentru șantierele navale, pentru producția de autoturisme sau pentru producția de fire și fibre sintetice), nu s-au mai acordat ajutoare de stat începând cu anul 2007, anul aderării României la Uniunea Europeană, iar acest lucru a influențat trendul negativ în acordarea ajutoarelor de stat.

Totodată, valoarea înregistrată în anul 2008, de numai 15,79% în total ajutor de stat, este o valoare normală în contextul declanșării la sfârșitul anului 2008 a crizei economice mondiale, an în care foarte multe firme, care își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare, au fost nevoite să-și reducă activitatea sau chiar să-și oprească producția.

Principalii indicatori care ne pot furniza o imagine de ansamblu asupra evoluției ajutorului de stat și a caracteristicii acestuia, acordat industriei prelucrătoare în perioada 2007-2009 sunt prezentați în Tabelul 3.1.

Tabel 3.1.**Volumul ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare în perioada 2007-2009**

	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru industria prelucrătoare				
Mii LEI prețuri curente	349.077,00	140.600,33	153.049,37	132.828,60
Mii Euro prețuri curente	99.042,98	42.129,96	41.559,01	31.347,46
Mii LEI prețuri constante 2006	349.077,00	123.876,94	117.010,22	98.757,32
Dinamica ajutorului de stat acordat industriei prelucrătoare (%)	100,00	35,49	33,52	28,29
Cuquantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din industria prelucrătoare (Lei prețuri constante 2006/salariat)	239,01	84,73	86,52	87,51
Ponderea ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare:				
Ponderea ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare în ajutorul de stat național (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutorul de minimis) (%)	19,95	16,52	15,79	17,74
Ponderea ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare în Produsul Intern Brut (%)	0,10	0,03	0,03	0,03

Dacă facem o analiză a ajutoarelor de stat acordate pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare, din punct de vedere al dinamicii ajutoarelor de stat pentru perioada analizată și în prețuri constante 2006, observăm că acestea scad considerabil (la aproximativ o treime față de anul 2006), în anul 2009 ajutoarele de stat acordate pentru industria prelucrătoare reprezentând doar 28,29% din valoarea de referință. În valori absolute în anul 2009 s-au acordat numai 98,76 mil. lei, față de 123,87 mil. lei cât s-a acordat în anul 2007.

Această tendință se datorează numărului în scădere de ajutoare de stat acordate pentru obiective orizontale (Tabelul 3.2.), destinate firmelor ce își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare având ca obiectiv principal de acordare salvarea și/sau restructurarea firmelor aflate în dificultate, care în anul 2007 aveau o valoare de 75,03 mil. lei, iar în anul 2009 numai 1,29 mil. lei. Totodată, au scăzut și ajutoarele de stat acordate pentru protecția mediului înconjurător, pornind de la o pondere de 13,51% în anul 2007 și ajungând la zero în anul 2009; un fapt pozitiv a fost acela că a crescut valoarea ajutoarelor de stat acordate pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, ajungând la 14,59 mil. lei în anul 2009, față de 0,09 mil. lei cât înregistrau în anul 2007, dar acest lucru nu a fost suficient ca să schimbe tendința generală de scădere a valorii ajutoarelor de stat acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare.

În privința ajutoarelor de stat acordate pentru obiective regionale, acestea au crescut foarte mult la nivelul firmelor care își desfășoară activitatea în domeniul industriei prelucrătoare, de la 45,79 mil. lei în anul 2007 la 116,22 mil. lei în anul 2009 (Tabelul 3.2.).

Reducerea ajutoarelor de stat de natura facilităților fiscale acordate firmelor aflate în dificultate și creșterea ajutoarelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, precum și cele acordate pentru obiective regionale, este un lucru de apreciat, Comisia Europeană încurajând acordarea de ajutoare de stat mai puțin dăunătoare din punct de vedere concurențial.

În concluzie, se poate observa că, deși valoarea ajutoarelor de stat a scăzut, ele au fost folosite pentru realizarea unor obiective mai puțin nocive din punct de vedere concurențial, pentru a nu afecta comerțul intracomunitar.

3.2. ANALIZA AJUTOARELOR DE STAT ACORDATE INDUSTRIEI PRELUCRĂTOARE ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVUL PRINCIPAL

Prezentul subcapitol își propune o analiză punctuală a ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare în funcție de obiectivul principal avut în vedere de către furnizorii ajutoarelor de stat la momentul acordării acestora.

Principalele grupe pentru care se pot acorda ajutoare de stat în industria prelucrătoare sunt:

- **ajutoare de stat acordate pentru obiective orizontale;**
- **ajutoare de stat acordate pentru obiective sectoriale;**
- **ajutoare de stat acordate pentru obiective regionale.**

În funcție de obiectivul principal al ajutoarelor de stat acordate pentru industria prelucrătoare în perioada 2007-2009, valorile care reflectă nivelul, structura și evoluția acestora în intervalul analizat sunt prezentate în Tabelul 3.2.

Tabel 3.2.

Ajutoarele de stat acordate industriei prelucrătoare pe obiective principale în perioada 2007-2009.

	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat acordat industriei prelucrătoare				
Mii Lei prețuri curente	349.077,00	140.600,33	153.049,37	132.828,60
Mii Euro prețuri curente	99.042,98	42.129,96	41.559,01	31.347,46
Mii Lei prețuri constante 2006	349.077,00	123.876,94	117.010,22	98.757,32
din care pentru:				
➤ Obiective orizontale				
Mii Lei prețuri curente	295.230,99	94.801,89	37.233,15	15.954,70
Mii Euro prețuri curente	83.765,35	28.406,76	10.110,29	3.765,30
Mii Lei prețuri constante 2006	295.230,99	83.525,89	28.465,71	11.862,23
Pondere în ajutorul pentru industria prelucrătoare - (%)	84,57	67,43	24,33	12,01
➤ Obiective sectoriale				
Mii Lei prețuri curente	0,00	0,00	0,00	0,00
Mii Euro prețuri curente	0,00	0,00	0,00	0,00
Mii Lei prețuri constante 2006	0,00	0,00	0,00	0,00
Pondere în ajutorul pentru industria prelucrătoare - (%)	0,00	0,00	0,00	0,00
➤ Obiective regionale				
Mii Lei prețuri curente	53.846,00	45.798,44	115.816,22	116.873,90
Mii Euro prețuri curente	15.277,63	13.723,20	31.448,73	27.582,16
Mii Lei prețuri constante 2006	53.846,00	40.351,05	88.544,51	86.895,09
Pondere în ajutorul pentru industria prelucrătoare - (%)	15,43	32,57	75,67	87,99

Privind datele din tabelul de mai sus, se constată că în anul 2007 ajutorul de stat acordat în România pentru industria prelucrătoare a fost alocat, în special, pentru susținerea unor **obiective orizontale**, iar în perioada 2008-2009 ajutoarele de stat pentru **obiective regionale** au avut cea mai mare pondere, acest lucru datorându-se în mare parte promovării unui număr mai mare de scheme de ajutor de stat exceptate de la obligația notificării către Comisia Europeană, ajutoare destinate dezvoltării regionale pe întreg teritoriul țării, dintre care menționăm ajutoarele de stat acordate de către Ministerul Finanțelor Publice și de Agenția Fondului pentru Mediu.

În cadrul **obiectivelor orizontale**, principalele domenii pentru care se poate acorda un ajutor de stat sunt cercetarea-dezvoltarea, inovarea, mediul înconjurător, întreprinderile mici

și mijlocii, comerțul, economisirea energiei, salvarea-restructurarea, pregătirea profesională și alte obiective orizontale.

Această grupă de obiective a deținut în primii doi ani ai intervalului 2006-2009 cea mai importantă pondere în cadrul ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare, înregistrând valori de 84,57% în anul 2006, respectiv 67,43% în anul 2007, însă a scăzut treptat până la 12,01% în anul 2009, pe fondul diminuării ajutoarelor de stat acordate pentru salvarea și restructurarea firmelor aflate în dificultate, a ajutoarelor acordate pentru protecția mediului și a celor acordate pentru crearea de noi locuri de muncă.

Cele mai importante ajutoare de stat acordate pentru industria prelucrătoare în cadrul obiectivelor orizontale, în anul 2009, au fost direcționate către dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, având ca bază legală de acordare *Ordinul nr. 211/2008 privind aprobarea schemelor de ajutor de stat "Stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în anexa 1 la Tratatul CE, precum și a celor care desfășoară activități de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor" și "Stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase"*.

Pentru grupa **obiectivelor sectoriale**, mai sensibile din punct de vedere concurențial, se constată că în intervalul 2007-2009 nu s-au mai acordat ajutoare de stat, în consecință ponderea acestora fiind zero (Tabelul 3.2.).

Totodată, în perioada 2007-2009, ajutorul de stat acordat pentru industria prelucrătoare având ca **obiectiv dezvoltarea regională** cunoaște o creștere importantă; dacă în anul 2007 avea o pondere de numai 32,57%, în anul 2009 a înregistrat o pondere de 87,99% în totalul ajutorului de stat acordat pentru industria prelucrătoare.

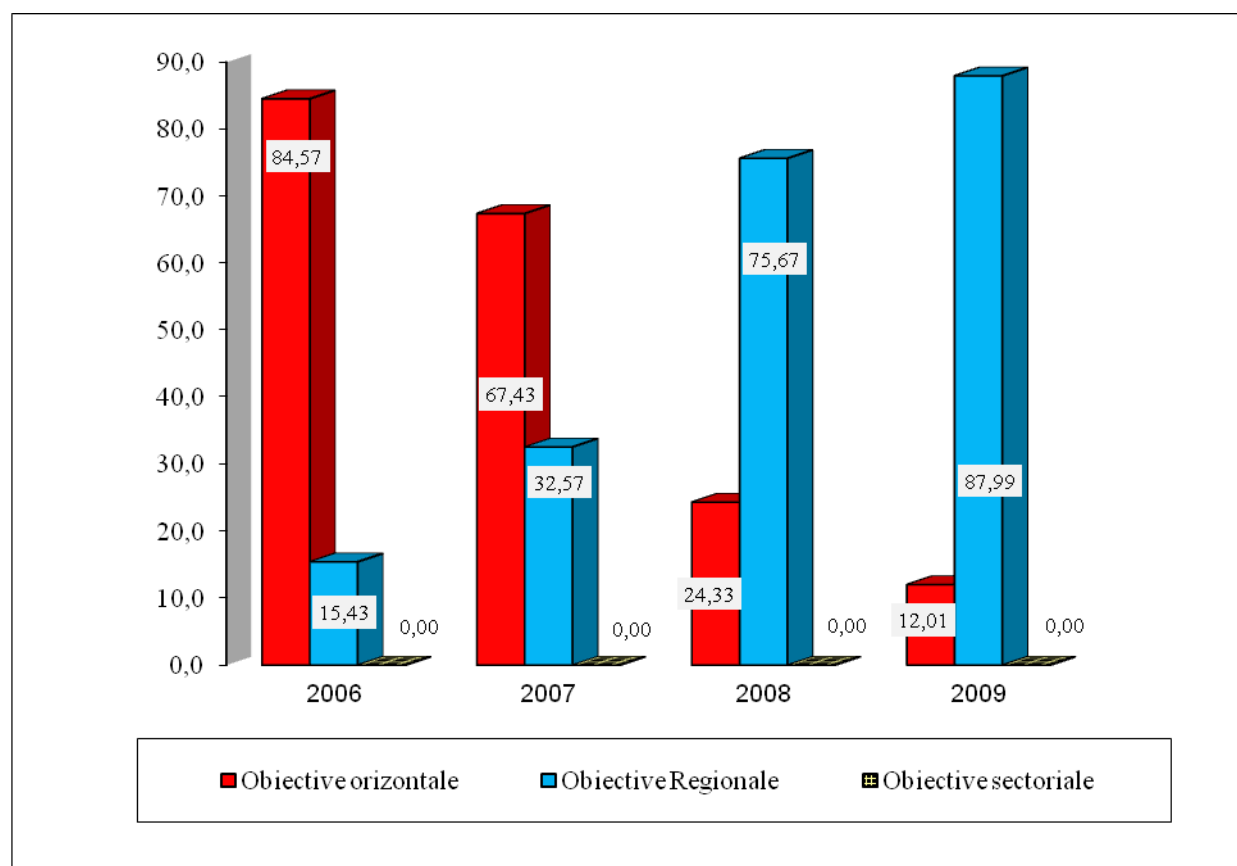
Creșterea a fost susținută de ajutoarele de stat acordate de către Ministerul Finanțelor Publice pentru dezvoltare regională, prin schema de ajutor de stat prevăzută de *H.G. nr. 1680/2008 pentru asigurarea dezvoltării economice durabile*, și schema de ajutor de stat care are ca bază legală de acordare *H.G. nr. 1165/2007*, ajutoare acordate pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții.

Prin Graficul 3.1 ne putem forma o imagine clară asupra variațiilor celor trei mari grupe ale obiectivelor generale pentru care s-au acordat ajutoare de stat în perioada 2007-

2009, cât și structura ajutoarelor de stat destinate industriei prelucrătoare în funcție de fiecare grupă participantă.

Graficul 3.1.

Ajutorul de stat pentru industria prelucrătoare. Nivel și structură în funcție de obiectivul principal avut în vedere de către furnizorii de ajutor de stat în momentul acordării acestora, în perioada 2007–2009.

Acest tablou ne arată tendința generală, observată și în cadrul Uniunii Europene, de a direcționa ajutoarele de stat preponderent către obiectivele regionale, pentru reducerea disparităților dintre regiunile Uniunii prin sprijinirea și încurajarea dezvoltării de noi afaceri, mai ales în zonele defavorizate ale acesteia.

3.2.1. Obiectivele orizontale

Ajutoarele de stat acordate întreprinderilor în scopul realizării de **obiective orizontale** sunt compuse dintr-o serie de obiective principale precum: cercetare-dezvoltare, protecția mediului înconjurător, înființarea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, comerț,

economisirea energiei, salvarea și/sau restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, crearea de noi locuri de muncă, pregătirea profesională și alte obiective orizontale.

În anul 2009, în cadrul ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare pentru obiective orizontale, care dețin cea mai mare pondere în total ajutor de stat, remarcăm ajutoarele de stat acordate pentru crearea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, acordate de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și ajutoarele de stat acordate de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului.

În Tabelul 3.3. este prezentată evoluția structurii ajutoarelor de stat acordate pentru industria prelucrătoare în vederea realizării unor obiective orizontale, în perioada 2007-2009.

Tabel 3.3.

Structura ajutoarelor de stat acordate în cadrul industriei prelucrătoare pentru obiective orizontale

	- în procente -			
	2006	2007	2008	2009
Ponderea ajutorului de stat acordat industriei prelucrătoare în cadrul obiectivelor orizontale				
TOTAL, din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00
➤ cercetare-dezvoltare	0,00	0,00	0,00	0,00
➤ mediu înconjurător	9,86	20,04	47,00	0,00
➤ întreprinderi mici și mijlocii	17,28	0,10	0,05	91,48
➤ salvare-restructurare	70,31	79,14	51,45	8,13
➤ crearea de locuri de muncă	0,71	0,52	1,50	0,39
➤ alte obiective	1,85	0,19	0,00	0,00

În perioada 2007-2008, ajutorul de stat acordat pentru salvarea-restructurare întreprinderilor aflate în dificultate a deținut prima poziție, cu o pondere de 79,14% în anul 2007 și de 51,45% în anul 2008, însă în anul 2009, pe fondul încheierii procesului de restructurare și de finalizare a programelor de restructurare, aceste ajutoare de stat au avut o pondere mult mai mică, înregistrând numai 8,13% în total ajutor de stat acordat pentru industria prelucrătoare în cadrul obiectivelor orizontale.

Ajutoarele de stat acordate pentru protecția mediului înconjurător au scăzut; dacă în anul 2008 reprezentau 47,00% și 20,04% în anul 2007, în anul 2009 Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri renunțând la acordarea de ajutoare de stat pentru ecologizare și protecția mediului înconjurător.

În ceea ce privește ajutoarele de stat acordate pentru susținerea întreprinderilor mici și mijlocii observăm o creștere foarte mare. Dacă în anul 2007 reprezentau 0,10% în total ajutor de stat acordat în cadrul industriei prelucrătoare pentru obiective orizontale, în anul 2009 acestea înregistrau o pondere de 91,48%, creștere explicată prin ajutoarele de stat autorizate de către Comisia Europeană în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013, pentru stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în Anexa I la Tratatul C.E., precum și a celor care desfășoară activități de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor.

Totodată, este de menționat faptul că majoritatea ajutoarelor acordate pentru susținerea și promovarea întreprinderilor mici și mijlocii au fost acordate în cadrul unor scheme de minimis de către furnizorii de ajutor de stat, ele fiind analizate în cadrul unui capitol separat în cadrul prezentului raport.

Tot în cadrul obiectivelor orizontale au mai fost acordate ajutoare de stat pentru crearea de noi locuri de muncă, de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, însă ele au avut un nivel scăzut, înregistrând în anul 2009 o pondere de numai 0,39%.

3.2.2. Obiectivele sectoriale

În perioada analizată 2007- 2009, furnizorii de ajutor de stat nu au acordat ajutoare de stat în cadrul industriei prelucrătoare care să fie direcționate către obiective sectoriale.

Ajutoarele de stat care se acordau în trecut pentru industria siderurgică, industria construcțiilor de nave, industria construcțiilor de mașini și a producerii de fire și fibre sintetice sunt considerate la nivel comunitar dăunătoare unui mediu concurențial normal.

3.2.3. Obiectivele regionale

În ceea ce privește ajutoarele de stat acordate în cadrul industriei prelucrătoare având ca obiectiv principal de acordare dezvoltare regională acestea se împar pe doua paliere:

- în primul rând sunt ajutoarele de stat acordate pentru industria prelucrătoare în cadrul diverselor programe naționale de dezvoltare regională, promovate de către majoritatea furnizorilor de ajutor de stat, programe care includ scheme de ajutor de stat autorizate de către Comisia Europeană sau exceptate de la obligativitatea notificării, ajutoare de stat considerate benefice la nivel comunitar;

- în al doilea rând sunt ajutoarele de stat, sub forma facilităților fiscale, acordate de către Ministerul Finanțelor Publice în cadrul zonelor defavorizate, ca o derogare de la acquisul comunitar, pe o perioadă de tranziție valabilă până în anul 2010. Ca urmare, ajutoarele de stat s-au redus de la an la an datorită scăderii numărului de beneficiari care mai puteau să primească facilități fiscale în cadrul acestor zone și expirării perioadei pentru care aceste zone au fost declarate defavorizate.

În Tabelul 3.4. este prezentată evoluția ponderilor ajutoarelor de stat acordate pentru obiective regionale în total ajutor de stat acordat industriei prelucrătoare, respectiv în total obiective regionale.

Tabel 3.4.

Structura pe obiective regionale a ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare în perioada 2007-2009

	- în procente-			
	2006	2007	2008	2009
Structura ajutorului de stat acordat pe obiective regionale în cadrul industriei prelucrătoare				
TOTAL, din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00
➤ Zone pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare	8,48	41,48	91,85	99,45
➤ Zone defavorizate	91,52	58,52	8,15	0,55

Privind datele prezentate în tabelul de mai sus, se observă că dacă în anul 2007 ajutoarele de stat acordate pentru industria prelucrătoare având ca obiectiv principal de acordare dezvoltarea regională – zone defavorizate dețineau o pondere de 58,52% în total, în anul 2009 ele au scăzut până la 0,55% din total ajutor de stat acordat în industria prelucrătoare pentru obiective regionale (zone defavorizate). Această diminuare a ajutoarelor de stat se explică prin scăderea facilităților fiscale, de natura scutirii la impozitul pe profit, care erau acordate întreprinderilor prelucrătoare din cadrul zonelor defavorizate.

Față de anul 2007 când reprezentau doar 41,48%, ajutoarele de stat acordate în cadrul industriei prelucrătoare pentru zone în care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională au crescut în anul 2009 la 99,45% în total. Creșterea se poate justifica prin numărul mare de scheme de ajutor de stat și ajutoare de stat exceptate de la obligativitatea notificării către C.E., care au fost promovate de majoritatea furnizorilor de ajutor de stat, modalitatea de acordare fiind mult mai permisivă și intensitatea ridicată față de alte obiective avute în vedere la acordarea ajutoarelor de stat la nivel comunitar.

3.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE

În perioada 2007-2009 instrumentele financiare prin care au fost acordate majoritatea ajutoarelor de stat pentru industria prelucrătoare sunt detaliate mai jos în ordinea ponderii acestora în totalul ajutorului.

- **(A1)** - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile;
- **(A2)** - scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale;
- **(B1)** - participarea cu capital a statului;
- **(C2)** - scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente.

Ponderea structurii ajutorului de stat acordat industriei prelucrătoare, în perioada 2007-2009 și evoluția multianuală în funcție de instrumentele financiare utilizate, este prezentată în Tabelul 3.5.

Tabel 3.5.

Structura ajutorului de stat acordat în industria prelucrătoare în funcție de instrumentele financiare utilizate

- în procente -				
Natura ajutorului de stat	2006	2007	2008	2009
A1 - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	21,69	24,70	80,63	97,21
A2 - scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	31,44	62,12	9,81	2,79
B1 - participarea cu capital a statului	2,03	0,00	0,00	0,00
C1 - scutiri de dobândă la creditele bugetare	0,00	0,00	0,00	0,00
C2 - scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	44,84	13,18	9,56	0,00
D1 - acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00

În anul 2007 facilitățile fiscale de natura scutirilor și reducerilor la plata obligațiilor fiscale (A2) și scutirilor și reducerilor la plata majorărilor de întârziere și a penalităților (C2), dețineau o pondere ridicată 75,30% față de 24,70% cât reprezentau ajutoarele de stat de natura subvențiilor, alocațiilor, primelor și altor sume nerambursabile.

Aceste facilități au scăzut în perioada 2008-2009 și locul lor a fost luat de granturi, subvenții și alte sume nerambursabile care în anul 2009 au atins o pondere de 97,21% în total ajutoare de stat acordate pentru industria prelucrătoare.

În Tabelul 3.6. putem identifica cuantumul și evoluția ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare, [.././.././../dionica/My Documents/ANUL 2005/RAPORT 2002 - 2004/CAPITOLUL 2 raport IND PRELUC.mht](http://dionica/My Documents/ANUL 2005/RAPORT 2002 - 2004/CAPITOLUL 2 raport IND PRELUC.mht) - #grupate în funcție de instrumentele financiare utilizate în două mari categorii: cheltuieli bugetare, respectiv renunțări la venituri din partea statului.

Tabel 3.6.

Ajutoarele de stat acordate în industria prelucrătoare în funcție de natura acestora

	UM	2006	2007	2008	2009
1.Cheltuieli bugetare (A1+B1)					
Prețuri curente	Mii Lei	82.797,56	34.727,60	123.403,72	129.129,26
	Mii Euro	23.492,00	10.405,90	33.509,03	30.474,42
Pondere în total ajutor acordat industriei prelucrătoare	(%)	23,72	24,70	80,63	97,21
Prețuri constante 2006	Mii Lei	82.797,56	30.597,00	94.345,35	96.006,88
2. Renunțare la venituri (A2+C1+C2+D1)					
Prețuri curente	Mii Lei	266.279,44	105.872,73	29.645,64	3.699,34
	Mii Euro	75.550,98	31.724,07	8.049,97	873,04
Pondere în total ajutor acordat industriei prelucrătoare	(%)	76,28	75,30	19,37	2,79
Prețuri constante 2006	Mii Lei	266.279,44	93.279,94	22.664,86	2.750,44

După cum se poate observa în perioada 2007-2009, ajutoarele de stat de natura cheltuielilor bugetare au crescut de la 24,70% în anul 2007 la 97,21% în anul 2009, furnizorii de ajutor de stat preferând să acorde mai multe granturi și subvenții în cadrul programelor de dezvoltare și susținere economică, în detrimentul facilităților fiscale mai greu de cuantificat și mult mai restrictive la nivelul comunității europene.

Renunțările la venituri din partea statului au scăzut considerabil, de la 75,30% cât reprezentau în anul 2007 la 2,79% în anul 2009, pe fondul reducerii ajutoarelor de stat pentru restructurarea întreprinderilor ce își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare. [.././.././../dionica/My Documents/ANUL 2005/RAPORT 2002 - 2004/CAPITOLUL 2 raport IND PRELUC.mht](http://dionica/My Documents/ANUL 2005/RAPORT 2002 - 2004/CAPITOLUL 2 raport IND PRELUC.mht) - #

CAPITOLUL 4

AJUTORUL DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI EXTRACTIVE DIN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2007-2009

Industria extractivă deține un rol important în economia României, asigurând materiile prime pentru multe sectoare industriale majore, precum construcțiile, metalurgia, petrochimia, sectorul energetic etc.

În perioada premergătoare aderării țării noastre la Uniunea Europeană, diverse studii au relevat faptul că sectorul industriei extractive din România, aflat preponderent în proprietate publică, funcționa pe principii neeconomice și că întâmpina mari dificultăți în a îndeplini cerințele Comisiei Europene cu privire la protecția mediului. Prin urmare, Comisia a recomandat urgentarea privatizării și restructurării acestei ramuri a industriei naționale, precum și elaborarea unei strategii coerente care să asigure atât dezvoltarea sa și garantarea siguranței aprovizionării cu energie, cât și un nivel ridicat al protecției mediului.

În acest context, ajutoarele de stat acordate industriei extractive din România, în perioada 2007-2009, au continuat să dețină o pondere semnificativă (peste 50% în perioada analizată) în totalul ajutorului de stat național⁹, consolidându-se ajutorul acordat extracției de huilă¹⁰ (peste 70% din ajutorul de stat pentru întreaga industrie extractivă națională în anul 2009).

4.1. DATE GENERALE PRIVIND AJUTOARELE DE STAT PENTRU INDUSTRIA EXTRACTIVĂ

Ajutoarele de stat pentru industria extractivă se regăsesc, cu excepția celor pentru industria cărbunelui și alte obiective sectoriale, în categoria ajutoarelor acordate pentru obiective orizontale: protecția mediului (cheltuieli pentru ecologizări ca urmare a închiderii unor mine și cariere) și salvare-restructurare.

Ajutoarele de stat de care au beneficiat companiile și societățile din industria cărbunelui fac parte din categoria ajutoarelor acordate pentru obiective sectoriale (sectoare

---

⁹ fără agricultură, pescuit, transport, SIEG și minimis

¹⁰ măsură de sprijin autorizată de Comisia Europeană (N 239/2007)

sensibile din punct de vedere concurențial) și s-au concretizat în „ajutoare pentru producția curentă”.

Ajutoarele de stat acordate în România, în perioada 2007-2009, pentru industria extractivă, sunt prezentate în Tabelul 4.1.

Tabel 4.1.

Volumul ajutoarelor de stat acordate industriei extractive*, în perioada 2007-2009

	U.M.	2006	2007	2008	2009
TOTAL ajutor de stat pentru industria extractivă (prețuri curente)	Mii Lei*	1.125.480,61	499.950,09	487.152,93	394.532,21
	Mii Euro**	319.330,57	149.806,76	132.281,46	93.109,34
TOTAL ajutor de stat pentru industria extractivă (prețuri constante la nivelul anului 2006)	Mii Lei***	1.125.480,61	440.484,66	372.441,08	293.332,50
Dinamica (pentru valorile exprimate în prețuri constante la nivelul anului 2006)	%	100	39,14	33,09	26,06

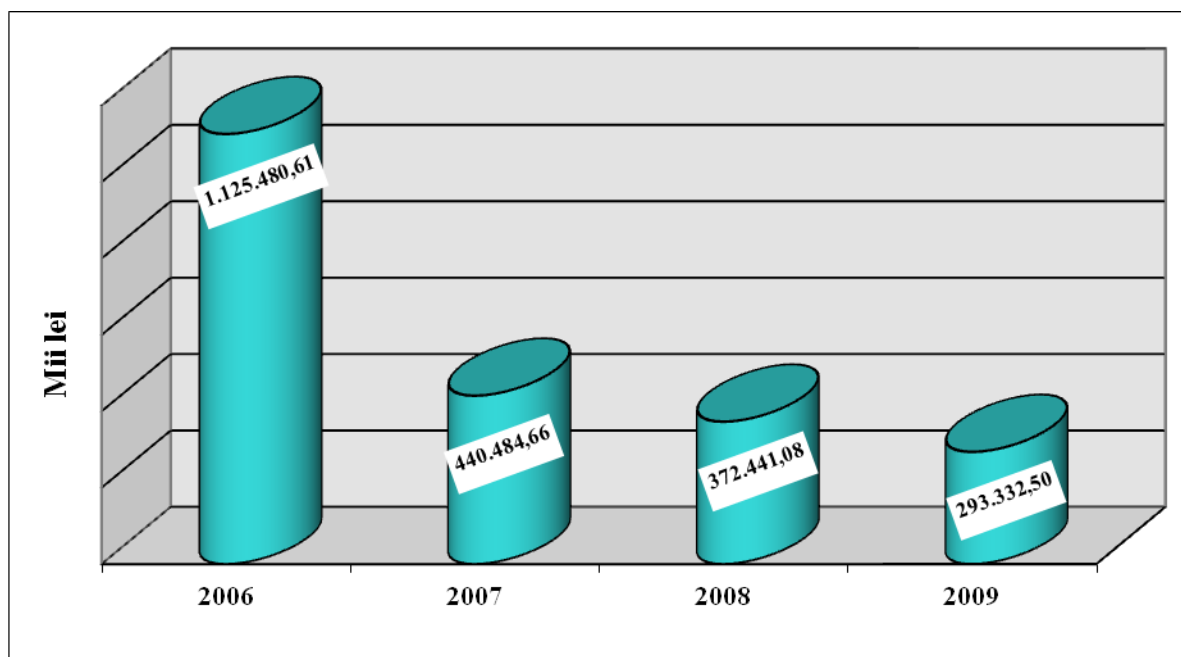
* exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi, SIEG și minimis

** calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa INSSE
(lei/euro anul 2006 = 3,5245; 2007 = 3,3373; 2008 = 3,6827; 2009 = 4,2373)

*** s-a utilizat deflatorul PIB pentru transformarea în prețuri constante 2006, sursa INSSE
(deflator PIB anul 2006 = 100%; 2007 = 113,5%; 2008 = 130,8%; 2009 = 134,5%)

Graficul 4.1.

**Evoluția, în perioada 2007-2009, a ajutorului de stat pentru industria extractivă
(mii lei - exprimat în prețuri constante la nivelul anului 2006)**

În perioada 2006-2009, ajutorul de stat acordat industriei extractive (exprimat în prețuri constante 2006) a avut o evoluție abrupt descrescătoare, cu o scădere semnificativă de 61% în 2007 față de 2006 (de la 1.125.480,61 mii lei la 440.484,66 mii lei). Tendința descrescătoare s-a menținut și în anii următori (scădere cu 15% în 2008 față de 2007 și cu 21% în 2009 față de 2008).

Evoluția ponderii ajutoarelor de stat acordate pentru industria extractivă în total ajutor național¹¹ este prezentată în Tabelul 4.2. și în Graficul 4.2.

Tabel 4.2.

Ponderea ajutorului de stat acordat industriei extractive în totalul ajutorului de stat național*, în perioada 2007-2009

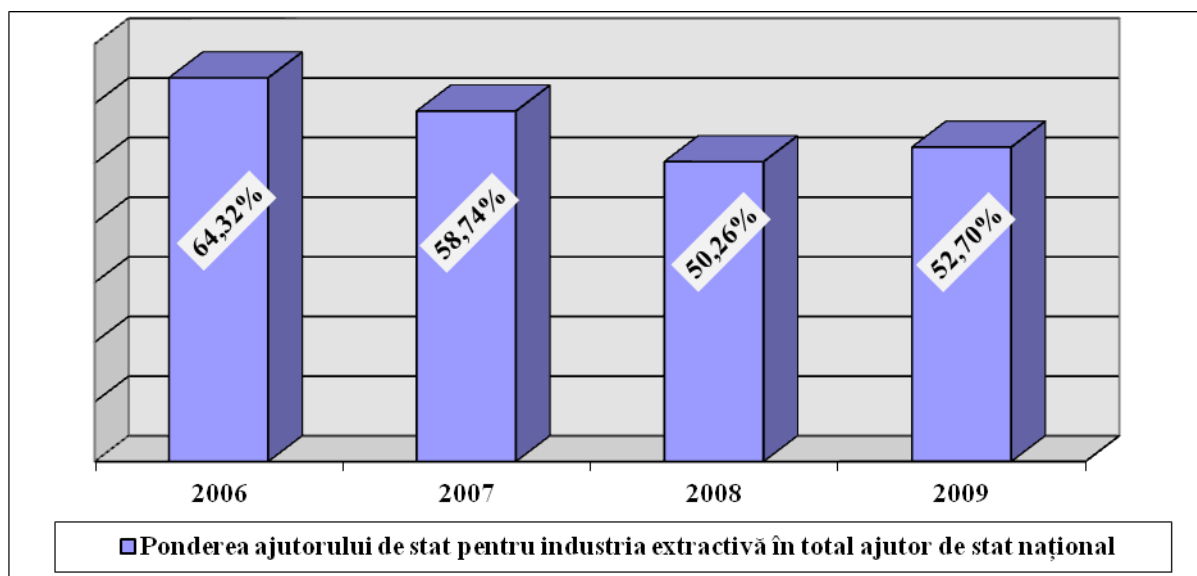
	U.M.	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru industria extractivă	Mii Lei	1.125.480,61	499.950,09	487.152,93	394.532,21
Ajutorul de stat național*	Mii Lei	1.749.679,53	851.108,65	969.339,39	748.683,28
Ponderea ajutorului de stat pentru industria extractivă în total ajutor de stat național*	%	64,32	58,74	50,26	52,70

* exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi, SIEG și minimis

Graficul 4.2.

¹¹ exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi, SIEG și minimis

Evoluția ponderii ajutorului de stat acordat pentru industria extractivă în total ajutor de stat național*, în perioada 2007 – 2009

*exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi, SIEG și minimis

Ponderea ajutorului acordat industriei extractive în totalul ajutorului de stat național (exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi, SIEG și minimis) a înregistrat o evoluție descendentă, de la 58,74% în 2007 la 52,70% în 2009.

Situația ajutorului de stat, calculat pe salariat din industria extractivă, este prezentată în Tabelul 4.3. și în Graficul 4.3.

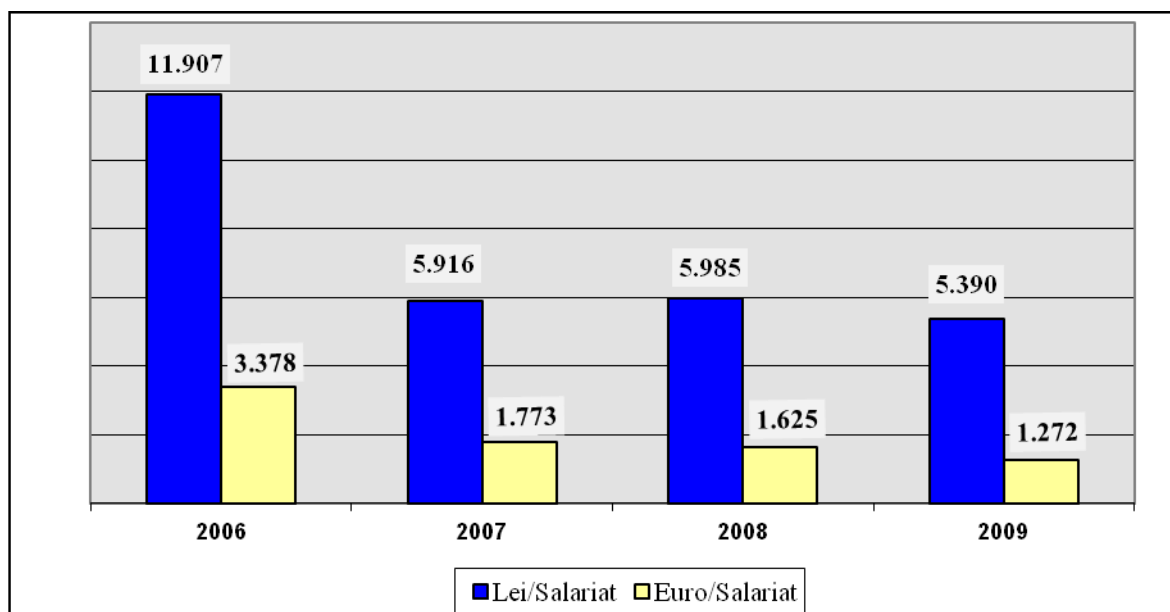
Tabel 4.3.

Situația ajutorului de stat calculat pe salariat din industria extractivă, în perioada 2007-2009

	U.M.	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru industria extractivă	Mii Lei	1.125.480,61	499.950,09	487.152,93	394.532,21
	Mii Euro	319.330,57	149.806,76	132.281,46	93.109,34
Număr mediu de salariați din industria extractivă	salariați	94.520	84.508	81.400	73.200
Cuantum anual al ajutorului de stat per salariat din industria extractivă	Lei/salariat	11.907,33	5.916,01	5.984,68	5.389,78
	Euro/salariat	3.378,44	1.772,69	1.625,08	1.271,99

Graficul 4.3.

Evoluția ajutorului de stat calculat pe salariat din industria extractivă, în perioada 2007-2009

În perioada 2007 – 2009, cuantumul ajutorului de stat acordat industriei extractive pe salariat, exprimat atât în lei cât și în euro, a înregistrat de asemenea o evoluție descrescătoare, valorile în lei din anul 2009 fiind cuantificate la circa 70% din valorile anului 2007.

Astfel:

- în anul 2007 ajutorul de stat acordat industriei extractive a suferit o reducere mult mai accentuată (cu 55,58%) față de perioada anterioară, comparativ cu reducerea numărului de salariați din industria extractivă (cu 10,59%) și, în consecință, indicatorul analizat a atins valori de circa 50% din cele anterioare;
- în anul 2008 cuantumul ajutorului de stat și numărul de salariați din industria extractivă au continuat să scadă (cu 2,56% ajutorul de stat și 10,07% numărul de personal), rezultând o valoare a ajutorului pe salariat de 5.985 lei/salariat, respectiv 1.625 euro/salariat;
- în anul 2009 cuantumul ajutorului de stat și numărul de salariați din industria extractivă au continuat să scadă (cu 19,01% ajutorul de stat și 3,68% numărul de personal). Deoarece micșorarea valorii ajutorului de stat a fost mai mare decât cea a numărului de angajați a rezultat o valoare minimă a perioadei pentru ajutorul pe salariat de 5.390 lei/salariat, respectiv 1.272 euro/salariat.

4.2. OBIECTIVELE AJUTOARELOR DE STAT PENTRU INDUSTRIA EXTRACTIVĂ

Conform practicii europene, ajutoarele de stat acordate industriei extractive au fost grupate, în funcție de obiectivul principal, în: ajutoare de stat pentru realizarea unor obiective orizontale (protecția mediului, salvare-restructurare), ajutoare pentru obiective sectoriale (ajutoarele de stat pentru industria cărbunelui, alte obiective) și ajutoare pentru obiective regionale.

Gruparea ajutoarelor de stat din industria extractivă, în funcție de obiectivul principal avut în vedere la alocare, în perioada 2007-2009, este prezentată în Tabelul 4.4. și în Graficul 4.4.

Tabel 4.4.

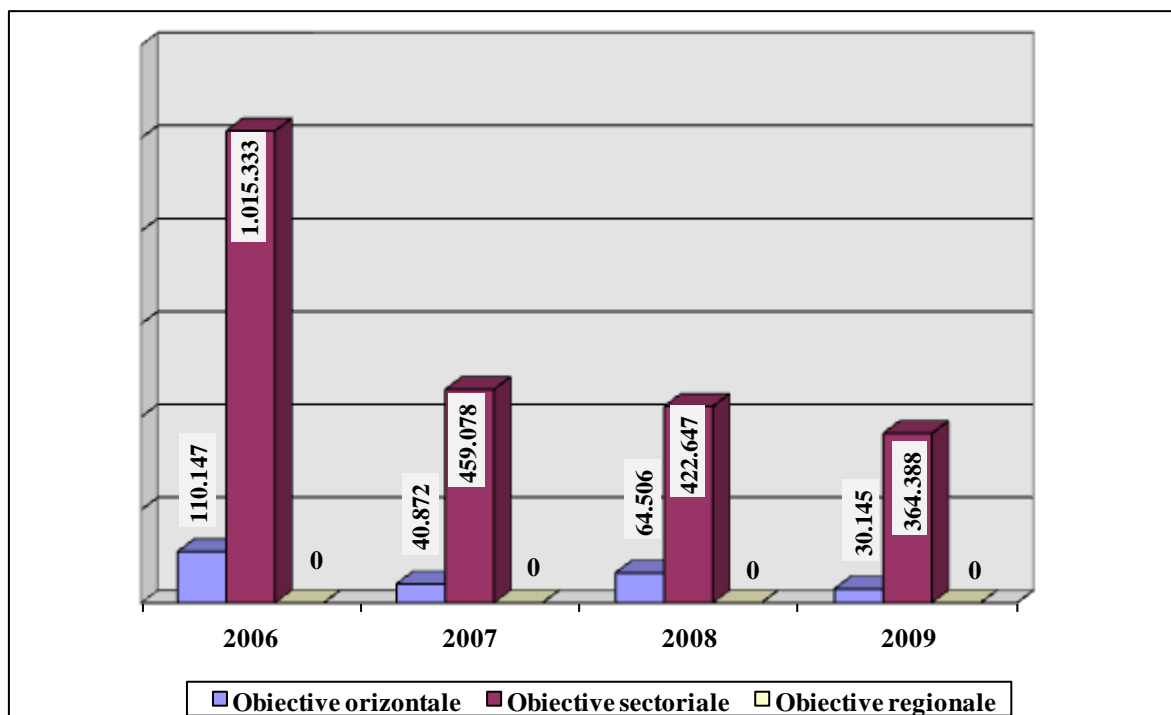
Ajutorul de stat acordat industriei extractive pe obiective principale, în perioada 2007-2009

	UM	2006	2007	2008	2009
AJUTOR DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI EXTRACTIVE					
TOTAL ajutor de stat pentru industria extractivă (prețuri curente)	Mii Lei	1.125.480,61	499.950,09	487.152,93	394.532,21
	Mii Euro	319.330,57	149.806,76	132.281,46	93.109,34
TOTAL ajutor de stat pentru industria extractivă (prețuri constante 2006)	Mii Lei	1.125.480,61	440.484,66	372.441,08	293.332,50
OBIECTIVE ORIZONTALE					
TOTAL ajutor de stat acordat industriei extractive pentru obiective orizontale (prețuri curente)	Mii Lei	110.147,23	40.871,77	64.506,03	30.144,70
	Mii Euro	31.251,87	12.246,96	17.515,96	7.114,13
TOTAL ajutor de stat acordat industriei extractive pentru obiective orizontale (prețuri constante 2006)	Mii Lei	110.147,23	36.010,37	49.316,54	22.412,42
Pondere în ajutorul de stat acordat industriei extractive	%	9,79	8,18	13,24	7,64
OBIECTIVE SECTORIALE					
TOTAL ajutor de stat acordat industriei extractive pentru obiective sectoriale (prețuri curente)	Mii Lei	1.015.333,38	459.078,32	422.646,90	364.387,51
	Mii Euro	288.078,70	137.559,80	114.765,50	85.995,21
TOTAL ajutor de stat acordat industriei extractive pentru	Mii Lei	1.015.333,38	404.474,29	323.124,54	270.920,08

obiective sectoriale (prețuri constante 2006)					
Pondere în ajutorul de stat acordat industriei extractive	%	90,21	91,82	86,76	92,36
OBIECTIVE REGIONALE					
TOTAL ajutor de stat acordat industriei extractive pentru obiective regionale	Mii Lei	0,00	0,00	0,00	0,00

Graficul 4.4.

Evoluția ajutorului de stat acordat industriei extractive pe obiective principale, în perioada 2007-2009 (mii lei)

Din datele prezentate rezultă că ajutoarele de stat din industria extractivă au fost acordate numai pentru obiective orizontale și sectoriale, cele din urmă reprezentând circa 90% din total pe întreaga perioadă analizată.

4.2.1. Obiective orizontale

În cadrul ajutoarelor de stat pentru obiective orizontale în industria extractivă sunt incluse:

- ajutoarele de stat pentru **protecția mediului**, indiferent de ramura industriei extractive care a generat fenomene de poluare și a impus un proces de ecologizare ulterioară (aceasta mai ales în zonele în care au avut loc închideri de mine și cariere);
- ajutoarele de stat pentru **salvarea și restructurarea** firmelor în dificultate din industria extractivă (altele decât cele din industria cărbunelui) care au potențial de a deveni viabile și a căror intrare în faliment ar implica pentru stat costuri mai mari decât valoarea ajutorului pentru restructurare. Ajutoarele de restructurare au fost acordate cu condiția respectării unor planuri de restructurare care să asigure restaurarea viabilității într-un termen cât mai scurt.

Evoluția structurii ajutorului de stat acordat industriei extractive în vederea realizării unor obiective orizontale este prezentată în Tabelul 4.5. și în Graficul 4.5.

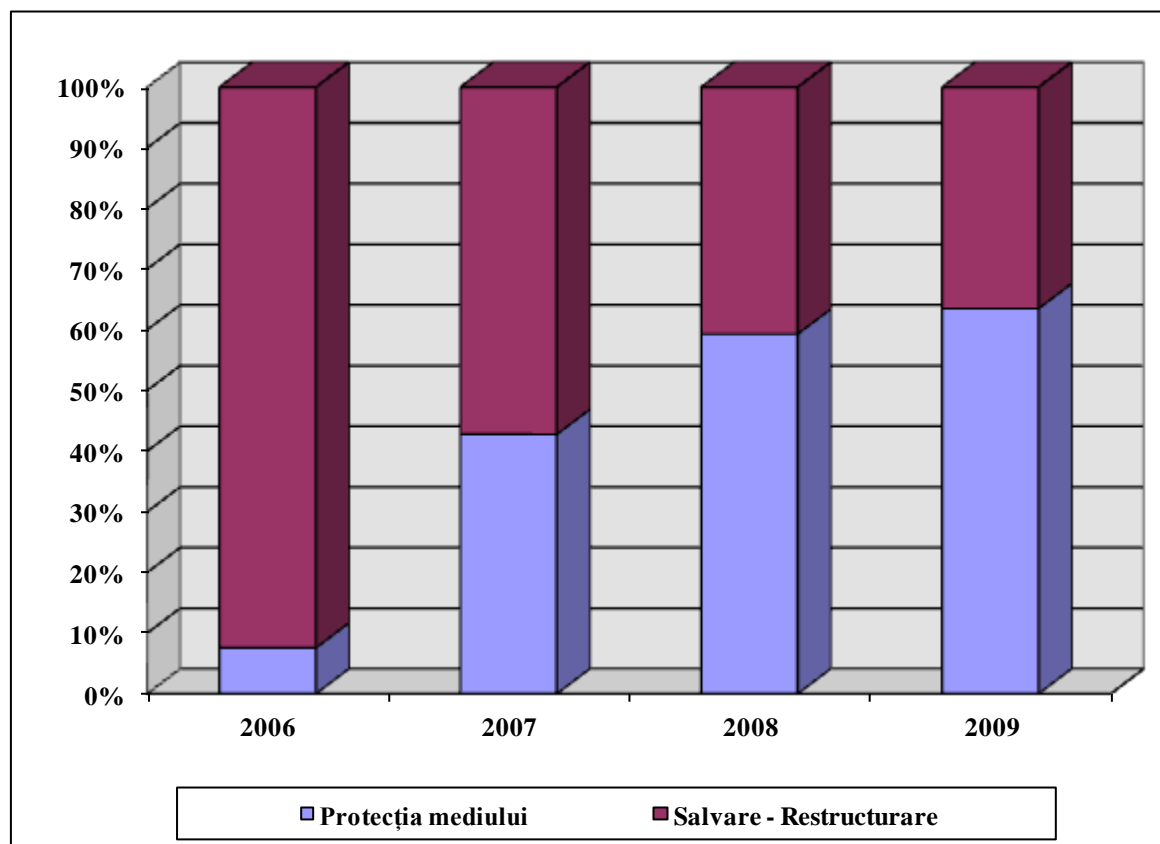
Tabel 4.5.

Structura ajutorului de stat acordat industriei extractive pe obiective orizontale, în perioada 2007-2009

	2006	2007	2008	2009
Ponderea ajutorului de stat acordat pentru obiective orizontale în total industrie extractivă				
TOTAL, din care pentru:	9,79%	8,18%	13,24%	7,64%
➤ protecția mediului	0,74%	3,50%	7,85%	4,85%
➤ salvare-restructurare	9,04%	4,68%	5,39%	2,79%
Structura ajutoarelor de stat pe obiective orizontale				
TOTAL obiective orizontale, din care pentru:	100%	100%	100%	100%
➤ protecția mediului	7,58%	42,78%	59,31%	63,51%
➤ salvare-restructurare	92,42%	57,22%	40,69%	36,49%

Graficul 4.5.

Structura ajutorului de stat acordat industriei extractive pe obiective orizontale, în perioada 2007-2009

Ponderea ajutoarelor de stat pentru obiective orizontale, în totalul ajutoarelor de stat acordate industriei extractive, în perioada 2007-2009, a înregistrat o evoluție ușor descrescătoare, de la 8,18% în 2007 la 7,64% în 2009, cu un vârf în 2008 de 13,24%.

A. În totalul ajutoarelor acordate industriei extractive:

- ponderea ajutoarelor pentru **protecția mediului** a fost foarte redusă în perioada de pre-aderare a României la UE (0,74% în 2006), dar a crescut semnificativ în anii post-aderare (3,50% în 2007 și 7,85% în 2008);
- ponderea ajutoarelor pentru **salvare-restructurare** este și ea redusă și are o tendință de scădere, aspect pozitiv care poate semnaliza apropierea de final a procesului de restructurare a sectorului minier.

B. În totalul ajutoarelor având obiective orizontale, ajutoarele pentru **salvare-restructurare** au deținut până în 2008 o pondere majoritară, înregistrând însă o scădere accentuată (de la 92,42% în 2006, la 57,22% în 2007, la 40,69% în 2008 și 36,49% în 2009).

Acestea au fost acordate Societății Naționale a Lignitului Oltenia S.A., Companiei Naționale Minvest S.A. Deva și S.C. Băița S.A. Ștei. Facilitățile au constat în principal în transferuri de capital și în acordarea unor subvenții în baza H.G. nr. 49/2006, H.G. nr. 498/2006 și a H.G. nr. 1431/2008.

În contrapondere a crescut valoarea ajutoarelor de stat acordate pentru **protecția mediului**, de la 42,78% în 2007 la 63,15% în 2009. Ajutoarele au fost acordate în cea mai mare parte Societății Comerciale de Conservare și Închidere a Minelor Conversmin S.A. București. Această societate de stat a fost înființată prin H.G. nr. 313/2002 (modificată prin H.G. nr. 1158/2004) în scopul realizării lucrărilor de închidere și conservare a minelor precum și a celor de refacere a mediului (ecologizare). Facilitățile au fost acordate sub forma unor subvenții și transferuri prin legile bugetului pentru anii 2007, 2008 și 2009.

4.2.2. Obiective sectoriale

În perioada 2007-2009 ajutoarele sectoriale acordate în industria extractivă din România s-au îndreptat către **sectorul minier carbonifer și alte obiective**. Ajutoarele de stat grupate în „**alte obiective**” se referă în principal la subvenții pentru extracția și prepararea minereurilor feroase, neferoase și nemetalifere, precum și pentru alte activități extractive.

Contextul general al activităților din acest sector economic a fost stabilit prin *Strategia industriei miniere pentru perioada 2004-2010* aprobată prin H.G. nr. 615/2004. Principiile sale sunt:

- valorificarea produselor miniere în condițiile pieței libere, la concurență cu orice alți furnizori interni sau externi;
- reconsiderarea perimetrelor de exploatare în vederea concentrării extracției pe zonele cele mai productive;
- realizarea producției miniere la costuri competitive;
- optimizarea numărului de personal și a salarizării acestuia, astfel încât exploatările să funcționeze eficient;
- modernizarea, reabilitarea și retehnologizarea minelor viabile și cu condiții de viabilizare, astfel încât să faciliteze transferul licențelor de exploatare către operatori privați;

- restructurarea capacităților de producție și îmbunătățirea performanțelor tehnologice, oprirea activității și închiderea minelor neviabile;
- diminuarea treptată a subvențiilor până la eliminarea acestora în anul 2007, în sectorul minereuri și lignit;
- eliminarea subvențiilor pentru protecția socială a personalului angajat în industria minieră până în anul 2007;
- promovarea unui management orientat către piață și eficiență economică;
- desfășurarea activităților miniere în condiții de protecție a mediului.

Evoluția structurii ajutorului de stat acordat industriei extractive pe obiective sectoriale este redată în Tabelul 4.6.

Tabel 4.6.

Structura ajutorului de stat acordat industriei extractive pe obiective sectoriale

	2006	2007	2008	2009
Ponderea ajutorului de stat acordat pentru obiective sectoriale în total industrie extractivă				
TOTAL, din care pentru:	90,21%	91,82%	86,76%	92,36%
➤ industria cărbunelui	32,93%	74,97%	69,57%	72,22%
➤ alte obiective	57,29%	16,86%	17,19%	20,14%
Structura ajutoarelor de stat pe obiective sectoriale				
TOTAL obiective sectoriale, din care pentru:	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
➤ industria cărbunelui	36,50%	81,64%	80,19%	78,20%
➤ alte obiective	63,50%	18,36%	19,81%	21,80%

Ponderea ajutorului sectorial în **ajutorul acordat industriei extractive** a înregistrat o evoluție ușor crescătoare, de la 91.82% în 2007 la 92,36% în 2009, cu un minim de 86,76% în 2008.

A. În totalul ajutoarelor acordate industriei extractive:

- ponderea ajutoarelor acordate **industriei carbonifere** este semnificativă, cu o ușoară scădere de la 74,97% în 2007 la 72,22% în 2009. Singurul beneficiar al ajutoarelor de stat pentru cărbune acordate în perioada 2007-2009 a fost Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani (ajutor autorizat prin Decizia Comisiei Europene nr. N 239/2007);
- ajutorul acordat pentru **alte obiective** înregistrează o tendință de ușoară majorare de la 16,86% în 2007 la 20,14% în 2009. Cei mai importanți beneficiari au fost Conversmin S.A. și Compania Națională a Uraniului S.A. Facilitățile au fost acordate, în principal, în baza H.G. nr. 722/2009, H.G. nr. 622/2009, H.G. nr. 1431/2008, O.G. nr. 1/2007, H.G. nr. 112/2007, H.G. nr. 121/2008 și Legii bugetului de stat pentru anul 2009 nr. 18/2009.

B. În totalul ajutoarelor având obiective sectoriale:

- după momentul aderării, ponderea ajutorului pentru **industria carboniferă** s-a majorat radical (de la 36,5% în 2006), atingând un nivel mediu de circa 80% în totalul ajutoarelor sectoriale din industria extractivă;
- ajutoarele pentru **alte obiective** înregistrează în perioada 2007-2009 o evoluție ușor crescătoare, în jurul valorii de 20%.

Ajutoarele de stat acordate industriei cărbunelui sunt prezentate în Tabelul 4.7. și în Graficul 4.6.

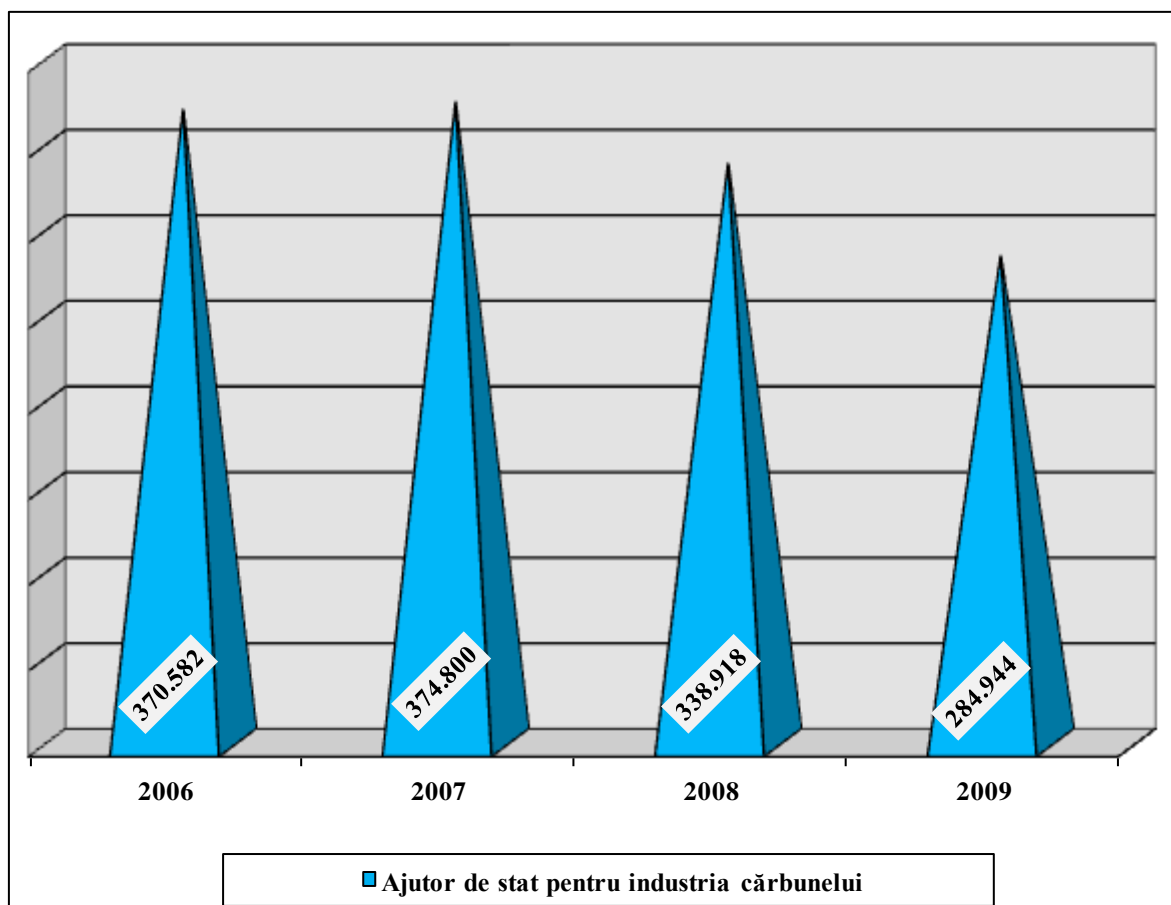
Tabel 4.7.

Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru industria cărbunelui, în perioada 2007-2009

	U.M.	2006	2007	2008	2009
TOTAL ajutor de stat pentru industria cărbunelui (prețuri curente)	Mii Lei	370.582,00	374.800,00	338.917,90	284.944,45
	Mii Euro	105.144,56	112.306,36	92.029,73	67.246,70
TOTAL ajutor de stat pentru industria cărbunelui (prețuri constante 2006)	Mii Lei	370.582,00	330.220,26	259.111,54	211.854,61

Graficul 4.6.

Evoluția ajutorului de stat acordat industriei cărbunelui, în perioada 2007-2009 (mii lei, prețuri curente)

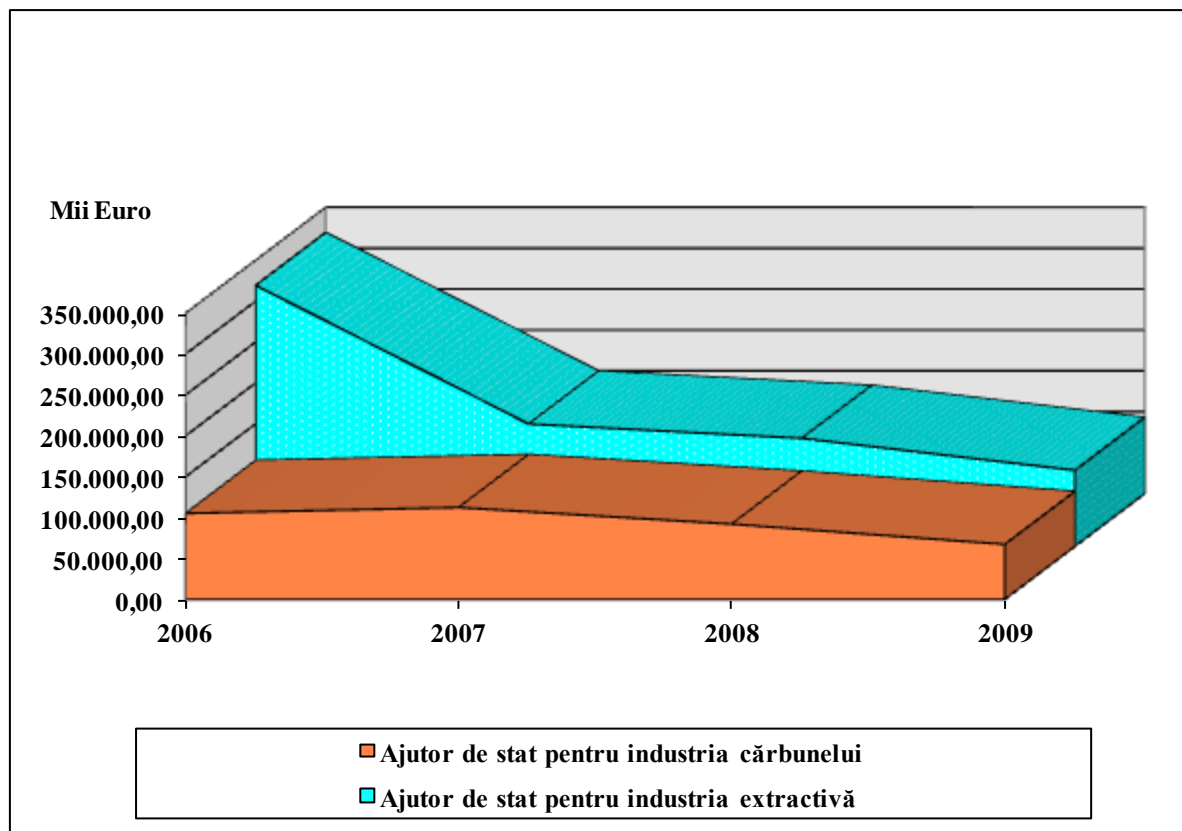
În perioada 2007-2009, volumul **ajutoarelor de stat acordate pentru industria cărbunelui** s-a redus, ajutoarele acordate acestui sector în 2009 (în prețuri constante 2006) reprezentând aproximativ 60% din ajutoarele de care a beneficiat această industrie în anul 2007. Această evoluție a fost determinată în principal de reducerea subvențiilor în acest sector.

Singurul beneficiar de ajutor de stat având obiectiv sectorial a fost Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani. Ajutorul s-a concretizat în subvenții acordate de către Ministerul Economiei și a fost autorizat prin Decizia Comisiei Europene nr. N 239/2007.

Evoluția comparativă a valorii ajutorului de stat (exprimată în mii euro) acordat industriei extractive și industriei cărbunelui, în perioada 2007-2009, este prezentată în Graficul 4.7.

Graficul 4.7.

Evoluția ajutorului de stat acordat industriei extractive și industriei cărbunelui în perioada 2007-2009 (mii Euro)

Evoluția ponderii ajutorului de stat acordat industriei cărbunelui în ajutorul de stat național¹² este prezentată în Tabelul 4.8. și în Graficul 4.8.

Tabel 4.8.

Ponderea ajutorului de stat acordat industriei cărbunelui în ajutorul de stat național, în perioada 2007-2009

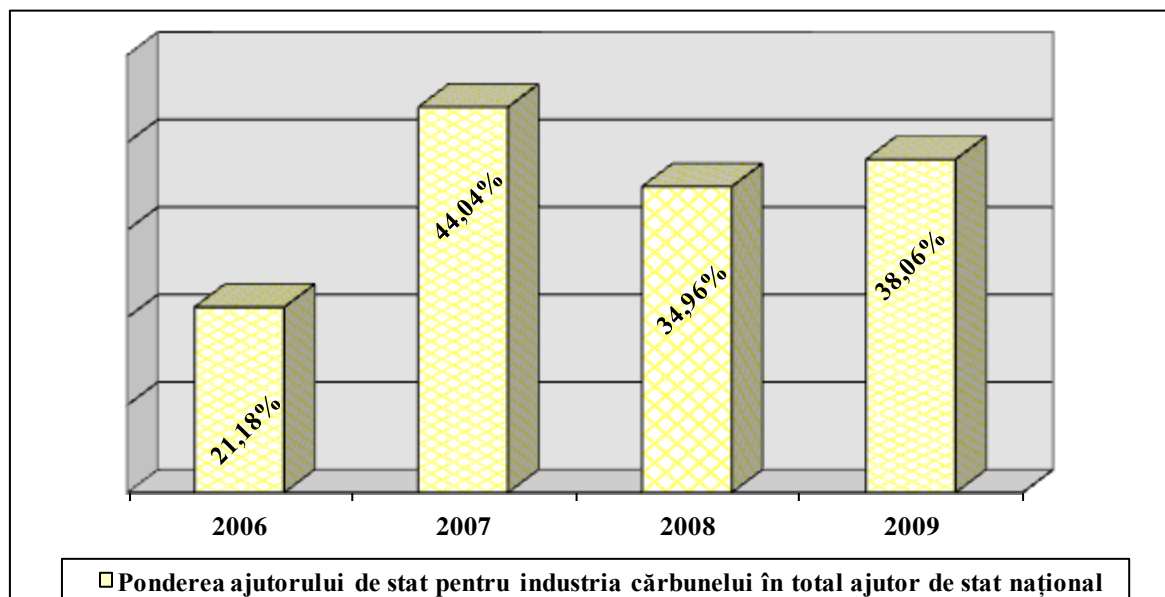
	U.M.	2006	2007	2008	2009
Ajutorul de stat pentru industria cărbunelui	Mii Lei	370.582,00	374.800,00	338.917,90	284.944,45
Ajutorul de stat național*	Mii Lei	1.749.679,53	851.108,65	969.339,39	748.683,28
Ponderea ajutorului de stat pentru industria cărbunelui în ajutorul național	%	21,18	44,04	34,96	38,06

* exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi, SIEG și minimis

¹² exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi, SIEG și minimis

Graficul 4.8.

Evoluția ponderii ajutorului de stat acordat pentru industria cărbunelui în total ajutor de stat național, în perioada 2007-2009

Pondereea ajutorului de stat acordat industriei cărbunelui în ajutorul de stat național¹³ în perioada 2007-2009 a avut o evoluție descendentă, de la 44% în 2007 la 38,06% în 2009.

Situația ajutorului de stat calculat pe salariat din industria cărbunelui este prezentată în Tabelul 4.9. și în Graficul 4.9.

Tabel 4.9.

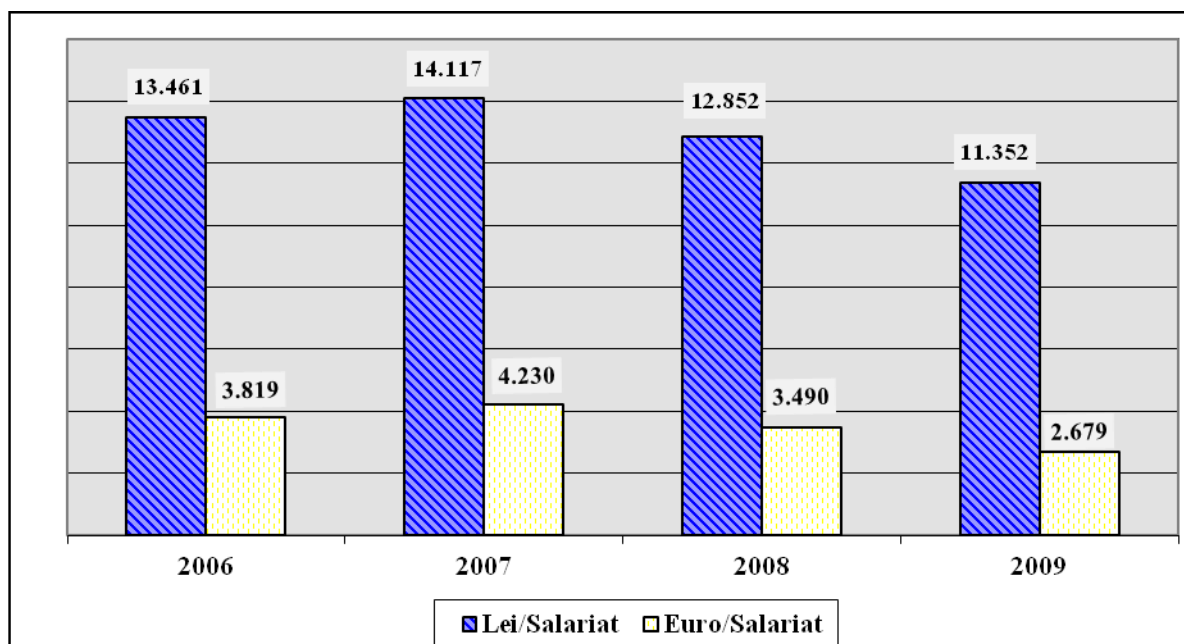
Situația ajutorului de stat calculat pe salariat din industria cărbunelui, în perioada 2007-2009

	U.M.	2006	2007	2008	2009
Ajutor de stat pentru industria cărbunelui	Mii Lei	370.582,00	374.800,00	338.917,90	284.944,45
	Mii Euro	105.144,56	112.306,36	92.029,73	67.246,70
Număr mediu de salariați din industria cărbunelui	Salariați	27.530	26.549	26.371	25.100
Cuantum anual al ajutorului de stat per salariat din industria cărbunelui	Lei/salariat	13.461,02	14.117,29	12.851,92	11.352,37
	Euro/salariat	3.819,27	4.230,15	3.489,81	2.679,15

Graficul 4.9.

Evoluția ajutorului de stat calculat pe salariat din industria cărbunelui, în perioada 2007-2009

¹³ exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi, SIEG și minimis

Cuantumul anual al **ajutorului de stat pe salariat din industria cărbunelui**, exprimat atât în mii lei cât și în mii euro, a înregistrat un trend descendent. Astfel:

- anul 2007 a fost anul de vârf al perioadei analizate, în care ajutorul pe salariat din industria cărbunelui a ajuns la 14.117,29 lei/salariat, respectiv 4.230,15 euro/salariat, pe fondul creșterii ajutorului pentru acest sector și al reducerii numărului de salariați față de perioada anterioară;
- anul 2008 înregistrează o scădere față de anul 2007, cu valori de 12.851,92 lei/salariat, respectiv 3.489,81 euro/salariat;
- în anul 2009, ajutorul de stat acordat industriei cărbunelui s-a diminuat mai mult decât a scăzut numărul de salariați din acest sector, ceea ce a condus la o scădere a indicatorului analizat (11.352,02 lei respectiv 2.679,15 euro per salariat).

Conform practicii europene, ajutoarele de stat acordate industriei cărbunelui au fost grupate în:

- ajutoare de stat pentru “**producția curentă**” – subvenții pe produs, facilități privind plata datoriilor curente către bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale, alte ajutoare acordate în scopul facilitării procesului de producție;
- ajutoare de stat grupate în “**alte ajutoare**” pentru agenții economici care operează în industria cărbunelui: ajutoare pentru investiții destinate atât re tehnologizării minelor viabile, cât și închiderii și conservării minelor nerentabile, unele ajutoare pentru stimularea prospecțiunilor geologice etc.

Sintetic, structura ajutoarelor de stat sectoriale acordate pentru industria cărbunelui este redată în Tabelul 4.10.

Tabel 4.10.

Structura ajutoarelor de stat din industria cărbunelui

	2006	2007	2008	2009
Ponderea ajutorului de stat acordat pentru industria cărbunelui în total industrie extractivă				
TOTAL, din care pentru:	32,93%	74,97%	69,57%	72,22%
➤ cărbune - ajutoare de stat pentru producția curentă	26,91%	74,97%	69,57%	72,22%
➤ cărbune - alte ajutoare	6,01%	0,00%	0,00%	0,00%
Structura ajutoarelor de stat pe obiective sectoriale				
TOTAL obiective sectoriale, din care pentru:	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
➤ cărbune - ajutoare de stat pentru producția curentă	81,74%	100,00%	100,00%	100,00%
➤ cărbune - alte ajutoare	18,26%	0,00%	0,00%	0,00%

Ajutoarele de stat acordate pentru **producția curentă** au avut o pondere importantă în totalul ajutoarelor acordate industriei extractive, valoarea sa situându-se în jurul valorii de 70% în perioada analizată. Pentru producția curentă, Ministerul Economiei a acordat facilități sub forma subvențiilor și a transferurilor. Beneficiarul acestora a fost Compania Națională a Huilei S.A. Petroșani, care a primit ajutor de stat în baza H.G. nr. 112/2007.

Acordarea de ajutoare pentru industria carboniferă, **altele decât cele pentru producția curentă**, a fost sistată începând cu anul 2007, odată cu aderarea la Uniunea Europeană.

Ajutoarele de stat acordate industriei cărbunelui au fost orientate în principal către sectorul uilă deoarece, spre deosebire de lignit, acesta este caracterizat, printre altele, de reducerea nivelului tehnologic (cauzată de dotările insuficiente cu echipamente performante, de rămânări în urmă în executarea lucrărilor de investiții etc).

4.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE

4.3.1. Instrumente financiare utilizate la acordarea ajutoarelor de stat pentru industria extractivă

Ajutoarele de stat pentru industria extractivă au fost acordate sub forma subvențiilor, participărilor cu capital ale statului și scutirilor și/sau reducerilor la plata unor obligații fiscale restante.

Evoluția cuantumului ajutorului de stat în **industria extractivă**, în funcție de instrumentele financiare utilizate, este redată în Tabelul 4.11. și în Graficul 4.10.

Tabel 4.11.

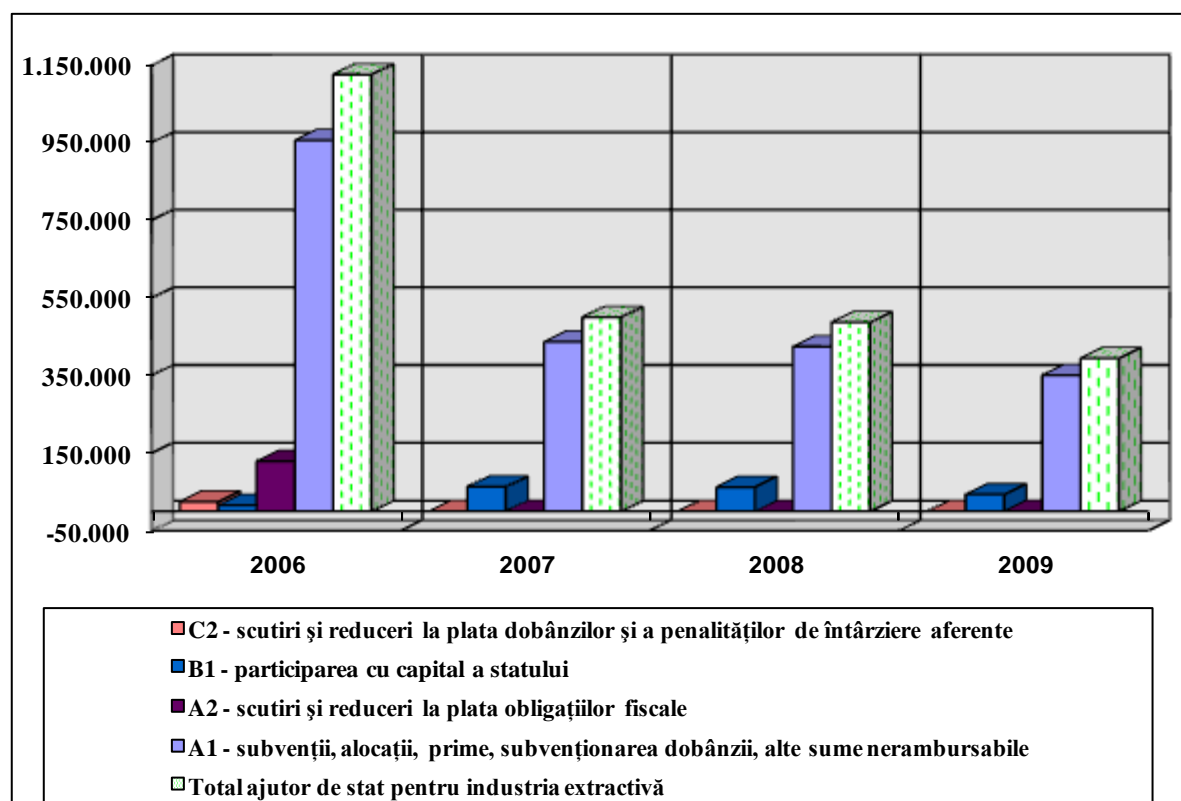
Evoluția volumului ajutorului de stat din industria extractivă în funcție de instrumentele financiare utilizate, în perioada 2007-2009

- mii lei -

NATURA AJUTORULUI <i>(tipuri de instrumente financiare utilizate)</i>	2006	2007	2008	2009
A1 - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	956.174,30	436.748,09	424.623,93	350.954,81
A2 - scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	129.022,37	0,00	0,00	0,00
B1 - participarea cu capital a statului	15.732,00	63.202,00	62.529,00	43.577,40
C1 - credite bugetare cu dobândă subvenționată	0,00	0,00	0,00	0,00
C2 - scutiri și reduceri la plata dobânzilor și a penalităților de întârziere aferente	24.551,94	0,00	0,00	0,00
D1 - acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	1.125.480,61	499.950,09	487.152,93	394.532,21

Graficul 4.10.

Evoluția ajutorului de stat acordat industriei extractive în perioada 2007-2009 (mii lei)

Structura ajutorului de stat în **industria extractivă**, în funcție de instrumentele financiare utilizate, este redată în Tabelul 4.12.

Tabel 4.12.

Structura ajutorului de stat din industria extractivă în funcție de instrumentele financiare utilizate, în perioada 2007-2009

NATURA AJUTORULUI (tipuri de instrumente financiare utilizate)	%			
	2006	2007	2008	2009
A1 - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	84,96	87,36	87,16	88,95
A2 - scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	11,46	0,00	0,00	0,00
B1 - participarea cu capital a statului	1,40	12,64	12,84	11,05
C1 - credite bugetare cu dobândă subvenționată	0,00	0,00	0,00	0,00
C2 - total scutiri și reduceri la plata dobânzilor și a penalităților de întârziere aferente	2,18	0,00	0,00	0,00
D1 - acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00

Din datele prezentate în tabel, rezultă că ponderea **subvențiilor** în totalul ajutorului de stat acordat în industria extractivă este semnificativă și în creștere per ansamblul întregii perioade analizate, de la 87,36% în anul 2007 la 88,95% în 2009.

S-au acordat subvenții pe produse, subvenții privind protecția socială pentru unele activități miniere, precum și subvenții pentru acțiuni de ecologizare, atât pentru obiective orizontale (minereuri neferoase, rare și nemetalifere) cât și pentru obiective sectoriale (produse din industria cărbunelui).

Până la momentul aderării României la Uniunea Europeană, furnizorii au utilizat și un alt instrument financiar pentru a sprijini întreprinderile din industria extractivă, și anume **scutirile și reducerile la plata obligațiilor bugetare restante**, acordate cu preponderență pentru salvare-restructurare. Utilizarea acestui instrument financiar a transpus unul dintre obiectivele principale ale restructurării sectorului minier, și anume, compensarea până în anul 2006 a pierderilor înregistrate de companiile/societățile miniere care se preconiza că vor rămâne în funcțiune și vor deveni viabile în viitor. Prin urmare, aceste scutiri au avut o evoluție descendentă, până la anularea totală a unor astfel de stimulente, începând cu anul 2007 nemaifiind acordate scutiri/reduceri la plata obligațiilor fiscale restante.

Participarea cu capital a statului a avut ca scop sprijinirea reabilitării și modernizării capacităților de producție – prin eliminarea deficiențelor tehnologice și introducerea în fluxul tehnologic a unor utilaje noi și performante – precum și protecția mediului.

Începând cu anul 2007, statul a decis utilizarea acestui instrument financiar de acordare a ajutorului în detrimentul scutirilor și reducerilor la plata obligațiilor fiscale, ponderea lui în total ajutor acordat industriei extractive devenind 12,64% în 2007, 12,84% în 2008 și 11,05% în anul 2009.

Nivelul și structura ajutorului de stat din **industria extractivă** în perioada 2007–2009, în funcție de cele două mari componente – **cheltuieli bugetare** și **renunțări la venituri** – este prezentată în Tabelul 4.13.

Tabel 4.13.

Nivelul și structura ajutorului de stat din industria extractivă, în funcție de natura acestuia, în perioada 2007-2009

	U.M.	2006	2007	2008	2009
TOTAL (prețuri curente), din care:	Mii Lei	1.125.480,61	499.950,09	487.152,93	394.532,21
1. Cheltuieli bugetare (A1+B1)					
Prețuri curente	Mii Lei	971.906,30	499.950,09	487.152,93	394.532,21
	Mii Euro	275.757,21	149.806,76	132.281,46	93.109,34
Pondere în total ajutor acordat industriei extractive	%	86,35	100,00	100,00	100,00
Prețuri constante 2006	Mii Lei	971.906,30	440.484,66	372.441,08	293.332,50
2. Renunțarea la venituri (A2+C1+C2+D1)					
Prețuri curente	Mii Lei	153.574,31	0,00	0,00	0,00
	Mii Euro	43.573,36	0,00	0,00	0,00
Prețuri constante 2006	Mii Lei	153.574,31	0,00	0,00	0,00
Pondere în total ajutor acordat industriei extractive	%	13,65	0,00	0,00	0,00

În perioada analizată, statul și-a schimbat politica de susținere a industriei extractive și nu a mai utilizat instrumente care presupuneau renunțarea la venituri bugetare, recurgând doar la cheltuieli bugetare ce s-au concretizat în principal în subvenții și alocații și mai puțin în participarea statului cu capital.

4.3.2. Instrumente financiare utilizate la acordarea ajutoarelor de stat pentru industria cărbunelui

Ajutoarele de stat pentru **industria cărbunelui** au fost acordate în perioada 2007-2009 doar sub forma subvențiilor.

Evoluția și structura ajutoarelor de stat acordate în industria cărbunelui, pe tipuri de instrumente financiare utilizate, este redată în tabelele 4.14. și respectiv 4.15.

Tabel 4.14.

Evoluția volumului ajutorului de stat din industria cărbunelui, în funcție de instrumentele financiare utilizate, în perioada 2007-2009

- mii lei -

NATURA AJUTORULUI <i>(tipuri de instrumente financiare utilizate)</i>	2006	2007	2008	2009
A1 - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	302.905,87	374.800,00	338.917,90	284.944,45
A2 - scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	55.067,78	0,00	0,00	0,00
B1 - participarea cu capital a statului	0,00	0,00	0,00	0,00
C1 - credite bugetare cu dobândă subvenționată	0,00	0,00	0,00	0,00
C2 - scutiri și reduceri la plata dobânzilor și a penalităților de întârziere aferente	12.608,35	0,00	0,00	0,00
D1 - acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	370.582,00	374.800,00	338.917,90	284.944,45

Tabel 4.15.

Structura ajutorului de stat din industria cărbunelui, în funcție de instrumentele financiare utilizate, în perioada 2007-2009

%

NATURA AJUTORULUI <i>(tipuri de instrumente financiare utilizate)</i>	2006	2007	2008	2009
A1 - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	81,74%	100,00%	100,00%	100,00%
A2 - scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	14,86%	0,00%	0,00%	0,00%
B1 - participarea cu capital a statului	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
C1 - credite bugetare cu dobândă subvenționată	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
C2 - total scutiri și reduceri la plata dobânzilor și a penalităților de întârziere aferente	3,40%	0,00%	0,00%	0,00%
D1 - acordarea de garanții de stat	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
TOTAL	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

În perioada 2007-2009, **subvențiile** au fost unicele tipuri de ajutoare de stat acordate în industria cărbunelui.

Evoluția ajutoarelor de stat acordate în industria cărbunelui în funcție de natura ajutoarelor (cheltuieli bugetare și renunțări la venituri) este redată în Tabelul 4.16.

Tabel 4.16.

Nivelul ajutorului de stat din industria cărbunelui, în funcție de natura acestuia, în perioada 2007-2009

	U.M.	2006	2007	2008	2009
TOTAL (prețuri curente), din care:	Mii Lei	370.582,00	374.800,00	338.917,90	284.944,45
1. Cheltuieli bugetare (A1+B1)					
Prețuri curente	Mii Lei	302.905,87	374.800,00	338.917,90	284.944,45
	Mii Euro	85.942,93	112.306,36	92.029,73	67.246,70
Prețuri constante 2006	Mii Lei	302.905,87	330.220,26	259.111,54	211.854,61
Pondere în total ajutor acordat industriei cărbunelui	%	81,74	100	100	100
2. Renunțarea la venituri (A2+C1+C2+D1)					
Prețuri curente	Mii Lei	67.676,13	0,00	0,00	0,00
	Mii Euro	19.201,63	0,00	0,00	0,00
Prețuri constante 2006	Mii Lei	67.676,13	0,00	0,00	0,00
Pondere în total ajutor acordat industriei cărbunelui	%	18,26	0,00	0,00	0,00

În sectorul cărbune, în perioada 2007-2009, volumul ajutoarelor de stat de natura **cheltuielilor bugetare** a reprezentat unica formă de acordare a măsurilor de sprijin în această ramură.

Prin *Strategia industriei miniere pentru perioada 2004-2010*, aprobată prin H.G. nr. 615/2004, statul și-a propus să finanțeze din resurse bugetare atât măsuri și acțiuni de modernizare și reabilitare a celor mai performante mine în vederea oferirii acestora spre privatizare, cât și lucrări de infrastructură în scopul dezvoltării unui mediu favorabil sectorului privat. Dezvoltarea în timp a unui mediu atractiv de afaceri și a unei infrastructuri adecvate, va conduce la schimbarea raportului între fondurile de investiții din surse bugetare și din cele private, în favoarea acestora din urmă.

În urma analizei efectuate pentru perioada 2007-2009, se poate observa atingerea, în mod gradat, a obiectivelor stabilite în *Strategia industriei miniere*.

Volumul ajutorului de stat acordat întregii industrii extractive precum și al celui acordat industriei cărbunelui, exprimate în prețuri constante 2006 în vederea eliminării efectului inflației, s-au redus simțitor, valorile din anul 2009 reprezentând circa 26% și respectiv 57% din valorile aferente anului 2006. Subvențiile acordate pentru industria

extractivă au fost canalizate spre sectorul huiă, în detrimentul sectoarelor de minereuri și cărbune brun, așa cum s-a stabilit prin *Strategia industriei miniere*.

Facilitățile de care au beneficiat societățile comerciale și companiile naționale care își desfășoară activitatea în industria extractivă, au fost de natura cheltuielilor bugetare, reprezentând subvenții pe produs, subvenții pentru protecția socială, precum și subvenții pentru acțiuni de ecologizare.

Urmare a aplicării integrale a *Strategiei industriei miniere* se așteaptă atingerea următoarelor obiective generale:

- abordarea activității miniere pe principii comerciale;
- reducerea implicării directe a statului prin atragerea cât mai multor investiții din sectorul privat;
- desfășurarea activităților miniere în concordanță cu cerințele Uniunii Europene cu privire la protecția mediului;
- rezolvarea problemelor sociale determinate de închiderea unor mine și de restructurarea minelor cu potențial.

CAPITOLUL 5

AJUTORUL DE STAT ACORDAT PENTRU FORȚA DE MUNCĂ ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2007-2009

5.1. CONSIDERAȚII GENERALE

În vederea aderării la Uniunea Europeană la începutul anului 2007, România a trebuit să suporte un amplu proces de pregătire, iar unul dintre cele mai importante aspecte ale acestui proces a fost alinierea la Noua Strategie Europeană pentru ocuparea forței de muncă. Această Strategie a fost elaborată cu scopul de a încuraja schimbul de informații și de a înlesni participarea tuturor statelor membre la discuții pe această temă, pentru a se putea identifica soluții sau bune practici care să sprijine crearea de locuri de muncă, mai multe și mai bune, în fiecare stat membru în parte.

În practică, această Strategie reprezintă instrumentul esențial de coordonare, la nivel comunitar, a priorităților din domeniul politicilor de ocupare a forței de muncă.

Noua strategie de ocupare a forței de muncă a fost adoptată în ianuarie 2003, fiind o strategie mai bine adaptată nevoilor unei populații îmbătrânite, o strategie care sporește participarea femeilor pe piața muncii și ia în considerare ritmul din ce în ce mai rapid în care economia se schimbă. Această nouă strategie se bazează de fapt pe 3 obiective cheie interdependente: ocuparea deplină, calitatea și productivitatea muncii, coeziunea și incluziunea socială. Organizarea acestor obiective se face pe baza unor indicatori comuni și a unor ținte cuantificabile în materie de ocupare a forței de muncă.

Principalele priorități ale politicii de ocupare a forței de muncă pe viitor, sunt: îmbunătățirea pe termen lung a adaptabilității forței de muncă prin promovarea învățării pe parcursul întregii vieți și a formării profesionale continue, combaterea efectului șomajului structural, promovarea coeziunii și incluziunii sociale pentru grupurile vulnerabile.

Strategia urmărește să îi stimuleze pe oameni astfel încât aceștia să devină activi și să rămână în câmpul muncii cât mai mult timp, proporțional cu creșterea speranței de viață, să amelioreze gradul de adaptabilitate al lucrătorilor și chiar a întreprinderilor și nu în ultimul rând, să adapteze sistemele de protecție socială la provocările asociate inovării, globalizării și mobilității.

Odată cu anul 2008, an în care a izbucnit criza economică în Europa, Strategia a căpătat noi valențe. Ea va asista statele membre să se redreseze, stimulând cererea și contribuind la restabilirea încrederii în economia europeană. Uniunea Europeană, încercând să atenueze efectul imediat al crizei asupra forței de muncă și să amelioreze perspectivele pe termen lung, a demarat un proces de corelare a cererii și a ofertei de locuri de muncă prin anticiparea nevoilor pieței muncii. Acest lucru se poate face prin reprofilarea unor lucrători dintr-un sector în care există un excedent de forță de muncă într-un alt sector unde previziunile arată că nu vor exista suficienți lucrători.

Având în vedere acest context, politica națională promovată de România în domeniul ocupării forței de muncă a fost adaptată în mod corespunzător, aliniindu-se astfel la obiectivele Strategiei Europene. Pentru a stabili prioritățile politicii de ocupare, s-au avut în vedere următoarele documente: strategiile de dezvoltare a resurselor umane elaborate în cadrul Planurilor Naționale de Dezvoltare, programele guvernamentale precum și studiile specializate de monitorizare a evoluțiilor de pe piața muncii (studii realizate de institutele naționale de statistică și de prognoză).

Pentru a respecta normele Strategiei Europene, au fost elaborate planuri și programe naționale de acțiune pentru ocuparea forței de muncă. Aceste planuri și programe au cuprins măsuri pe care România și-a propus să le implementeze pe termen scurt, având drept scop crearea unor condiții necesare pentru creșterea ocupării forței de muncă și reducerea șomajului, sprijinirea învățării permanente, creșterea calității și a productivității muncii, combaterea discriminării și a excluderii sociale, precum și pentru întărirea coeziunii și a incluziunii sociale.

Elaborarea Programului de ocupare a forței de muncă pentru anul 2008 a avut la bază următoarele documente strategice:

- Programul de Guvernare pentru perioada 2005-2008;
- Strategia Națională de Ocupare a Forței de Muncă pentru perioada 2004-2010;
- Planul Național de Reforme;
- Obiectivele strategice ale Uniunii Europene în materie de ocupare;
- Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, modificată și completată.

Principalele **obiective generale** ale Programului de ocupare a forței de muncă pentru anul 2008 au fost:

- flexibilitatea pe piața muncii prin creșterea șanselor de ocupare a persoanelor în căutarea unui loc de muncă;
- promovarea incluziunii sociale și asigurarea protecției și securității sociale la locul de muncă.

Printre **obiectivele specifice** ale programului putem enumera în principal:

- combaterea efectelor șomajului structural;
- incluziunea socială a grupurilor vulnerabile pe piața forței de muncă;
- grad ridicat de adaptabilitate a forței de muncă la cerințele pieței prin stimularea mobilității profesionale și geografice a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- prelungirea vieții active;
- asigurarea egalității de șanse pe piața muncii.

Principalul instrument legislativ de implementare a politicii privind piața muncii a fost Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea forței de muncă, modificată și completată, lege care a creat premisele pentru asigurarea unui nivel ridicat al ocupării și adaptabilității forței de muncă la cerințele pieței muncii.

Legea 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, a avut drept scop realizarea următoarelor obiective pe piața muncii:

- prevenirea șomajului și combaterea efectelor sociale ale acestuia;
- încadrarea sau reîncadrarea în muncă a persoanelor în căutarea unui loc de muncă;
- sprijinirea ocupării persoanelor aparținând unor categorii defavorizate ale populației;
- asigurarea egalității șanselor pe piața muncii;
- stimularea șomerilor în vederea ocupării unui loc de muncă;
- stimularea angajatorilor pentru încadrarea persoanelor în căutarea unui loc de muncă;
- îmbunătățirea structurii ocupării pe ramuri economice și zone geografice;
- creșterea mobilității forței de muncă în condițiile schimbărilor structurale care se produc în economia națională;
- protecția persoanelor în cadrul sistemului asigurărilor pentru șomaj.

Facilitățile acordate angajatorilor în scopul creșterii gradului de ocupare și a productivității muncii au făcut obiectul analizei Consiliului Concurenței în vederea autorizării acestora ca ajutoare de stat compatibile cu mediul concurențial normal.

Schemele de ajutor de stat au fost autorizate de către Consiliul Concurenței prin 3 Decizii de autorizare, și anume, Deciziile nr. 224/2004, nr. 225/2004 și nr. 226/2004, având ca obiective dezvoltarea regională, crearea de noi locuri de muncă și pregătirea profesională a personalului propriu. Deciziile respective au fost emise în baza *Regulamentului privind ajutorul de stat regional*, a *Regulamentului privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților* și a *Regulamentului privind ajutorul de stat pentru ocuparea forței de muncă*, regulamente elaborate de Consiliul Concurenței înainte de aderare și armonizate cu reglementările comunitare.

5.2. FORȚA DE MUNCĂ DIN ROMÂNIA

Piața muncii din România a avut și ea de suferit de pe urma crizei economice existente atât în țară cât și peste hotare. Dacă până în prima jumătate a anului 2008 forța de muncă din România a înregistrat o creștere constantă, odată cu declanșarea crizei spre sfârșitul aceluiași an, numărul mediu de salariați a scăzut considerabil.

Efectele negative ale crizei s-au resimțit din plin începând cu anul 2009, an în care din ce în ce mai multe firme nu au mai reușit să se mențină pe piață, ducând astfel la disponibilizarea unui număr însemnat de salariați. Altele au reușit să se mențină pe piață, dar în vederea realizării acestui lucru au fost nevoite să concedieze o parte din angajați. Cel mai mult au avut de suferit salariații din industrie, acolo unde au avut loc cele mai multe disponibilizări, urmați de cei din construcții. Aceste ramuri ale economiei naționale au fost cele mai serios afectate de criza economică, iar firmele care își desfășurau activitatea în cadrul lor au fost nevoite să ia nenumărate măsuri organizatorice pentru a își putea continua activitatea.

Concret, numărul mediu de salariați la sfârșitul fiecărui an din perioada de timp analizată precum și corelația dintre acesta și populația totală a României este prezentat în Tabelul 5.1. respectiv Graficul 5.1.

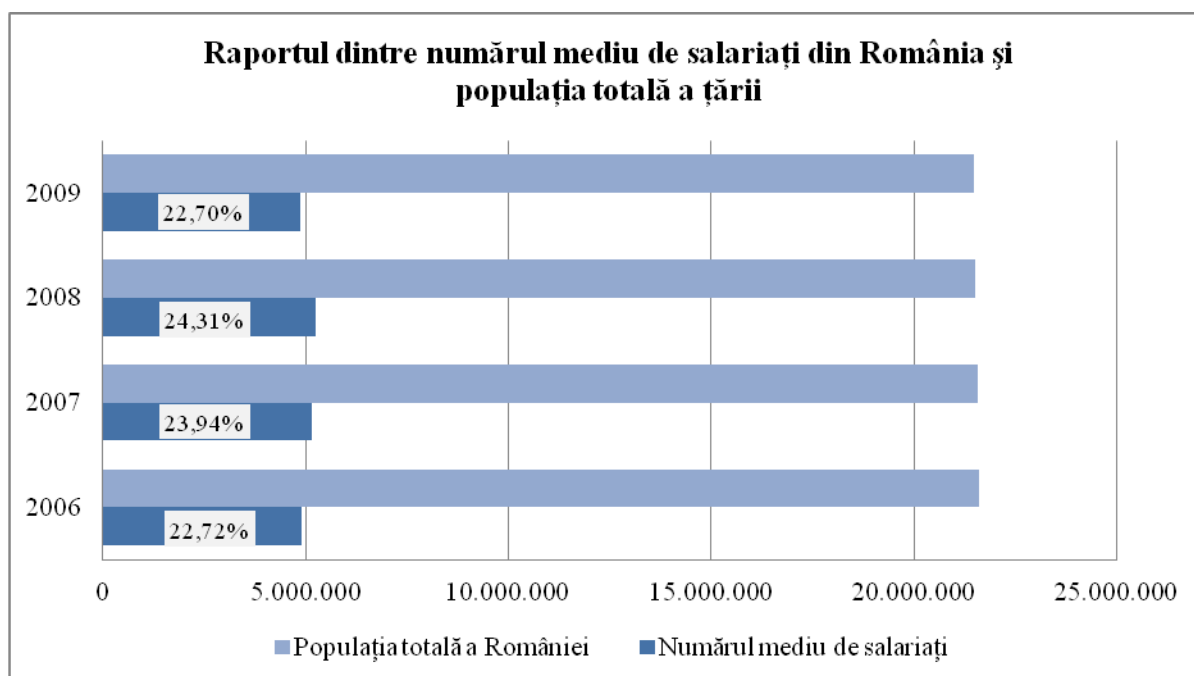
Tabel 5.1.

Situația numărului mediu de salariați și a populației totale a României în perioada 2007-2009

	U.M.	2006	2007	2008	2009
Numărul mediu de salariați la sfârșitul anului	persoane	4.910.100	5.163.000	5.232.700	4.879.500
Populația totală a României	persoane	21.610.213	21.565.119	21.528.627	21.498.616
Ponderea numărului de salariați în total populație	persoane	22,72%	23,94%	24,31%	22,70%

Graficul 5.1

Ponderea numărului mediu de salariați din România în populația totală a țării în perioada 2007-2009

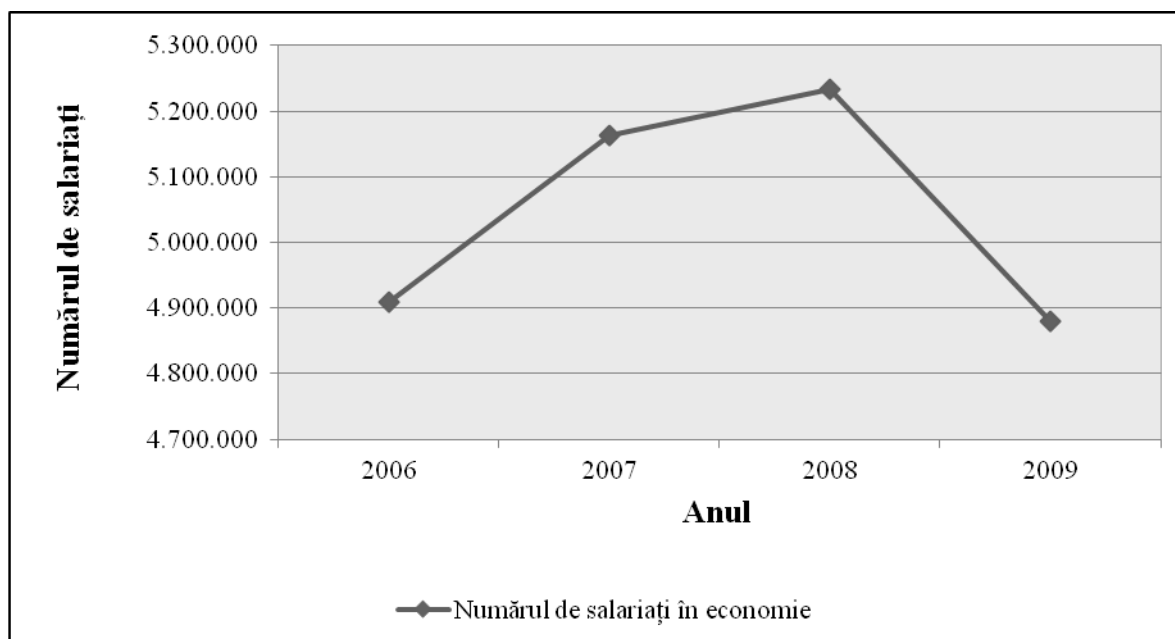

Ponderea numărului mediu de salariați din România în populația totală a țării a crescut constant între anii 2006 și 2008, de la 22,72% în anul 2006 la 24,31% în anul 2008, reflectând astfel înmulțirea locurilor de muncă constituite în urma aderării la Uniunea Europeană și implicit a dezvoltării economice aferente acestui fapt.

Totuși, datorită declanșării crizei economice în ultimul trimestru al anului 2008, în anul 2009 ponderea numărului mediu de salariați în populația totală a țării s-a redus simțitor, ajungând până la 22,70%, aceasta fiind chiar sub ponderea anului 2006.

Graficul 5.2.

Evoluția numărului de salariați în economie în perioada 2007-2009

Evoluția numărului de salariați în economie în perioada analizată a fost una extrem de acută. Valoarea anului 2009 a reprezentat minimumul perioadei analizate (4.879.500 salariați), acest lucru venind imediat după anul în care s-a înregistrat maximumul perioadei analizate (5.232.700 salariați în anul 2008).

Până în anul 2008 numărul mediu de salariați cunoscuse o creștere constantă, cu un ritm de creștere mai accelerat în 2007 față de anul 2008.

Numărul mediu de salariați a fost puternic influențat de izbucnirea crizei economice și financiare, aceasta fiind principala cauză pentru care numărul salariaților a scăzut după 3 ani consecutivi de creștere.

5.3. VOLUMUL ȘI TENDINȚELE AJUTORULUI DE STAT ACORDAT FORȚEI DE MUNCĂ ÎN ROMÂNIA

Principalii indicatori care caracterizează volumul și tendințele ajutorului de stat pentru ocuparea forței de muncă sunt prezentați în Tabelul 5.2.

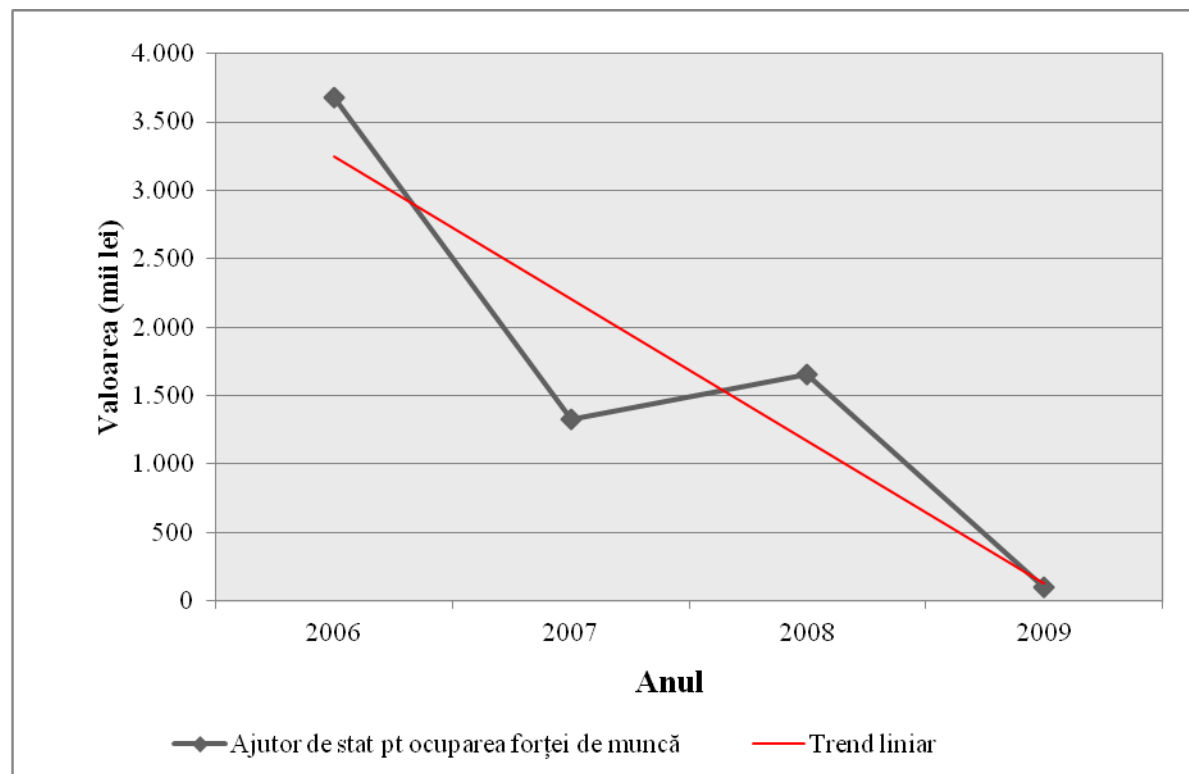
Tabel 5.2.**Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru ocuparea forței de muncă în perioada 2007-2009**

	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru ocuparea forței de muncă	Mii Lei prețuri curente	3.674,60	1.329,01	1.659,47	100,22
	Mii Lei prețuri 2006	3.674,60	1.170,93	1.268,71	74,51
	Mii Euro prețuri curente *	1.042,59	398,23	450,61	23,65
Dinamică (an 2006 = 100) **	%	100,00	31,87	34,53	2,03
Ponderea ajutorului de stat pentru ocuparea forței de muncă în ajutorul de stat național ***	%	0,21	0,16	0,17	0,01
Cuantumul anual al ajutorului de stat pentru ocuparea forței de muncă pe salariat din economie	Lei / salariat prețuri curente	0,7484	0,2574	0,3171	0,0205
	Lei / salariat în prețuri 2006	0,7484	0,2268	0,2425	0,0153

* calculat pe baza cursului mediu anual al Leului în raport cu Euro, sursa INSSE;

** s-a utilizat deflatorul PIB pentru transformarea în prețuri constante 2006, sursa INSSE (deflator PIB anul 2006=100%, anul 2007=113,5%, anul 2008=130,8% și anul 2009=134,5%);

*** exclusiv agricultură, pescuit, transport, SIEG și minimis.

Graficul 5.3.**Evoluția ajutorului de stat pentru ocuparea forței de muncă în perioada 2007-2009**

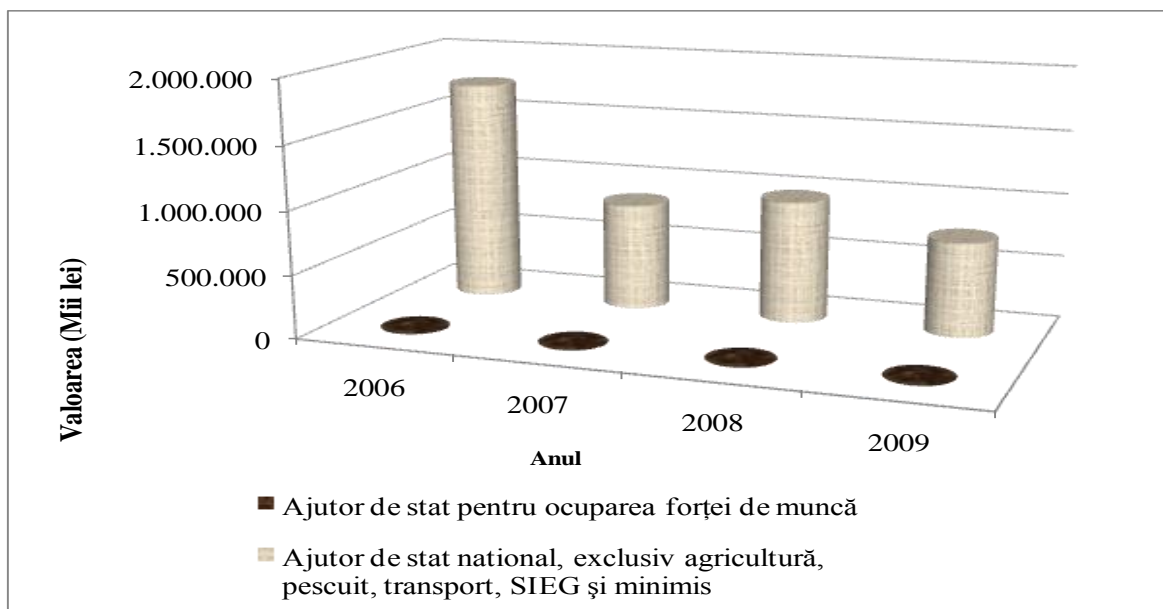
Ajutoarele de stat acordate pentru ocuparea forței de muncă în perioada 2007-2009 au avut o evoluție oscilantă, înregistrându-se însă un puternic trend descendent. Singurul an în care s-a înregistrat o creștere a valorii ajutorului de stat acordat forței de muncă comparativ cu anul precedent a fost în 2008, atunci când ajutorul de stat acordat forței de muncă a atins valoarea de 1.659,47 mii lei, față de 1.329,01 mii lei cât însuma în anul 2007.

Totuși, această creștere este aproape nesemnificativă comparativ cu cele 2 perioade distincte în care totalul ajutorului de stat acordat forței de muncă a suferit diminuări considerabile. Primul an din perioada analizată în care s-a putut observa acest lucru a fost anul 2007, atunci când ajutorul de stat acordat forței de muncă a scăzut cu 2.345,59 mii lei față de anul 2006. Transpusă în procente, aceasta a reprezentat o scădere cu 63,83%, însă nu a fost nici pe departe atât de drastică precum cea din anul 2009.

Anul 2009 a reprezentat anul în care s-a înregistrat minimul absolut al ajutoarelor de stat acordate forței de muncă. Valoarea totală a acestor ajutoare de stat a fost de doar 100,22 mii lei, aceasta fiind de 16 ori mai mică decât valoarea anului 2008.

Graficul 5.4.

Ponderea ajutorului de stat pentru ocuparea forței de muncă în ajutorul de stat național, exclusiv agricultură, pescuit, transport, SIEG și minimis

După cum se poate observa și în grafic, ponderea ajutorului de stat pentru ocuparea forței de muncă în ajutorul de stat național, exclusiv agricultură, pescuit, transport, SIEG și minimis este una extrem de redusă, sub 1% în fiecare an analizat. Cea mai mare pondere s-a

înregistrat în anul 2006, când 0,21% din ajutorul de stat național (exclusiv agricultură, pescuit, transport, SIEG și minimis) s-a acordat pentru ocuparea forței de muncă. Această pondere a înregistrat o evoluție descendentă, excepție făcând anul 2008 când ponderea a crescut de la 0,16% cât a fost în anul 2007 la 0,17%, iar în anul 2009 aceasta a ajuns la minimul perioadei analizate, respectiv 0,01%.

5.4. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE

În perioada 2007-2009, instrumentele financiare utilizate pentru stimularea ocupării forței de muncă în România au fost:

- acordarea de subvenții pentru angajarea de persoane cu handicap și pregătire profesională angajatorilor care încadrează în muncă pe perioadă nedeterminată șomeri în vârstă de peste 45 de ani sau șomeri care sunt părinți unici susținători ai familiilor monoparentale. Aceste subvenții constau în scutirea, pe o perioadă de 12 luni, de la plata contribuției datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, aferentă persoanelor încadrate din aceste categorii, angajatorii primind lunar, pe durata celor 12 luni, pentru fiecare persoană angajată din aceste categorii, o sumă egală cu valoarea indicatorului social de referință în vigoare, având obligația să mențină raporturile de muncă sau de serviciu cel puțin 2 ani;
- acordarea de subvenții pentru angajarea de persoane cu handicap și pregătire profesională angajatorilor care organizează, în baza planului anual de formare profesională, programe de formare profesională pentru proprii angajați, derulate de furnizori de servicii de pregătire profesională, autorizați în condițiile legii. Aceste subvenții se acordă din bugetul asigurărilor pentru șomaj și constau într-o sumă reprezentând 50% din cheltuielile cu serviciile de formare profesională organizate pentru un număr de cel mult 20% din personalul angajat.

Furnizorul acestor ajutoare de stat a fost Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Nu au fost identificate alte tipuri de ajutoare de natură fiscală acordate în vederea stimulării companiilor de pe piața românească pentru încadrarea în muncă a persoanelor defavorizate social sub forma unor facilități de natura renunțării la venituri din partea statului prin intermediul sistemului fiscal și de asigurări sociale.

CAPITOLUL 6

AJUTORUL DE STAT ACORDAT PENTRU SERVICII FINANCIARE, TURISM, MEDIA ȘI CULTURĂ ÎN PERIOADA 2007-2009

6.1. VOLUM ȘI TENDINȚE

În acest capitol sunt prezentate și analizate ajutoarele de stat acordate în România, în perioada 2007-2009, pentru următoarele domenii de activitate:

- servicii financiare;
- turism;
- media și cultură.

Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru domeniile mai sus menționate este prezentat în Tabelul 6.1.

Tabel 6.1.

Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru servicii financiare, turism, media și cultură în perioada 2007-2009

	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru turism, servicii financiare, media și cultură	Mii lei	22.290,49	21.810,06	29.681,40	26.803,00
	Mii euro	6.324,43	6.535,24	8.059,68	6.325,49
	Mii lei prețuri constante 2006	22.290,49	19.215,91	22.692,20	19.927,88
Dinamica (2006=100) (Lei prețuri constante 2006)	%	100,00	86,21	101,80	89,40
Ponderea ajutorului de stat acordat pentru sectorul analizat în:					
Ajutorul de stat național*	%	1,27	2,56	3,06	3,58

* exclusiv agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis

În perioada 2007-2009, evoluția generală a valorii ajutoarelor de stat, în prețuri constante, din această grupă a fost oscilantă de la an la an. Dacă în anul 2007 valoarea ajutorului de stat a scăzut cu 13,79% față de cea înregistrată în anul precedent, în anul 2008 aceasta a crescut cu doar 1,8% în raport cu valoarea din anul 2006 și a crescut cu 15,59% față de anul 2007. În anul 2009 s-a înregistrat din nou o scădere față de anul 2006, de aproximativ 10,60% și de 12,40% față de anul anterior.

Ponderea ajutorului de stat acordat pentru această grupă în total ajutor de stat național este nesemnificativă (sub 3,6%) dar a avut o tendință crescătoare de la 2,56%, în anul 2007 la 3,58%, în anul 2009. Ponderea fiecărui domeniu în total grupă este prezentată în Tabelul 6.2.

Tabel 6.2.

Structura ajutoarelor de stat acordate pentru servicii financiare, turism, media și cultură pe fiecare sector în parte în perioada 2007-2009

- în procente -

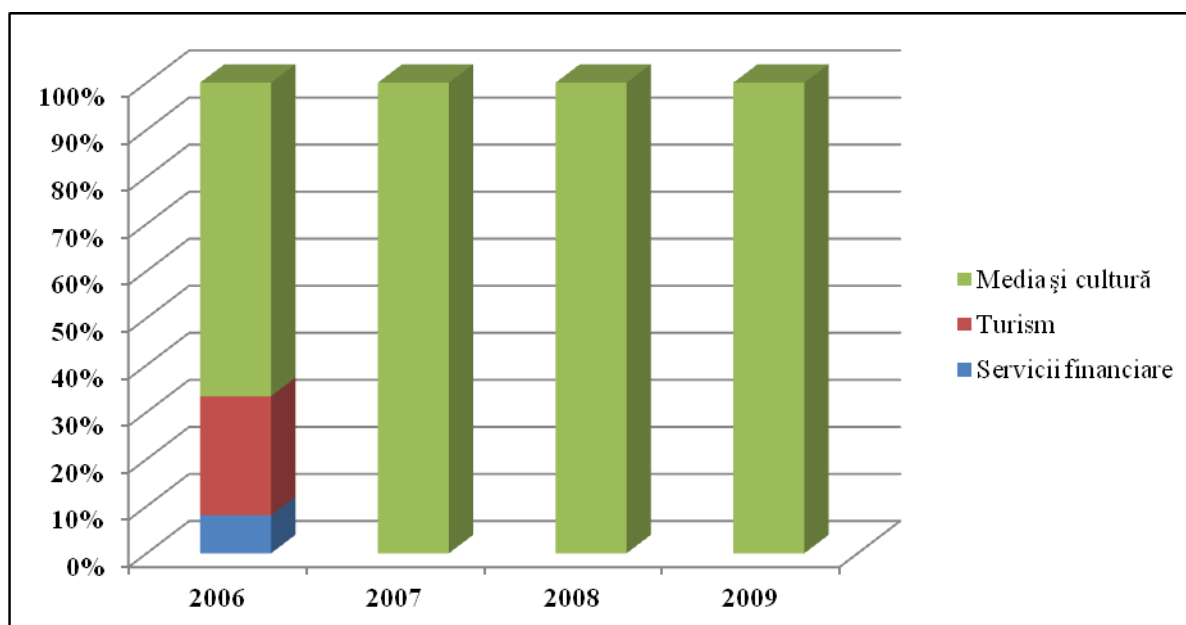
	2006	2007	2008	2009
Ajutor de stat pentru servicii financiare, turism, media și cultură, din care pentru sectorul:	100,00	100,00	100,00	100,00
➤ servicii financiare	8,10	0,00	0,00	0,00
➤ turism	25,28	0,00	0,00	0,00
➤ media și cultură	66,62	100,00	100,00	100,00

În perioada analizată s-au acordat ajutoare de stat numai pentru domeniul media și cultură. Din acesta, mai mult de 98% reprezintă ajutor de stat acordat caselor producătoare implicate în proiecte cinematografice în baza *Legii nr. 630/2002 privind cinematografia* abrogată de *Ordonanța Guvernului nr. 39/2005*, aprobată prin *Legea nr. 328/2006*.

Grafic, situația se prezintă astfel:

Graficul 6.1.

Structura ajutoarelor de stat acordate pentru servicii financiare, turism, media și cultură în perioada 2007-2009

6.2. OBIECTIVELE ALOCĂRII AJUTOARELOR DE STAT ȘI SUBDOMENIILE BENEFICIARE

La nivel comunitar, sectoarele servicii financiare, turism, media și cultură se află grupate în cadrul obiectivelor sectoriale.

6.2.1. Ajutorul de stat pentru sectorul turism

Până în anul 2006 inclusiv, se acordau ajutoare de stat pentru turism sub forma scutirilor și reducerilor la plata obligațiilor fiscale în baza *Legii nr. 571/2003 privind Codul Fiscal* art. 285 alin. 2 (“*Impozitul pe clădiri și impozitul pe teren se reduc cu 50% pentru acele clădiri și terenul aferent deținute de persoane juridice, care sunt utilizate exclusiv pentru prestarea de servicii turistice pe o perioadă de maximum 5 luni pe durata unui an calendaristic*”) însă, în perioada 2007-2009 aceste ajutoare au îmbrăcat forma ajutoarelor de minimis (așa cum se poate vedea și în Tabelul 6.3.).

În schimb, există o schemă exceptată de la notificare, XR 68/2008 “Schemă de ajutor de stat pentru dezvoltarea regională prin sprijinirea investițiilor în turism” cu obiectiv principal dezvoltare regională, dar care nu a produs încă efecte.

Tabel 6.3.

Evoluția ajutoarelor de stat acordate pentru turism în perioada 2007-2009

	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru turism	Mii lei	5.634,52	0,00	0,00	0,00
	Mii euro	1.598,67	0,00	0,00	0,00
	Mii lei prețuri constante 2006	5.634,52	0,00	0,00	0,00
Dinamica (2006=100) (lei prețuri constante 2006)	%	100,00	0,00	0,00	0,00
Ponderea ajutoarelor de stat pentru turism în:					
Ajutorul de stat național*	%	0,32	0,00	0,00	0,00

* exclusiv agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis

6.2.2. Ajutorul de stat pentru sectorul media și cultură

În perioada analizată au fost acordate ajutoare de stat și sectorului media și cultură. Evoluția acestor ajutoare de stat este prezentată în Tabelul 6.4.

Tabel 6.4.**Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru media și cultură în perioada 2007-2009**

	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru media și cultură	Mii lei	14.850,67	21.810,06	29.681,40	26.803,00
	Mii euro	4.213,55	6.535,24	8.059,68	6.325,49
	Mii lei prețuri constante 2006	14.850,67	19.215,91	22.692,20	19.927,88
Dinamica (2006=100) (lei prețuri constante 2006)	%	100,00	129,39	152,80	134,19
Ponderea ajutoarelor de stat pentru media și cultură în:					
Ajutorul de stat național*	%	0,85	2,56	3,06	3,58

* exclusiv agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis

În prețuri constante, valoarea ajutorului de stat acordat în acest domeniu a fost oscilantă de la an la an, dar pe ansamblu, a înregistrat o creștere față de anul 2006. Dacă în anul 2007 ajutorul de stat a crescut cu aproximativ 30% față de anul 2006, în anul 2008 cu aproximativ 52,8%, în 2009 valoarea ajutorului de stat a scăzut cu 13,87% față de anul anterior, dar a crescut cu 34% față de anul 2006.

În perioada 2007-2009, majoritatea ajutoarelor de stat din acest sector au fost acordate în baza *Legii nr. 630/2002 privind cinematografia*, abrogată de *Ordonanța Guvernului nr. 39/2005*, aprobată prin *Legea nr. 328/2006*. Este important de menționat faptul că, ajutoarele acordate în baza *Legii nr. 630/2002* pe fiecare beneficiar în parte, s-au situat sub pragul minim prevăzut de reglementările legale în vigoare privind ajutorul de stat. În anul 2006, Consiliul Concurenței a emis Decizia nr. 6/19.01.2006, prin care a autorizat o schemă de ajutor de stat pentru cinematografie, având ca obiectiv promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural, schemă inițiată prin proiectul de lege privind aprobarea *Ordonanței Guvernului nr. 39/2005*.

Ponderea maximă deținută de ajutoarele de stat acordate în sectorul media și cultură în ajutorul de stat național a fost înregistrată în anul 2009 (aproximativ 3,58%), în anii anteriori înregistrându-se ponderi de 2,56% în 2007, respectiv 3,06 % în 2008.

6.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE

Instrumentele financiare utilizate în vederea acordării ajutoarelor de stat în sectoarele servicii financiare, turism, media și cultură sunt prezentate în Tabelul 6.5.

Tabel 6.5.

Structura ajutoarelor de stat acordate pentru sectoarele servicii financiare, turism, media și cultură în funcție de natura ajutorului în perioada 2007-2009

- în procente -

Natura ajutorului de stat	2006	2007	2008	2009
A1 - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	64,60	99,90	100,00	100,00
din care pentru:				
➤ servicii financiare	0,00	0,00	0,00	0,00
➤ turism	0,00	0,00	0,00	0,00
➤ media și cultură	64,60	99,90	100,00	100,00
A2 - scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	15,82	0,10	0,00	0,00
din care pentru:				
➤ servicii financiare	0,00	0,00	0,00	0,00
➤ turism	15,16	0,00	0,00	0,00
➤ media și cultură	0,66	0,10	0,00	0,00
B1 - participarea cu capital a statului	0,00	0,00	0,00	0,00
C2 - scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	19,58	0,00	0,00	0,00
din care pentru:				
➤ servicii financiare	8,10	0,00	0,00	0,00
➤ turism	10,11	0,00	0,00	0,00
➤ media și cultură	1,36	0,00	0,00	0,00
D1 - acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00

Din analiza datelor prezentate în tabel rezultă că, la nivelul anilor 2007-2009, acordarea ajutoarelor de stat a constat, în mod preponderent, în subvenții, alocații, prime, dobânzi subvenționate și alte sume nerambursabile, valoarea acestora crescând până la 100%. Astfel, dacă în anul 2006 ajutoarele de stat acordate sub forma subvențiilor, alocațiilor etc. reprezentau aproximativ 65% din totalul ajutorului de stat acordat, în perioada 2007-2009 acestea au ajuns la 99% și 100% din total. Se observă, totodată, că ajutoarele sunt acordate, în proporție de 100%, domeniului media și cultură. În această categorie au fost încadrate și creditele nerambursabile acordate în baza *Legii nr. 630/2002 privind cinematografia*, abrogată de *Ordonanța Guvernului nr. 39/2005*, aprobată prin *Legea nr. 328/2006*.

Scutirile și reducerile la plata obligațiilor fiscale au înregistrat procente din ce în ce mai mici de la an la an, ajungând ca în perioada 2008-2009 să nu mai fie acordate ajutoare de

stat sub această formă. Celelalte instrumente financiare nu sunt utilizate deloc în sprijinirea domeniilor analizate.

Tabel 6.6.

Ajutorul de stat pentru servicii financiare, turism, media și cultură. Sume anuale și dinamica în funcție de natura ajutorului, în perioada 2007-2009

	UM	2006	2007	2008	2009
1. Cheltuieli bugetare (A1+B1)					
➤ prețuri curente	Mii lei	14.400,06	21.789,06	29.681,00	26.803,00
	Mii Euro	4.085,70	6.528,95	8.059,58	6.325,49
➤ pondere în total grupă	%	64,60	99,90	100,00	100,00
➤ prețuri constante 2006	Mii lei	14.400,06	19.197,41	22.691,90	19.927,88
➤ dinamica (2006=100)	%	100,00	133,31	157,58	138,39
2. Renunțare la venituri (A2+C1+C2+D1)					
➤ prețuri curente	Mii lei	7.890,43	21,00	0,40	0,00
	Mii Euro	2.238,74	6,29	0,11	0,00
➤ pondere în total grupă	%	35,40	0,10	0,0013	0,00
➤ prețuri constante 2006	Mii lei	7.890,43	18,50	0,31	0,00
➤ dinamica (2006=100)	%	100,00	0,23	0,0039	0,00
din care : 2.1. Prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale (A2+C2)					
➤ prețuri curente	Mii lei	7.890,43	21,00	0,40	0,00
	Mii Euro	2.238,74	6,29	0,11	0,00
➤ pondere în total grupă	%	35,40	0,10	0,0013	0,00
➤ prețuri constante 2006	Mii lei	7.890,43	18,50	0,31	0,00
➤ dinamica (2006=100)	%	100,00	0,23	0,0039	0,00

Din analiza datelor prezentate în tabel, a rezultat că ponderea cheltuielilor bugetare în totalul ajutorului de stat acordat pentru aceste sectoare, este de aproximativ 100% în perioada 2007-2009. Această situație este justificată de creșterea semnificativă a valorii creditelor nerambursabile acordate de către Consiliul Național al Cinematografiei pentru producția de filme.

În cazul ajutoarelor de stat de natura renunțării statului la unele venituri s-a constatat o tendință descrescătoare. Ponderea înregistrată în 2007 de 0,10% este în scădere față de anul 2006, în 2008 aceasta fiind sub 0,10%, ajungând în 2009 la 0.

Singura modalitate prin care au fost acordate ajutoarele de stat de natura renunțării statului la unele venituri a fost prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale.

CAPITOLUL 7

AJUTORUL REGIONAL

Ajutorul regional, așa cum este definit în Art. 107 (3) (a) și (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, este ajutorul de stat acordat de către un stat membru în scopul de a asigura dezvoltarea economică a anumitor regiuni sau a anumitor activități.

Acest ajutor constă, mai ales, în ajutor pentru realizarea investițiilor, direcționat către anumite regiuni în scopul redresării disparităților regionale. De aceea, Art. 107 (3) (a) din Tratat prevede că ajutorul pentru susținerea dezvoltării economice a zonelor/regiunilor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care rata șomajului este foarte ridicată, poate fi considerat compatibil cu piața comună.

Această derogare are în vedere numai zonele/regiunile unde situația economică este extrem de nefavorabilă în comparație cu Uniunea Europeană considerată ca un întreg, fiind în concordanță cu Liniile directoare privind ajutorul regional, adică regiunile cu un PIB pe cap de locuitor mai mic de 75% față de media UE.

Prevederile Art. 107 (3) (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene se referă la ajutoarele acordate pentru susținerea dezvoltării anumitor zone economice dezavantajate în comparație cu nivelul mediu al țării respective sau a anumitor activități.

Un studiu statistic efectuat la nivelul Uniunii Europene arată că în perioada 2000-2006, 52,2% din populația Uniunii Europene (la nivelul de 25 state membre) locuia în regiuni eligibile pentru ajutor de stat regional. 34,2% din populația UE-25 se află în regiunile considerate dezavantajate în comparație cu media comunitară UE-25, fiind astfel eligibile pentru ajutor regional încadrat în prevederile Art. 107 (3) (a) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și chiar la un nivel înalt al intensității (30-50%). Ceilalți 18% trăiau în regiuni mai puțin dezavantajate și erau eligibili pentru ajutor regional încadrat în prevederile Art. 107 (3) (c) din Tratat, cu o intensitate mai joasă cuprinsă între 10% și 20%.

După 1 ianuarie 2007, în urma aderării României și Bulgariei (înainte de elaborarea noii hărți regionale), populația care trăiește în zonele asistate a crescut la 55,1% din populația Uniunii Europene (formată din 27 state membre). Acest lucru se datorează faptului că

regiunile de nivel NUTS-II¹⁴ ale acestor state membre au un PIB sub nivelul de 75% din media comunitară.

O comparație realizată între statele membre UE, mai exact a regiunilor statelor membre care intră sub incidența prevederilor Art. 107 (3) (a) și Art. 107 (3) (c) în perioadele 2000-2006 și 2007-2013 arată că întreg teritoriul României este eligibil pentru ajutorul de stat regional ce intră sub incidența Art. 107 (3) (a).

Pentru perioada 2007-2013, prin Decizia N 2/2007, Comisia Europeană a aprobat Harta ajutoarelor regionale pentru România 2007-2013, ca fiind compatibilă cu Tratatul, deoarece îndeplinește condițiile stipulate în Liniile directoare privind ajutorul național regional pentru 2007-2013. Plafonul ajutorului de stat regional nu trebuie să depășească pragul de 50% cu excepția zonei București pentru care plafonul nu trebuie să depășească pragul de 40%.

Politica de dezvoltare regională în țara noastră a fost reglementată inițial prin prevederile Legii nr. 151/1998 privind dezvoltarea regională în România, abrogată ulterior de prevederile Legii nr. 315/2004.

Conform prevederilor acestui act normativ, politica de dezvoltare regională reprezintă *„ansamblul politicilor elaborate de Guvern prin organele administrației publice centrale, de autoritățile administrației publice locale și organismele regionale specializate, cu consultarea partenerilor socio-economici implicați, în scopul asigurării creșterii economice și dezvoltării sociale echilibrate și durabile ale unor arii geografice constituite în regiuni de dezvoltare, al îmbunătățirii competitivității internaționale a României și al reducerii decalajelor economice și sociale existente între România și statele membre ale Uniunii Europene”*.

Obiectivele de bază ale politicii de dezvoltare regională în România sunt: diminuarea dezechilibrelor regionale existente, recuperarea accelerată a întârzierilor în domeniul economic și social a zonelor mai puțin dezvoltate, corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor prin stimularea inițiativelor și prin valorificarea

---

¹⁴definite potrivit prevederilor Regulamentului nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului European din 26 mai 2003 privind stabilirea unei clasificări comune a unităților teritoriale pentru statistică (NUTS) pe criteriul mărimii

resurselor locale și regionale, stimularea cooperării interregionale, interne și internaționale, transfrontaliere, inclusiv în cadrul euroregiunilor.

Tabel 7.1.

Evoluția ajutoarelor regionale acordate în România în perioada 2007 – 2009

- mii lei (prețuri curente) -

TOTAL AJUTOR REGIONAL din care:	2006	2007	2008	2009	
				Buget stat	Fond comunitar
	87.703,16	63.381,73	144.791,84	179.375,71	4.753,37
➤ Facilități fiscale	84.162,30	43.095,53	20.918,97	7.129,77	-
➤ Granturi	3.540,86	20.286,20	123.872,87	172.245,94	4.753,37

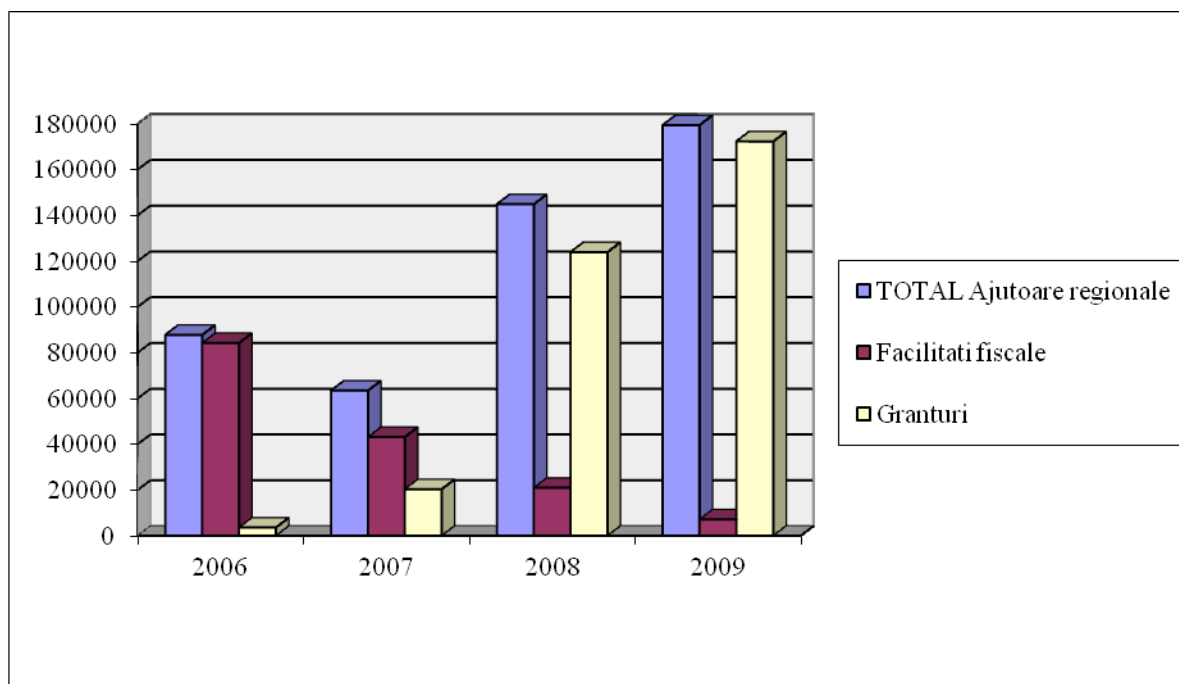
Situația ajutoarelor regionale acordate în România în perioada 2007-2009 prezentată în Tabelul 7.1. în prețuri curente, arată creșterea volumului acestor ajutoare, de la 63.381,73 mii Lei în anul 2007, la 179.375,71 mii Lei în anul 2009, creștere datorată faptului că aceste ajutoare au început să fie acordate sub forma granturilor în detrimentul facilităților fiscale care au fost reduse în mod treptat.

Anii 2006 și 2007 prezintă valori mult mai mici ale ajutorului de stat regional fiind o perioadă de trecere de la facilitățile fiscale la granturi.

Începând cu anul 2007, au fost inițiate scheme noi de ajutoare de stat având ca obiectiv dezvoltarea regională, în deplină concordanță cu prevederile comunitare și care vor schimba structura ajutoarelor regionale din România în ceea ce privește natura acestora.

Graficul 7.1.

Evoluția ajutoarelor regionale acordate în România în perioada 2007-2009

În cadrul politicii de dezvoltare regională promovată în prezent în România, politica zonelor defavorizate a reprezentat o componentă distinctă. Ea a fost determinată de existența unor zone dezavantajate din punct de vedere economic, structural, poziție geografică etc. și care au fost identificate în scopul luării unor măsuri specifice să ajute la redresarea lor.

Cadrul legal a fost stabilit în 1998 prin adoptarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate. Scopul acestei politici a constat în sprijinirea refacerii economice a zonelor rămase mult în urmă în ceea ce privește nivelul lor de dezvoltare, prin acordarea de facilități fiscale în scopul atragerii de investiții în zonele afectate. Declararea și delimitarea zonelor defavorizate s-au făcut prin hotărâri ale Guvernului. Începând cu anul 1998 și până în anul 2010, când s-a încheiat durata lor de existență, au fost declarate 38 de zone defavorizate.

Tabel 7.2.

Principalele scheme de ajutor regional

- Mii Lei (prețuri curente) –

Ajutoare regionale	2006	2007	2008	2009	
				Buget stat	Fond comunitar
Total ajutor regional	87.703,16	63.381,73	144.791,84	179.375,71	4.753,37
Zone defavorizate	71.457,80	35.969,13	14.643,31	710,11	0
Pondere în total ajutor regional	81,47%	56,75%	10,11%	0,40%	-
Zone libere	3.153,08	1.651,00	2.236,00	2.370,15	0
Pondere în total ajutor regional	3,60%	2,60%	1,54%	1,32%	-
Parcuri industriale	2.673,97	713,98	879,53	3.317,44	0
Pondere în total ajutor regional	3,05%	1,13%	0,61%	1,85%	-
Codul Fiscal – art. 286	2.830,47	3.443,18	3.233,59	0	0
Pondere în total ajutor regional	3,23%	5,43%	2,23%	0%	-
Munții Apuseni și Rezervația Biosferei “Delta Dunării”	192,48	0	0	0	0
Pondere în total ajutor regional	0,22%	0%	0%	0%	-
Scheme de ajutor de stat instituite de Ministerul Mediului prin A.F.M.	0	19.800,74	52.210,75	69.816,14	0
Pondere în total ajutor regional	0%	31,24%	36,06%	38,92%	-
H.G. 1165/2007 pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții	0	0	71.588,66	36.751,16	0
Pondere în total ajutor regional	0%	0%	49,44%	20,49%	-
Finanțarea proiectelor de investiții în Cercetare-Dezvoltare-Inovare	0	0	0	589,72	0
Pondere în total ajutor regional	0%	0%	0%	0,33%	-
Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de IMM-uri	0	0	0	5.556,33	4.753,37
Pondere în total ajutor regional/fonduri comunitare pentru dezvolt. regională	0%	0%	0%	3,10%	100%
H.G. nr.1680/2008 pentru instituirea unei scheme de ajutor privind asigurarea dezvoltării economice durabile	0	0	0	59.457,81	0
Pondere în total ajutor regional	0%	0%	0%	33,15%	-

În Tabelul 7.2. se poate observa evoluția ajutoarelor regionale acordate în zonele defavorizate, în sensul reducerii volumului acestora, de la 71.457,80 mii Lei în 2006 la 710,11 mii Lei în 2009, sau de la o pondere de 81,47% în total ajutor regional la o pondere de 0,40%, fapt datorat anulării unor facilități fiscale, stopării ajutoarelor pentru agenții economici care au atins limita maximă admisă a intensității ajutorului primit precum și încheierii duratei de existență a unor zone defavorizate.

Între ajutoarele regionale acordate în țara noastră înainte de 1 ianuarie 2007 și care se continuă și în prezent, se numără și cele inițiate prin prevederile Legii nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere și ale O.G. nr. 65/2001 privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale.

Ajutoarele destinate agenților economici care își desfășoară activitatea în zonele libere au avut valori mult mai mici decât cele acordate zonelor defavorizate și au înregistrat de asemenea, o pondere în scădere în cadrul ajutorului regional, respectiv de la 3,60% în anul 2006 la 1,32% în anul 2009. Aceste ajutoare au fost acordate în baza prevederilor Legii nr. 84/1992 sub forma scutirii/reducerii de la plata impozitului pe profit și au fost treptat înlocuite cu diminuarea redevenței (prin prevederile H.G. nr. 1900/2004 privind compatibilizarea ajutoarelor de stat existente, acordate în temeiul Legii nr. 84/1992) pe care agenții economici o plătesc conform contractelor de concesiune perfectate cu administrațiile zonelor libere, acordate până la limita maximă a intensității, măsură valabilă până la 31 decembrie 2011.

Ajutoarele de stat pentru parcurile industriale, deși, au înregistrat o tendință de scădere până în anul 2008, ajungând la o pondere foarte mică de 0,61% în total ajutor regional de la o pondere de 3,05% în 2006, urmare schemei de ajutor regional inițiată de Ministerul Internelor și Reformei Administrative, valoarea acestora a început să crească în anul 2009 când s-a înregistrat o pondere de 1,85%. Aceste ajutoare s-au acordat în principal societăților administrator ale parcurilor industriale, în baza prevederilor O.G. nr. 65/2001 privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale, a prevederilor H.G. nr. 1116/2001 privind aprobarea structurii, indicatorilor și fondurilor aferente programelor care se experimentează și se finanțează din bugetul Ministerului Dezvoltării și Prognozei în anul 2001, precum și a prevederilor din Codul Fiscal (Legea nr. 571/2003), ajutoare pentru care Consiliul Concurenței a emis decizii de autorizare.

Pentru perioada septembrie 2007 - 31 decembrie 2013, Ministerul Internelor și Reformei Administrative a inițiat o schemă de ajutor de stat regional acordat pentru investiții în parcurile industriale realizate nu numai de societățile administrator dar și de agenții economici care operează în aceste parcuri, schemă exceptată de la notificare și ale cărei efecte se fac resimțite în anul 2009.

Tot în categoria ajutoarelor regionale au fost încadrate și ajutoarele acordate în baza prevederilor art. 286 din Codul Fiscal, sub forma scutirii/reducerii de la plata impozitului pe clădirii și a impozitului pe teren pentru persoanele juridice care efectuează investiții de peste 500.000 Euro. Deși ponderea lor apare mai mare în anul 2007 față de anul 2006, situație datorată volumului scăzut al ajutorului regional total înregistrat în anul 2007, în realitate, în prețuri curente volumul acestora a rămas relativ constant de cca. 3 mil. Lei. Începând cu anul 2008 autoritățile locale au încadrat aceste măsuri în categoria ajutoarelor de minimis.

Ajutoarele de stat inițiate prin prevederile art. 10 din O.G. nr. 27/1996 privind acordarea de facilități persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele localități din Munții Apuseni și în Rezervația Biosferei „Delta Dunării” și conținute în prevederile art. 38 (2) din Codul Fiscal, s-au acordat până la 31.12.2006, având o pondere foarte mică de numai 0,22% în total ajutor regional.

În anul 2006, Ministerul Mediului a inițiat o serie de scheme de ajutor de stat regional, autorizate de către Consiliul Concurenței, pentru proiecte prin care se urmărește realizarea unor investiții ce vor contribui la creșterea calității mediului înconjurător. După 1 ianuarie 2007, finanțarea s-a realizat în baza schemelor de ajutor de stat regional exceptate de la notificare, întocmite conform prevederilor Regulamentului CE nr. 1628/2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor naționale pentru investiții regionale, și transmise spre informare Comisiei Europene. Sprijinul financiar în cadrul acestor scheme, se acordă operatorilor economici, întreprinderi mari sau IMM-uri, sub formă de finanțare nerambursabilă. În perioada analizată ponderea acestora în total ajutor regional a crescut de la 31,24% în anul 2007, la 38,92% în anul 2009.

În anul 2008 a produs efecte și schema inițiată de Ministerul Finanțelor Publice prin H.G. nr. 1165/2007 pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții, ajutoarele acordate în baza acestei scheme înregistrând o pondere de 49,44% în total ajutor regional în primul an ca apoi să scadă la 20,49% în anul următor, respectiv 2009.

Singura schemă de ajutor regional prin care s-au accesat fonduri comunitare în perioada 2007-2009, o reprezintă schema inițiată prin Ordinul Ministerului Economiei și Finanțelor nr. 477/2008, sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile realizate de IMM-uri. Valoarea ajutorului având ca sursă bugetul de stat este de cca. 5,5 mil lei, iar valoarea fondurilor comunitare accesate este de cca. 4,7 mil lei.

O pondere mare în total ajutor regional, de 33,15% a înregistrat-o în anul 2009 și ajutorul de stat acordat în baza prevederilor H.G. nr.1680/2008 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind asigurarea dezvoltării economice durabile, schemă ce se aplică întreprinderilor care realizează o investiție inițială cu o valoare ce depășește echivalentul în lei a 30 milioane euro și crează cel puțin 300 de noi locuri de muncă urmare a realizării investiției.

Tabel 7.3.

Ponderea ajutoarelor regionale în ajutorul de stat total (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG și ajutoarele de minimis)

- Mii Lei (prețuri curente) -

	2006	2007	2008	2009	
				Buget stat	Fond comunitar
Ajutorul de stat total	1.749.679,53	851.108,65	969.339,39	748.683,28	93.398,38
Ajutoarele regionale	87.703,16	63.381,73	144.791,84	179.375,71	4.753,37
Ponderea ajutoarelor regionale în total ajutor de stat	5,07%	7,45%	14,94%	23,96%	5,09%

Creșterea ponderii ajutoarelor regionale în perioada analizată reflectă trecerea la sistemul de acordare a ajutoarelor de stat bazat pe granturi acordate atât din fonduri naționale cât și din fonduri comunitare, sistem compatibil cu piața comunitară.

Efectele produse prin aplicarea noilor scheme de ajutoare regionale se resimt începând cu anul 2008 când ponderea ajutoarelor regionale ajunge la 14,94% în totalul ajutorului de stat acordat în România (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, serviciile SIEG și ajutoarele de minimis).

Totodată, menționăm că fondurile comunitare acordate pentru dezvoltarea regională în anul 2009 reprezintă 5,09% din totalul fondurilor comunitare cu caracter de ajutor de stat care au fost acordate în România în acest an.

Necesitatea reducerii decalajului economic existent, nu numai între diferitele regiuni ale țării, dar și față de statele membre UE, constituie principalul argument pentru care ajutoarele regionale trebuie acordate în continuare în România.

Ajutoarele de stat trebuie să fie mult mai aproape de cerințele regionale, acordarea lor fiind strâns legată de strategia de dezvoltare regională a fiecărui stat membru.

CAPITOLUL 8

AJUTOARE DE STAT ACORDATE ÎN SECTORUL TRANSPORTURI, ÎN PERIOADA 2007-2009

8.1. VOLUM ȘI TENDINȚE ÎNREGISTRATE

Transportul este o ramură importantă a economiei naționale, ce are ca obiect realizarea de activități socio-economice, care se concretizează prin deplasarea produselor de la producători spre consumatori, precum și transportul persoanelor cu ajutorul vehiculelor folosite pentru deservirea generală a populației.

Transporturile nu sunt numai sistemul de legătură între ramurile economice și sistemul de circulație al schimburilor de mărfuri, dar și un important factor în formarea PIB-ului și ocuparea forței de muncă. Fără un sistem de transport organizat la nivel internațional nu se pot realiza schimburile economice și nu se pot integra în acest circuit toate zonele și regiunile geografice ale lumii și nu se poate beneficia de avantajele globalizării. Competitivitatea unei economii depinde nu numai de calitatea tehnică sau de productivitate, ci și de calitatea transporturilor în toate modurile de transport.

În România se urmărește în continuare o îmbunătățire a infrastructurii în conformitate cu standardele europene, modernizarea sectorului transporturi fiind necesară în vederea dezvoltării economice și interoperabilității europene.

Uniunea Europeană recomandă statelor membre să modernizeze infrastructura feroviară prin alocarea de fonduri publice sprijinind financiar trecerea traficului de mărfuri de la transportul rutier la transportul feroviar.

Volumul ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2007-2009 și principalii indicatori care reflectă caracteristicile înregistrate de aceste ajutoare, sunt prezentate în Tabelul 8.1.

Tabel 8.1.**Volumul ajutoarelor de stat acordate în transporturi în perioada 2007-2009**

	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru transporturi	Mii lei	2.148.371,88	1.968.317,13	2.085.692,95	1.852.251,49
	Mii Euro	609.553,66	589.793,28	566.348,86	437.130,13
	Mii lei prețuri 2006	2.148.371,88	1.734.200,11	1.594.566,48	1.377.138,65
Dinamica (an 2006 = 100)	(%)	100,00	80,72	74,22	64,10
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din transporturi	lei / salariat	8.678,89	7.748,67	8.166,38	7.492,93
	Euro/ salariat	2.462,45	2.321,84	2.217,50	1.768,33
Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi în:					
Ajutorul de stat național (exclusiv ajutoarele de stat acordate SIEG-urilor și a ajutoarelor de minimis)	(%)	43,12	30,33	39,74	36,18

Ajutorul de stat alocat sectorului transporturi a înregistrat o descreștere în anul 2009 față de anii precedenți în prețuri constante. În valoare absolută (prețuri curente) acesta s-a menținut însă cam la aceleași valori, fluctuațiile fiind mici între anii 2007-2009. Astfel de la 1.968.371,13 mii lei în 2007, crește ușor în 2008 la 2.085.692,95 mii lei, urmată de o descreștere în 2009, suma alocată fiind de 1.852.251,49 mii lei.

Analizând în dinamică se observă tendința de scădere accentuată a ajutoarelor de stat acordate în perioada analizată (2007-2009). Dacă în anul 2007 se înregistra o scădere de 20 puncte procentuale față de anul 2006, în anii următori se constată același trend descendent, valorile ajutorului de stat scăzând în 2008 la 74,22% față de valorile din anul de referință 2006, iar în anul 2009 ajungând la 64,10%.

Ca pondere în totalul ajutorului de stat național se observă o creștere în anul 2008 față de 2007, cu circa 9 procente (39,74%), în anul următor (2009) scăzând ușor la 36,18%, dar păstrând un avans față de 30,33% cât era în 2007.

8.2. SUBDOMENIILE BENEFICIARE DE AJUTOR DE STAT ÎN SECTORUL TRANSPORTURI

Evoluția ajutoarelor de stat acordate pe subdomenii ale sectorului de transporturi diferă de la un subdomeniu la altul, însă ponderea importantă o dețin transporturile feroviare, aceasta fiind prezentată în Tabelul 8.2.

Tabel 8.2.

Nivelul ajutoarelor de stat acordate pe subdomenii ale transporturilor în perioada 2007- 2009

	- mii lei prețuri curente -			
	2006	2007	2008	2009
Total transporturi, din care:	2.148.371,88	1.968.317,13	2.085.692,95	1.852.251,49
➤ Transport feroviar	1.487.334,20	1.043.049,69	1.217.485,00	1.230.770,00
➤ Transport aerian	151.205,60	288.191,50	117.383,65	63.964,29
➤ Transport naval	2.077,50	0,00	0,00	0,00
➤ Transport auto combinat	136.329,80	103.727,50	120.213,00	122.741,00
➤ Alte subdomenii ale transporturilor	371.424,78	533.348,44	630.611,30	434.776,20

În perioada analizată (2007-2009), în sectorul transporturi, distribuția ajutoarelor de stat acordate, exprimate în prețuri curente, pe subramuri, se menține relativ constantă. Astfel după cum se poate observa în Tabelul 8.2, ajutorul de stat acordat transportului „feroviar” beneficiază de o alocare relativ constantă pe parcursul perioadei analizate ca de altfel și în subsectorul „auto” în anii 2008-2009. Subsectoarele „alte subdomenii ale transporturilor” și „aeriane” au înregistrat o descreștere, iar în cel naval ajutorul de stat este inexistent.

Structura ajutorului de stat acordat sectorului transporturi pe subdomenii beneficiare este prezentată în Tabelul 8.3.

Tabel 8.3.**Structura ajutorului de stat pentru transporturi pe subdomenii beneficiare**

- în procente -

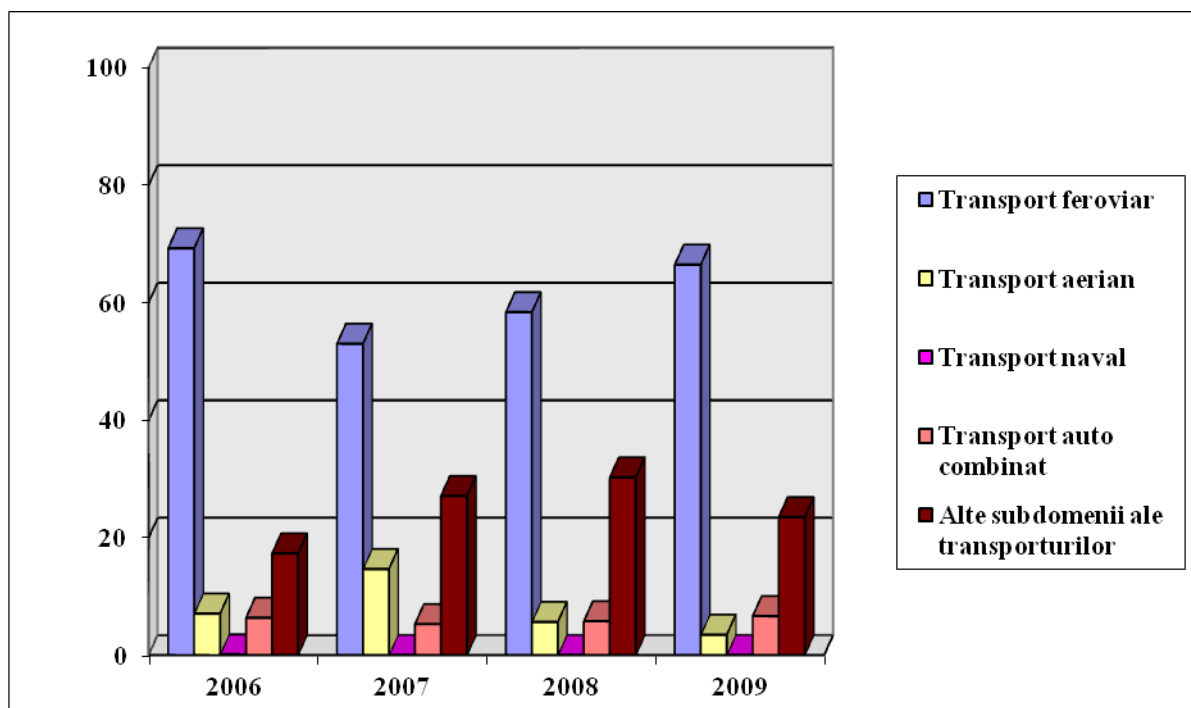
	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat acordat pentru transporturi, din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00
➤ Transport feroviar	69,23	52,99	58,37	66,45
➤ Transport aerian	7,04	14,64	5,63	3,45
➤ Transport naval	0,10	0,00	0,00	0,00
➤ Transport auto combinat	6,35	5,27	5,76	6,63
➤ Alte subdomenii ale transporturilor	17,29	27,10	30,24	23,47

Analizând structura ajutoarelor de stat acordate pe subdomenii ale transporturilor în principal se desprind următoarele:

- ponderea principală în cadrul subdomeniilor din sectorul transporturi, a fost deținută în perioada 2007-2009, de ajutoarele de stat acordate în transportul feroviar, ponderea acestora fiind în creștere de la 52,99% în anul 2007 și 58,37% în anul 2008, la 66,45% în 2009;
- transportul auto combinat a fost relativ constant, variind între 5-6% în perioada analizată, păstrând locul al treilea ca pondere, în anii 2008-2009;
- în categoria alte subdomenii ale transporturilor, a doua ca pondere, s-au inclus ajutoarele de stat acordate pentru susținerea și reabilitarea metroului bucureștean, ponderea acestor ajutoare având o evoluție oscilantă. Astfel, în anul 2007 ponderea lor era de circa 27% în total ajutor de stat acordat în transporturi, în anul 2008 a crescut la 30,24%, iar în 2009 a scăzut la 23,47%;
- o tendință pronunțat descrescătoare se remarcă la ajutoarele de stat acordate transportului aerian, de la locul 3 în 2007, cu 14,64%, urmează o scădere vertiginoasă la 5,63% în 2008 și ajungând până la numai 3,45% în 2009, ocupând astfel locul 4.

Graficul 8.1.

Structura ajutoarelor de stat acordate transporturilor, în perioada 2007-2009

8.2.1. Ajutorul de stat acordat transporturilor feroviare

Caracterizarea generală a măsurilor de ajutor acordate transportului feroviar, respectiv volumul, dinamica, precum și ponderea în total ajutor de stat pentru transporturi sunt prezentate în Tabelul 8.4.

Tabel 8.4.

Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate transporturilor feroviare în perioada 2007-2009

	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru transporturi feroviare	Mii Lei	1.487.334,20	1.043.049,69	1.217.485,00	1.230.770,00
	Mii Euro	421.998,64	312.542,98	330.595,76	290.460,91
	Mii LEI prețuri constante 2006	1.487.334,20	918.986,51	930.798,93	915.070,63
Dinamica (2006 = 100)	(%)	100,00	61,79	62,58	61,52
Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi feroviare în:					
➤ Ajutorul de stat național*	(%)	29,85	16,07	23,19	24,04
➤ Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	69,23	52,99	58,37	66,45

* exclusiv ajutoarele de stat acordate SIEG-urilor și ajutoarele de minimis

Urmărind în dinamică ajutorul de stat acordat transporturilor feroviare, se observă o evoluție relativ constantă în perioada analizată 2007-2009, între 61,5 - 61,7 %, cu un vârf de 62,5% în 2008.

Ponderele ajutorului de stat pentru transporturi feroviare în ajutorul de stat național (exclusiv ajutoarele de stat acordate SIEG-urilor și ajutoarele de minimis), a scăzut în 2007 față de anul de referință, ponderea acestuia fiind de 16,07%, pentru ca în anii următori să crească la 23,24% și respectiv 24,04%.

SNCFR a fost supus unui proces de restructurare și modernizare, proces de lungă durată (2001-2010), stabilit printr-o Strategie națională de dezvoltare a transporturilor feroviare. Ansamblul de măsuri stabilite prin această strategie sunt menite să sporească competitivitatea transportului feroviar și sunt posibile numai prin suplimentarea finanțării acestuia, ele având caracterul unor compensări pentru realizarea unui serviciu public de interes economic general.

Instrumentele financiare utilizate la acordarea ajutorului de stat pentru transportul feroviar sunt:

- subvenții directe pentru transportul pe calea ferată;
- cheltuielile de capital pentru modernizarea și revitalizarea activităților din transportul feroviar.

8.2.2. Ajutorul de stat acordat transporturilor aeriene

În România ultimului deceniu, s-a dorit aducerea la standarde europene a serviciilor de transport aerian. Aceasta s-a materializat prin modernizarea unor aeroporturi și a bazei de transport.

Ajutoarele de stat acordate transportului aerian au ocazionat unele cheltuieli bugetare pentru realizarea investițiilor, fapt ilustrat și prin evoluțiile principalilor indicatori, evidențiați în Tabelul 8.5.

Tabel 8.5.**Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate transporturilor aeriene, în perioada 2007-2009**

	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru transporturi aeriene	Mii LEI	151.205,60	288.191,50	117.383,65	63.964,29
	Mii Euro	42.901,29	86.354,69	31.874,34	15.095,53
	Mii LEI prețuri constante 2006	151.205,60	253.913,22	89.742,85	47.557,09
Dinamica (an 2006=100)	(%)	100,00	167,93	59,35	31,45
Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi aeriene în:					
➤ Ajutorul de stat național*	(%)	3,03	4,44	2,24	1,25
➤ Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	7,04	14,64	5,63	3,45

* exclusiv ajutoarele de stat acordate SIEG-urilor și ajutoarele de minimis

Din datele prezentate rezultă că ponderea ajutoarelor de stat acordate transportului aerian în total ajutor de stat acordat sectorului de transporturi a avut o evoluție descendentă în perioada analizată. Astfel, după 14,64 procente alocate în anul 2007, asistăm la o scădere puternică, de până la 5,63% în anul 2008 și la 3,45% în 2009.

De altfel, și dinamica acestora (având ca an de bază anul 2006) reflectă această scădere, de la 167,93% în anul 2007 la 31,45% în anul 2009.

8.2.3. Ajutorul de stat pentru transportul auto combinat

În acest subdomeniu al sectorului transporturi sunt cuprinse ajutoare de stat acordate pentru:

- transportul auto de pasageri, urban și interurban;
- transportul auto de marfă.

Transportul în comun de călători efectuat în zonele urbane, este o activitate ce are un caracter de serviciu public, ce presupune alocarea unor fonduri necesare desfășurării în condiții optime a acestuia.

Volumul, dinamica și ponderea acestor ajutoare în total ajutorului de stat sunt redate în Tabelul 8.6.

Tabel 8.6.**Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate transportului auto combinat, în perioada 2007-2009**

	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru transportul auto combinat	Mii LEI	136.329,80	103.727,50	120.213,00	122.741,00
	Mii Euro	38.680,61	31.081,26	32.642,63	28.966,79
	Mii LEI prețuri constante 2006	136.329,80	91.389,87	91.905,96	91.257,25
Dinamica (an 2006=100)	(%)	100,00	67,04	67,41	66,94
Ponderea ajutorului de stat pentru transportul auto combinat în:					
➤ Ajutorul de stat național*	(%)	2,74	1,60	2,29	2,40
➤ Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	6,35	5,27	5,76	6,63

* exclusiv ajutoarele de stat acordate SIEG-urilor și ajutoarele de minimis

Ponderea ajutorului de stat pentru transportul auto combinat în ajutorul de stat național este în 2007 de 1,60%, înregistrând în 2008 o ușoară creștere, la 2,29%, ajungând până la 2,40% în anul 2009.

Ca pondere în total ajutor de stat acordat sectorului transporturi, ajutoarele de stat pentru transporturile auto combinate au același trend crescător, de la 5,27% în 2007, la 5,76% în 2008 și la 6,63% în 2009.

Instrumentul financiar folosit în principal, a fost cel de natura compensărilor pentru realizarea unui serviciu public de interes economic general (pentru transportul urban de călători).

Baza legală de acordare a acestor ajutoare o constituie prevederile Ordonanței de Guvern nr. 97/1999 privind garantarea furnizării de servicii publice subvenționate de transport rutier intern și de transport pe căile navigabile interioare.

8.2.4. Ajutorul de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor – S.C. Metrorex S.A.

În această grupă vom analiza ajutoarele de stat acordate S.C. Metrorex S.A., societate ce desfășoară un serviciu public de transport călători, activitate subordonată Ministerului Transporturilor. Evoluția acestor ajutoare de stat este prezentată în Tabelul 8.7.

Tabel 8.7.**Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate pentru alte subdomenii ale transporturilor, în perioada 2007-2009**

	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor	Mii LEI	371.424,78	533.348,44	630.611,30	434.776,20
	Mii Euro	105.383,68	159.814,35	171.236,13	102.606,90
	Mii LEI prețuri constante 2006	371.424,78	469.910,52	482.118,73	323.253,68
Dinamica (an 2006=100)	(%)	100,00	126,52	129,80	87,03
Ponderea ajutorului de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor în:					
➤ Ajutorul de stat național*	(%)	7,45	8,22	12,01	8,49
➤ Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	17,29	27,10	30,24	23,47

* exclusiv ajutoarele de stat acordate SIEG-urilor și ajutoarele de minimis

În perioada analizată, urmărind în dinamică (an de bază 2006) aceste ajutoare de stat, se constată o creștere față de anul 2006, de aproape 30 de procente în anul 2008, cu o scădere importantă în 2009, la 87% .

Acest subsector beneficiază de ajutoare de stat pentru susținerea activității de transport în comun cu metroul, acestea fiind în special sub formă de subvenții și de garanții pentru investiții, de care beneficiază S.C. Metrorex S.A.

8.3. INSTRUMENTELE FINANCIARE

Pentru ajutoarele de stat acordate sectorului transporturi din perioada 2007-2009 s-au utilizat următoarele instrumente financiare:

- subvenții, alocații, prime, dobânzi subvenționate, alte sume nerambursabile (A1A);
- participarea cu capital a statului la procesul de modernizare și re tehnologizare a sectorului (B1A);
- acordarea de garanții de stat pentru credite externe (D1A);
- acordarea de facilități fiscale ca: reduceri/scutiri de taxe vamale pentru unele importuri, amânări/eșalonări (A2A);
- scutiri/reduceri la plată a majorărilor de întârziere și a penalităților aferente (C2A).

Structura ajutoarelor de stat pe tipuri de instrumente financiare utilizate este redată în Tabelul 8.8.

Tabel 8.8.

Structura ajutorului de stat acordat sectorului transporturi pe tipuri de instrumente financiare în perioada 2007-2009

- în procente -

Natura ajutorului (tipuri de instrumente financiare)	2006	2007	2008	2009
A1A – Subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	90,81	75,97	89,21	94,04
A2A – Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	0,79	0,00	0,00	0,00
B1A – Participarea cu capital a statului	5,19	12,48	7,98	4,28
C1A – Scutiri de dobândă la creditele bugetare	1,17	1,32	1,33	0,00
C2A – Scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	0,05	0,00	0,00	0,00
D1A – Acordarea de garanții de stat	1,99	10,23	1,48	1,68
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00

Structura ajutoarelor de stat reflectă, în principal sursele de finanțare a cheltuielilor efectuate în vederea restructurării, modernizării și re tehnologizării sectorului transporturi.

O pondere importantă în cadrul instrumentelor financiare o are grupa A1A „subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile”, care pe perioada analizată a înregistrat o pondere maximă de 94% în anul 2009, față de anul 2007, când ponderea a fost de 75,97% în totalul tipurilor de instrumente folosite.

În anul 2007, se observă o ușoară creștere a ajutoarelor de stat acordate sectorului transporturi sub forma participării cu capital a statului (grupa B1A), la 12,48%, față de 5,19% în anul 2006, după care această formă de ajutor scade constant, ajungând la 7,98% în 2008 și 4,28% în 2009.

De asemenea, se observă o eliminare a ajutoarelor de stat acordate sub forma scutirilor și reducerilor la plată a majorărilor de întârziere și a penalităților aferente (C2A), de la 0,5% în 2006 la 0% în următorii ani.

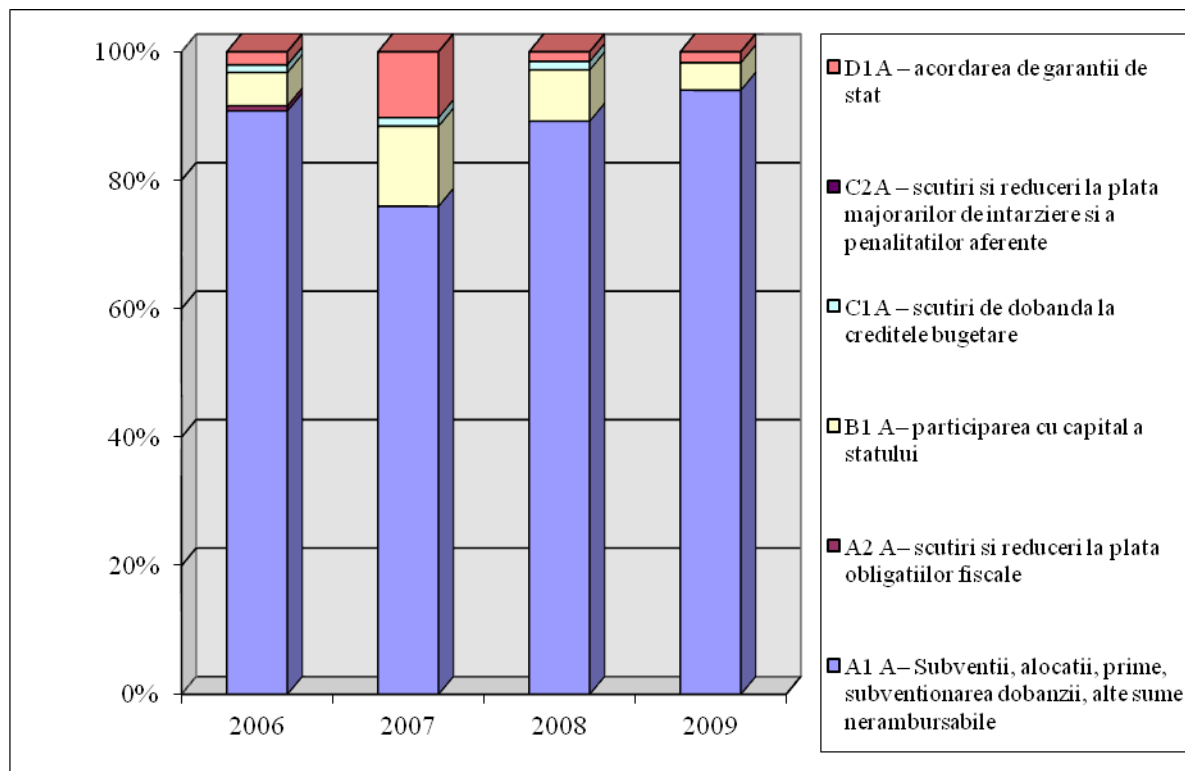
Acordarea de garanții de stat (D1A), a avut o evoluție descendentă în perioada 2007-2009. Astfel, după anul 2007 când s-a înregistrat un vârf de 10,23%, constatăm că în anii

2008 și 2009 acestea au scăzut la doar 1,48%, respectiv 1,68%, în totalul tipurilor de instrumente folosite.

Evoluția instrumentelor financiare este prezentată sub formă grafică mai jos:

Graficul 8.2.

Evoluția instrumentelor financiare utilizate la acordarea de ajutoare de stat pentru transporturi, în perioada 2007-2009

În funcție de natura ajutoarelor de stat acordate sectorului de transporturi, nivelul și structura acestora sunt prezentate în Tabelul 8.9.

Tabel 8.9.**Nivelul și structura ajutorului de stat în funcție de natura acestuia**

	UM	2006	2007	2008	2009
1. Cheltuieli bugetare (A1A+B1A)					
➤ Prețuri curente	Mii Lei	2.062.406,99	1.740.980,10	2.027.180,91	1.821.183,39
	Mii Euro	585.163,00	521.673,24	550.460,51	429.798,08
➤ Pondere în total ajutor acordat transporturilor	(%)	96,00	88,45	97,19	99,32
➤ Prețuri constante 2006	Mii Lei	2.062.406,99	1.533.903,17	1.549.832,50	1.354.039,70
2. Renunțare la venituri (A2A+C1A+C2A+D1A)					
➤ Prețuri curente	Mii Lei	85.964,89	227.337,03	58.512,04	31.068,10
	Mii Euro	24.390,66	68.120,05	15.888,35	7.332,05
➤ Pondere în total ajutor acordat transporturilor	(%)	4,00	11,55	2,81	1,68
➤ Prețuri constante 2006	Mii Lei	85.964,89	200.296,94	44.733,98	23.098,96
TOTAL	Mii Lei	2.148.371,88	1.968.317,13	2.085.692,95	1.852.251,49
	(%)	100,00	100,00	100,00	100,00

Din analiza structurii ajutorului de stat, în funcție de natura acestuia, reiese că pentru sectorul transporturi în perioada analizată, ponderea principală, între 88,45% și 99,32%, o dețin ajutoarele acordate sub forma cheltuielilor bugetare, subvenții în cea mai mare parte.

CAPITOLUL 9
AJUTORUL DE STAT ACORDAT ÎN ROMÂNIA
ÎNTEPRINDERILOR CE AU PRESTAT SERVICII DE INTERES ECONOMIC
GENERAL, ÎN PERIOADA 2007-2009

Serviciile de interes economic general (SIEG) se referă la activități economice pe care autoritățile publice le identifică ca având o importanță deosebită pentru cetățeni și care, dacă nu ar exista intervenția publică, nu ar fi furnizate consumatorilor (sau ar fi furnizate în condiții speciale). Conceptul de SIEG apare în articolele 14 și 106(2) din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene (TFUE) și în Protocolul nr. 26 din TFUE.

Obligațiile ce revin întreprinderilor cărora le este încredințată prestarea unor servicii de interes economic general au în vedere, în general, aspecte precum: continuitate din punct de vedere cantitativ și calitativ, adaptabilitate la cerințele consumatorilor, accesibilitate egală și nediscriminatorie la serviciul public, transparență decizională și protecția utilizatorilor, asigurarea sănătății și calității vieții etc.

Impunerea acestor condiții de către autoritățile publice poate fi acompaniată de măsuri de sprijinire a activității desfășurate de întreprinderile respective. Condiția principală pentru acordarea sprijinului financiar trebuie să aibă în vedere doar compensarea, totală sau parțială, a diferenței dintre costurile rezultate din prestarea acestui serviciu și veniturile relevante ale companiei, luând în considerare un profit rezonabil în realizarea acestor obligații.

Pentru perioada 2007-2009, ajutoarele de stat acordate în România întreprinderilor ce au prestat servicii de interes economic general se prezintă după cum urmează:

Tabel 9.1.**Situația ajutoarelor de stat pentru SIEG, în perioada 2007-2009**

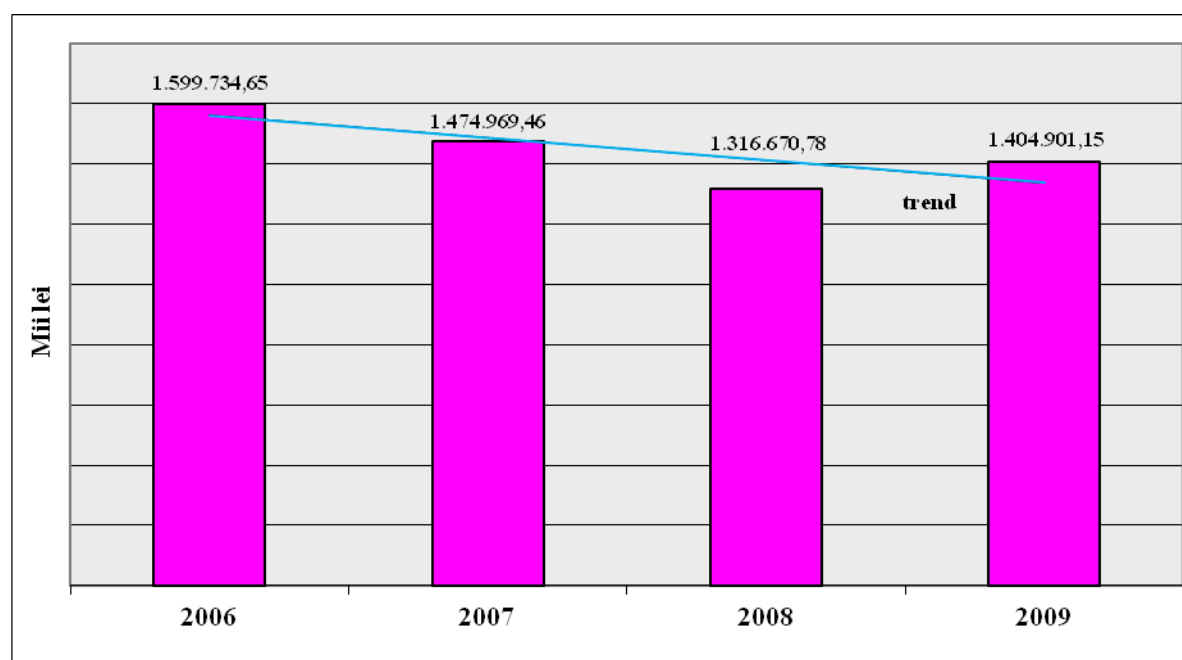
Unitate de măsură	2006	2007	2008	2009
Mii Lei	1.599.734,65	1.474.969,46	1.316.670,78	1.404.901,15
Mii Euro*	453.889,81	441.964,90	357.528,66	331.555,74
Mii Lei ** (exprimat în prețuri constante la nivelul anului 2006)	1.599.734,65	1.299.532,56	1.006.629,04	1.044.536,17
Dinamica % (pentru valorile exprimate în prețuri constante la nivelul anului 2006)	100,00	81,23	62,92	65,29

* calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa INSSE

(lei/euro anul 2006 = 3,5245; 2007 = 3,3373; 2008 = 3,6827; 2009 = 4,2373)

** s-a utilizat deflatorul PIB pentru transformarea în prețuri constante 2006, sursa INSSE

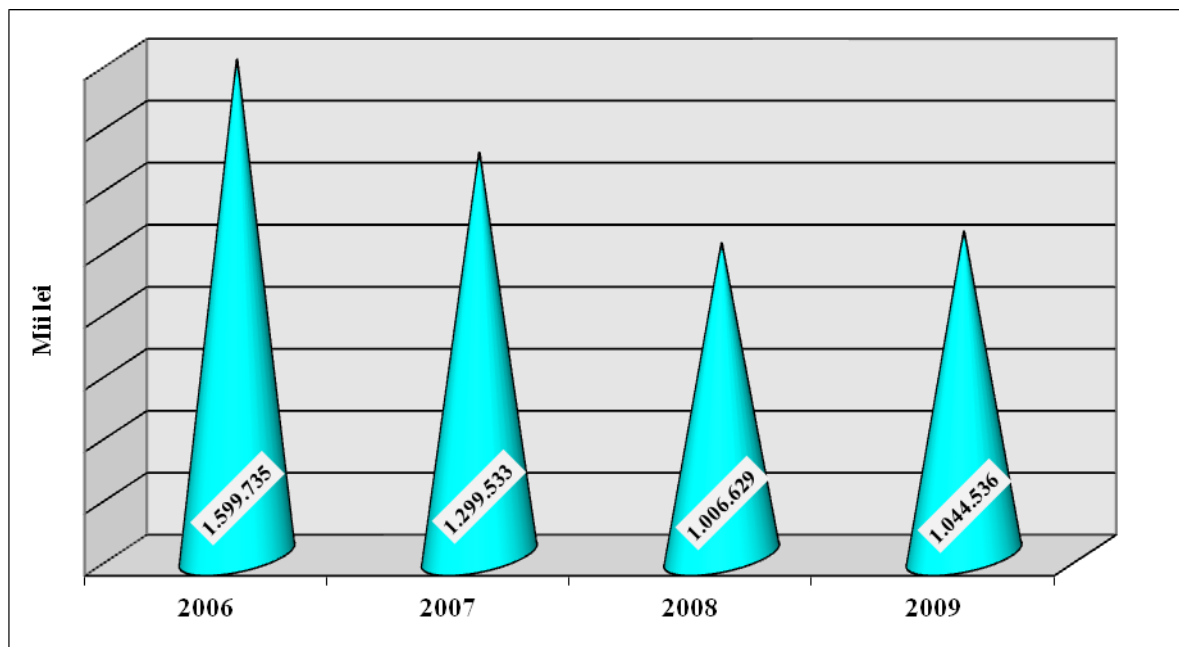
(deflator PIB anul 2006 = 100%; 2007 = 113,5%; 2008 = 130,8%; 2009 = 134,5%)

Graficul 9.1.**Evoluția ajutorului de stat pentru SIEG în perioada 2007-****2009**

În perioada analizată (2007-2009), cuantumul anual al ajutoarelor de stat acordate în sectorul serviciilor de interes economic general a scăzut de la 1.474.969 mii lei în 2007 la 1.316.670 mii lei în 2008, urmată de o ușoară creștere 1.404.901 mii lei în 2009. Această evoluție descrescătoare urmează tendința de scădere înregistrată de volumul ajutorului de stat acordat în România.

Graficul 9.2.

Evoluția ajutorului de stat pentru SIEG în perioada 2007-2009 (mii lei *exprimat în prețuri constante la nivelul anului 2006*)

În cazul în care valoarea ajutoarelor acordate este exprimată în prețuri constante la nivelul anului 2006, valoarea ajutorului de stat înregistrează o tendință de scădere, pornind în anul 2007 de la 1.299.532 mii lei și ajungând în anii 2008 și 2009 până la nivelurile de 1.006.629 mii lei și respectiv 1.044.536 mii lei. Comparând cu valoarea ajutorului acordat în anul 2006 (1.599.734 mii lei), evoluția ulterioară a nivelului ajutorului de stat pentru SIEG-uri este descendentă. Această concluzie apare în mod evident studiind evoluția în dinamică a sprijinului acordat SIEG-urilor, anii 2007, 2008 și 2009 reprezentând 81,23%, 62,92% și respectiv 65,29% din ajutorul de stat de care au beneficiat SIEG-urile în anul 2006 (Tabelul 9.1).

Ponderea ajutoarelor acordate pentru SIEG în ajutorul de stat național este prezentată în Tabelul 9.2. și în Graficul 9.3 (prețuri curente), respectiv în Tabelul 9.3. și în Graficul 9.4 (prețuri constante 2006).

Tabel 9.2.

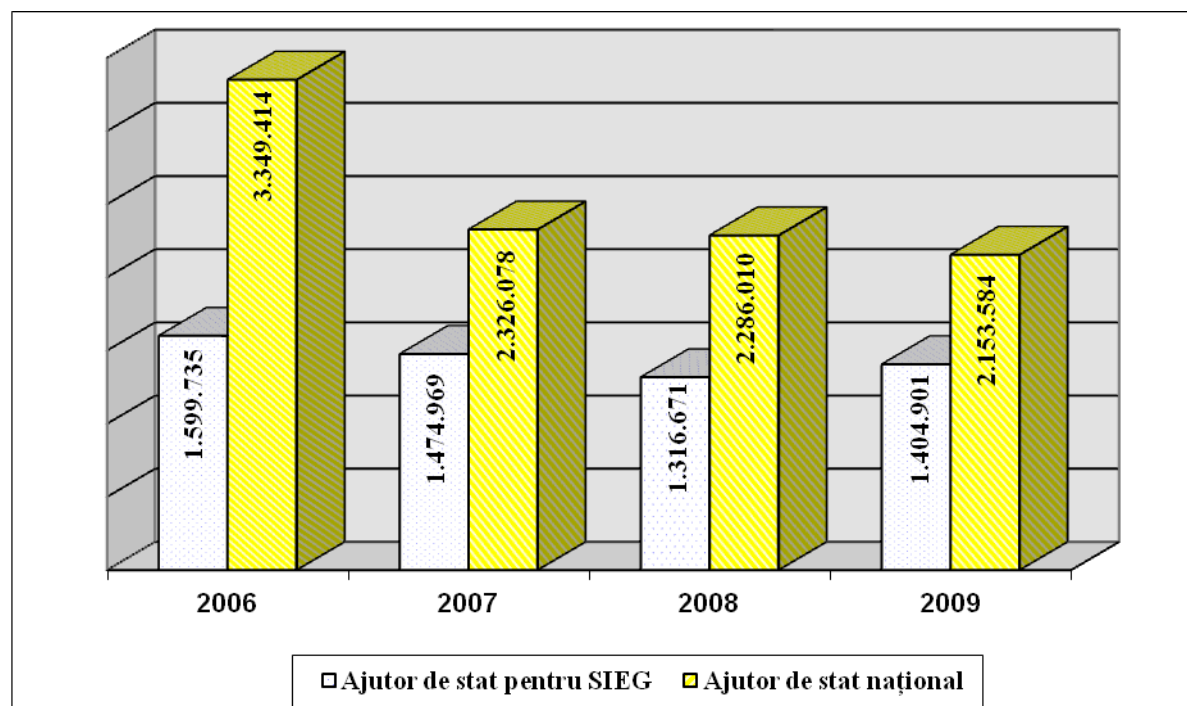
Ponderea ajutorului acordat pentru SIEG în ajutorul de stat național, în perioada 2007-2009 (mii lei *prețuri curente*)

	2006	2007	2008	2009
Ajutorul de stat pentru SIEG	1.599.734,65	1.474.969,46	1.316.670,78	1.404.901,15
Ajutorul de stat național*	3.349.414,18	2.326.078,11	2.286.010,17	2.153.584,43
Pondere SIEG în ajutorul de stat național*	47,76%	63,41%	57,60%	65,24%

* exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi și minimis

Graficul 9.3.

Evoluția comparativă a ajutorului acordat pentru SIEG și a ajutorului de stat național* în perioada 2007-2009 (mii lei *prețuri curente*)

* exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi și minimis

Tabel 9.3.

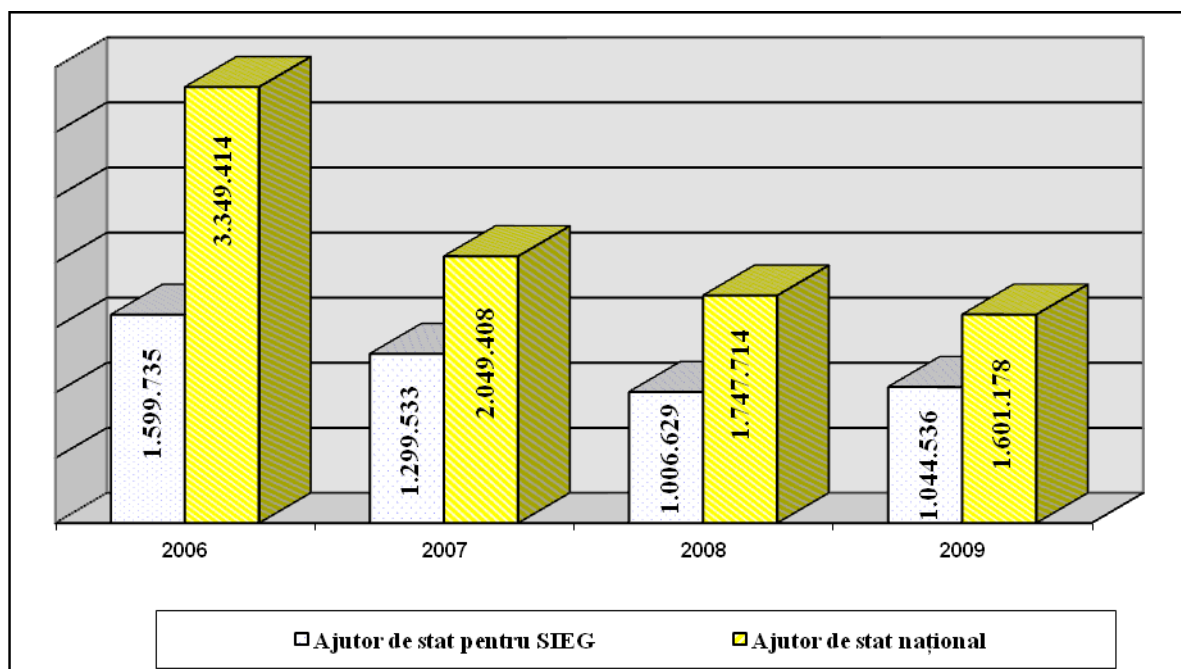
Evoluția comparativă a ajutorului acordat pentru SIEG și a ajutorului de stat național, în perioada 2007-2009 (mii lei *exprimate în prețuri constante la nivelul anului 2006*)

	2006	2007	2008	2009
Ajutorul de stat pentru SIEG	1.599.734,65	1.299.532,56	1.006.629,04	1.044.536,17
Ajutorul de stat național*	3.349.414,18	2.049.408,03	1.747.714,20	1.601.178,01

* exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi și minimis

Graficul 9.4.

Evoluția comparativă a ajutorului acordat pentru SIEG și a ajutorului de stat național* în perioada 2007-2009 (mii lei exprimate în prețuri constante la nivelul anului 2006)

* exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi și minimis

În cadrul perioadei analizate se observă că ponderea ajutoarelor pentru SIEG în ajutorul național¹⁵ se situează în jurul valorii de 60%, respectiv 63,41% în 2007, 57,60% în 2008 și 65,24% în 2009 (Tabel 9.2).

În perioada analizată, companiile din România care au prestat servicii de interes economic general au beneficiat de măsuri de sprijin acordate fie ca ajutoare individuale (*ajutoare ad-hoc*), fie prin intermediul unor scheme de ajutor de stat.

O situație comparativă a acestor modalități de acordare a ajutoarelor de stat este prezentată în Tabelul 9.4.

¹⁵ exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit, transporturi și minimis

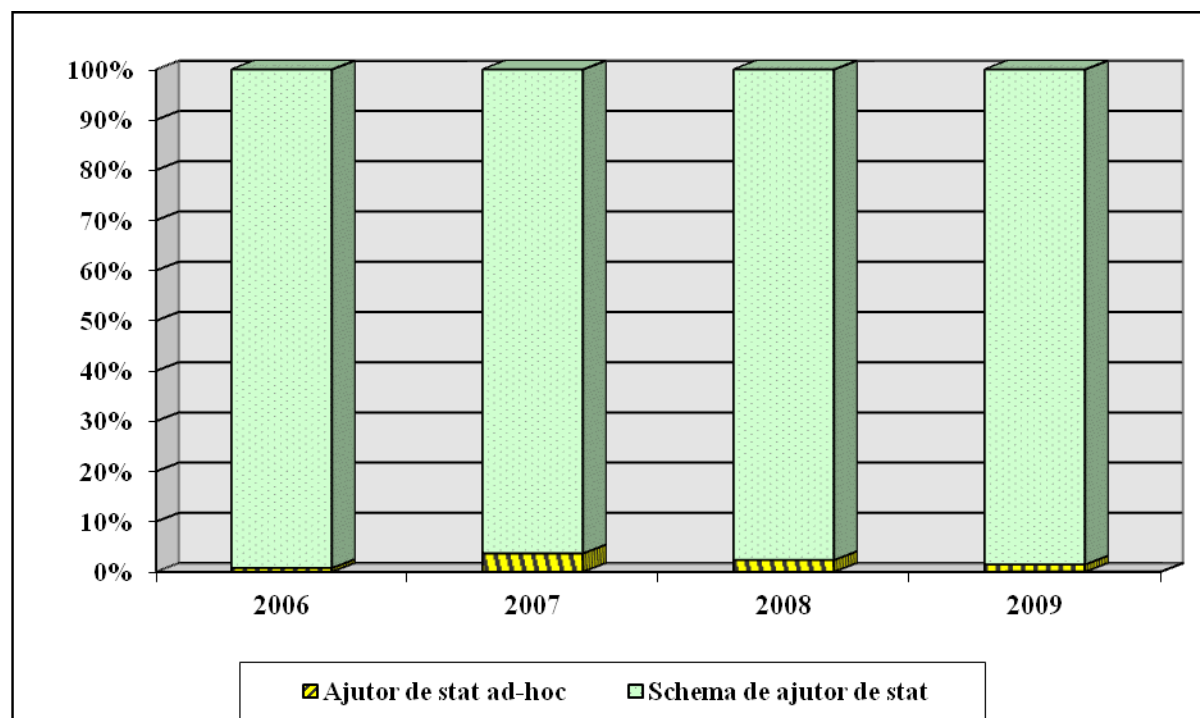
Tabel 9.4.

Modalități de acordare a ajutoarelor de stat pentru SIEG, în perioada 2007-2009

Anul	2006		2007		2008		2009	
	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Ajutoare de stat ad-hoc	12.179,45	0,76	54.123,94	3,67	30.864,60	2,34	20.477,10	1,46
Scheme de ajutor de stat	1.587.555,20	99,24	1.420.845,52	96,33	1.285.806,18	97,66	1.384.424,05	98,54
Total	1.599.734,65	100,00	1.474.969,46	100,00	1.316.670,78	100,00	1.404.901,15	100,00

Graficul 9.5.

Ponderea ajutoarelor de stat pentru SIEG în funcție de modalitatea de acordare

Din analiza efectuată se observă că ajutoarele de stat pentru SIEG au fost acordate, în majoritatea cazurilor (peste 96%), prin intermediul schemelor de ajutor de stat.

Evoluția înregistrată în perioada 2007-2009 urmează tendința comunitară în ceea ce privește acordarea de facilități, preponderent prin intermediul unor scheme de ajutor de stat care, prin instituirea unui cadru general larg, majorează gradul de accesibilitate al măsurilor

de sprijin, sporind astfel numărul de operatori economici eligibili și creând premisele pentru o dezvoltare socio-economică susținută și efectivă.

Luând în considerare modalitatea concretă prin care agenții economici ce prestează servicii de interes economic general au beneficiat de ajutor de stat, se constată utilizarea a doar patru tipuri de măsuri de sprijin, sub următoarele forme: subvenții, garanții, scutiri la plata obligațiilor bugetare și investiții de capital din partea statului. Începând cu anul 2007 nu s-au mai acordat SIEG-urilor scutiri la plata majorărilor și penalităților de întârziere

Situația ajutoarelor de stat, în funcție de modalitatea prin care agenții economici au beneficiat de aceste avantaje este prezentată în Tabelul 9.5.

Tabel 9.5.

Situația ajutoarelor de stat pentru SIEG, în funcție de natura măsurilor de sprijin, în perioada 2007-2009

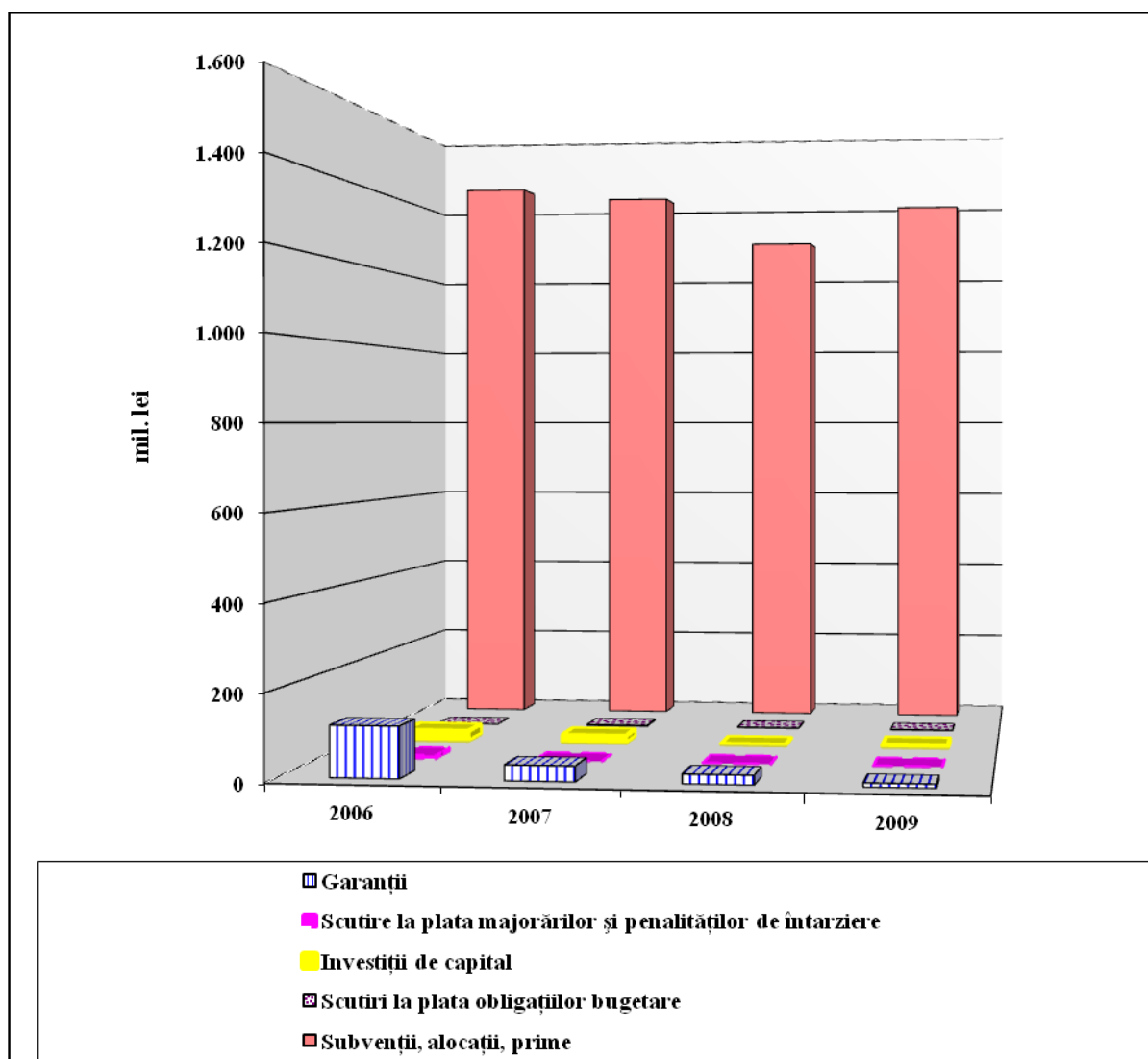
- mii lei -

Anul	2006	2007	2008	2009
Subvenții, alocații, prime	1.449.103,90	1.419.049,09	1.291.523,75	1.388.369,64
Scutiri la plata obligațiilor bugetare	260,68	2.514,19	1.683,28	1.416,17
Investiții de capital	24.129,60	17.495,00	1.500,00	5.942,00
Scutire la plata majorărilor și penalităților de întârziere	7.359,77	0,00	0,00	0,00
Garanții	118.880,70	35.911,18	21.963,75	9.173,34
Total	1.599.734,65	1.474.969,46	1.316.670,78	1.404.901,15

Reprezentarea grafică a evoluției ajutoarelor de stat pentru SIEG, în funcție de natura măsurilor de sprijin se regăsește în Graficul 9.6.

Graficul 9.6.

Evoluția ajutorului de stat pentru SIEG, în funcție de natura măsurilor de sprijin, în perioada 2007-2009

Din analiza Tabelului 9.5. se observă că, doar cu o excepție, toate tipurile de ajutoare au înregistrat scăderi în perioada 2007-2009. Excepția este reprezentată de subvenții care au înregistrat, asemeni valorii totale a ajutorului de stat pentru SIEG, o descreștere în perioada 2006-2008, urmată de o majorare cu circa 7,5% în anul 2009 (de la 1.291.523 mii lei în 2008, la 1.388.369 mii lei în 2009).

Structura ajutoarelor de stat, în funcție de modalitatea prin care s-au acordat aceste avantaje, este prezentată în Tabelul 9.6.

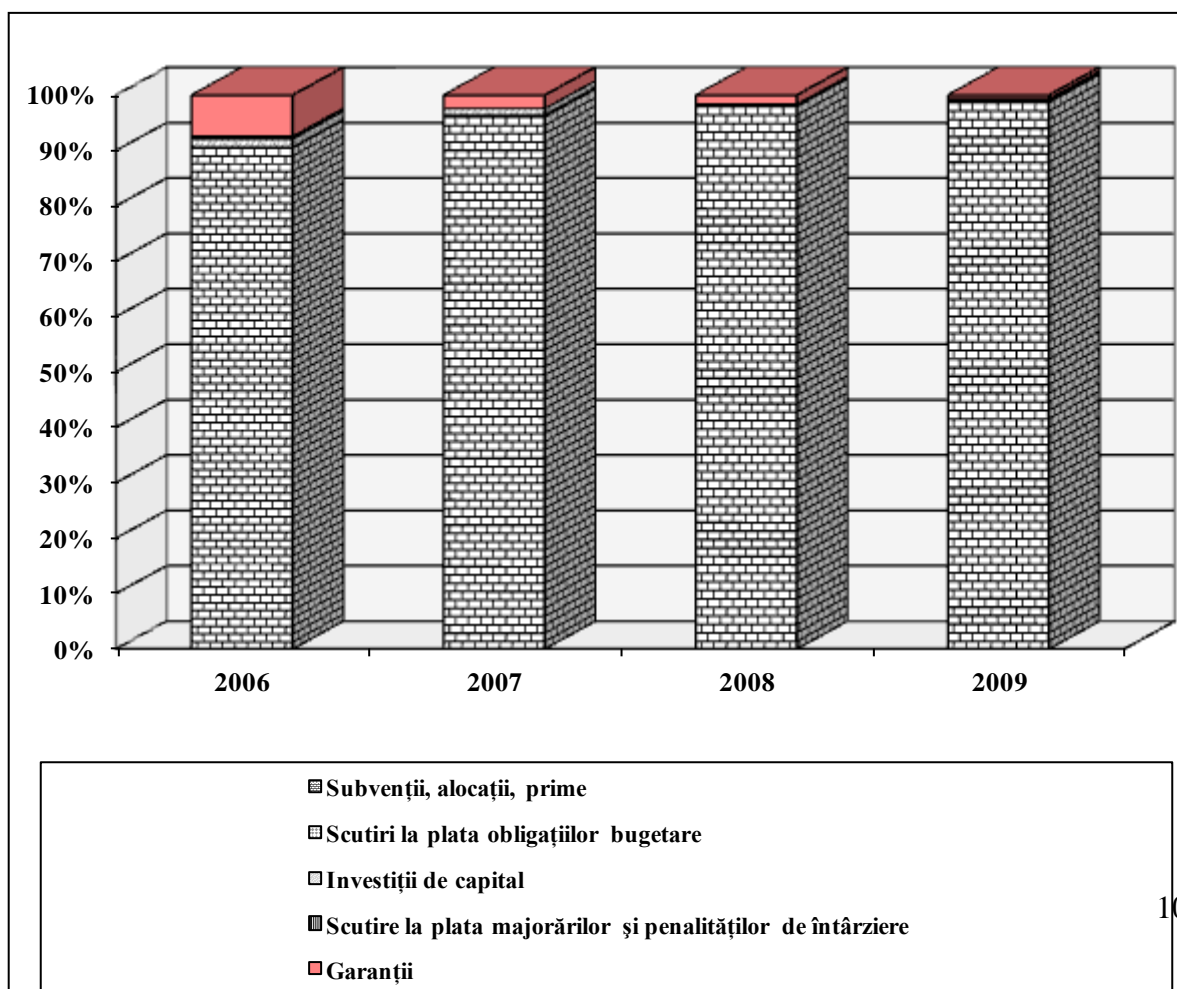
Tabel 9.6.

Ponderea ajutoarelor de stat pentru SIEG, în funcție de natura măsurilor de sprijin, în perioada 2007-2009

- procente -				
Anul	2006	2007	2008	2009
Subvenții, alocații, prime	90,58	96,21	98,09	98,82
Scutiri la plata obligațiilor bugetare	0,02	0,17	0,13	0,10
Investiții de capital	1,51	1,19	0,11	0,42
Scutire la plata majorărilor și penalităților de întârziere	0,46	0,00	0,00	0,00
Garanții	7,43	2,43	1,67	0,65
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00

Graficul 9.7.

Structura ajutoarelor de stat pentru SIEG în funcție de forma măsurilor de sprijin utilizate

Se remarcă faptul că furnizorii de ajutor de stat au ales ca formă de acordare a facilităților pentru SIEG, în majoritatea cazurilor, subvențiile. În anul 2009, ajutoarele acordate prin alte forme decât subvenții, alocații sau prime reprezintă sub 2% din totalul ajutoarelor de stat acordate pentru întreprinderile ce au prestat servicii de interes economic general.

Companiile românești ce au beneficiat, în perioada avută în vedere, de ajutoare de stat acordate în vederea prestării unor servicii de interes economic general au activat în două mari domenii de activitate, și anume: producția energiei termice, și respectiv distribuția apei potabile, colectarea și epurarea apelor uzate, colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale.

Având în vedere totalitatea serviciilor comunitare de utilități publice definite de *Legea serviciilor comunitare de utilități publice* nr. 51/2006, se pot acorda ajutoare de stat pentru prestarea unor servicii de interes economic general și în domenii precum: salubritatea localităților, iluminatul public sau administrarea domeniului public și privat al unităților administrativ teritoriale.

Situația ajutoarelor de stat de care au beneficiat prestatorii de servicii de interes economic general, în perioada 2007-2009, structurată pe domeniile principale de activitate, este prezentată în Tabelul 9.7.

Tabel 9.7.

Situația ajutoarelor de stat pentru SIEG în perioada 2007-2009, structurată pe domeniile principale de activitate

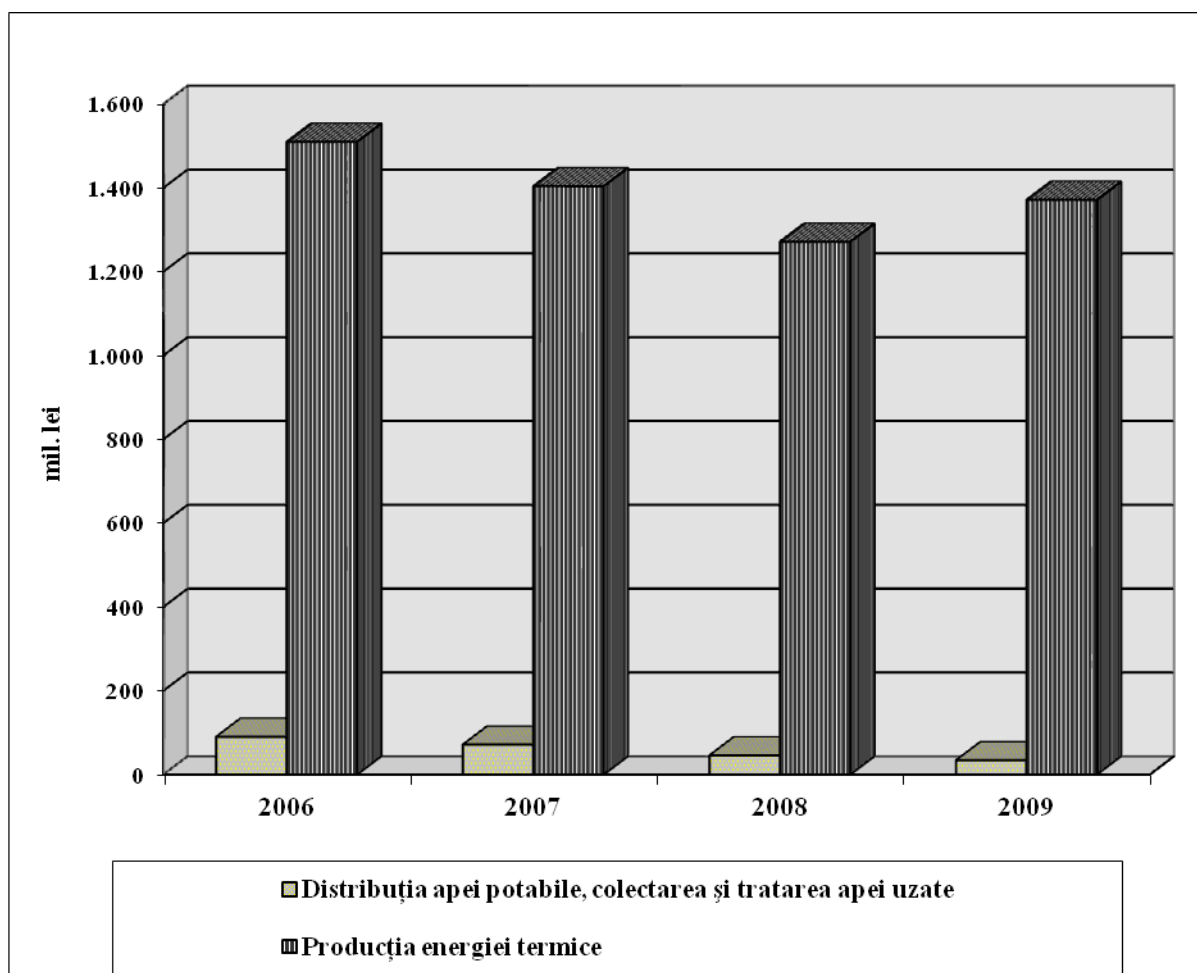
- mii lei -

Anul	2006	2007	2008	2009
Distribuția apei potabile, colectarea și tratarea apei uzate	90.015,46	71.193,30	45.468,85	33.772,15
Producția energiei termice	1.509.719,19	1.403.776,16	1.271.201,93	1.371.129,00
TOTAL	1.599.734,65	1.474.969,46	1.316.670,78	1.404.901,15

Reprezentarea grafică a datelor cuprinse în Tabelul 9.7. se regăsește în Graficul 9.8.

Graficul 9.8.

Situația ajutoarelor de stat pentru SIEG în perioada 2007-2009, în funcție de domeniile principale de activitate ale beneficiarilor

Se poate observa că ajutoarele acordate pentru SIEG sunt îndreptate preponderent spre sprijinirea activităților de producție a energiei termice, pe fondul existenței în România a unui sistem centralizat la nivelul localităților urbane în domeniul producției și furnizării agentului termic și a apei calde pentru populație.

Structura ajutoarelor de stat, în funcție de domeniile principale de activitate ale beneficiarilor, este prezentată în Tabelul 9.8.

Tabel 9.8.

Ponderea ajutoarelor de stat pentru SIEG, în funcție de domeniile principale de activitate ale beneficiarilor, în perioada 2007-2009

- procente -

Anul	2006	2007	2008	2009
Distribuția apei potabile, colectarea și tratarea apei uzate	5,63	4,83	3,45	2,40
Producția energiei termice	94,37	95,17	96,55	97,60
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00

Din analiza datelor cuprinse în Tabelul 9.8. se observă că, în perioada 2007-2009, peste 95% din măsurile de sprijin au avut drept țință activitatea de producție a energiei termice, restul îndreptându-se către întreprinderi cu activități în domeniul distribuției apei potabile, colectării și tratării apei uzate.

Situația ajutoarelor de stat acordate în cursul anului 2009, în funcție de sectorul de activitate și modalitatea prin care agenții economici au beneficiat de aceste avantaje, este cuprinsă în tabelul 9.9.

Tabel 9.9.

Situația ajutoarelor de stat pentru SIEG, în funcție de sectorul de activitate și modalitatea de acordare, în anul 2009

Anul 2009	Producția energiei termice		Distribuția apei potabile, colectarea și tratarea apelor uzate	
	mii lei	%	mii lei	%
<i>Total, din care:</i>	1.371.129,00	100,00	33.772,15	100,00
➤ Subvenții, alocații, prime	1.371.129,00	100,00	17.240,64	51,05
➤ Scutiri la plata obligațiilor bugetare	0,00	0,00	1.416,17	4,19
➤ Investiții de capital	0,00	0,00	5.942,00	17,59
➤ Garanții	0,00	0,00	9.173,34	27,16

Din datele prezentate în tabel, se observă că, în anul 2009, au beneficiat de ajutor de stat pentru SIEG doar agenți economici din două domenii de activitate: producătorii și distribuitorii de energie termică și operatorii economici din domeniul de distribuție a apei potabile, colectare și tratare a apei uzate. În domeniul energiei termice, ajutoarele de stat au fost acordate, integral (100%), prin intermediul subvențiilor, în timp ce pentru distribuția apei

potabile și colectarea apelor uzate s-au utilizat patru forme de acordare (subvenții - 51,05%, garanții - 27,16%, investiții de capital - 17,59%, scutiri la plata obligațiilor bugetare - 4,19%).

Ajutoarele de stat pentru **compensarea obligației de prestare a serviciului de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice** în sistem centralizat au avut drept obiectiv:

- compensarea creșterilor neprevizionate ale prețurilor la combustibilii folosiți pentru producerea de energie termică furnizată populației prin sisteme centralizate;
- acoperirea integrală a diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice și prețurile locale de facturare a energiei termice;
- re tehnologizarea, modernizarea și eficientizarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică.

Prin *Ordonanța Guvernului nr. 36/2006 privind instituirea prețurilor locale de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate*¹⁶ se stabilesc modalitățile prin care statul asigură creșterile neprevizionate ale prețurilor la combustibili și respectiv acoperirea diferențelor de preț.

Compensarea creșterilor neprevizionate ale prețurilor la combustibilii utilizați pentru producerea energiei termice furnizate populației prin sisteme centralizate trebuie să reprezinte maxim 45% din costurile determinate pentru combustibilul folosit pentru producerea energiei termice destinate populației și se acordă furnizorilor de energie termică de la bugetul de stat.

Autoritățile administrației publice locale asigură din bugetele locale sumele necesare acoperirii integrale a diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației și prețurile locale de referință, după acordarea sumelor de la bugetul de stat, dar nu mai puțin de 10% din valoarea costurilor totale.

Pentru acordarea compensărilor prevazute de *Ordonanța Guvernului nr. 36/2006* a fost adoptată o *Schemă de ajutor de stat pentru compensarea pierderilor înregistrate ca urmare a prestării serviciilor de interes economic general de către societățile care produc, transportă, distribuie și furnizează energie termică*¹⁷. Schema a fost elaborată ținând seama de prevederile Deciziei 2005/842/CE, fiind exceptată de la obligația notificării. Ea se aplică

---

¹⁶ publicată în Monitorul Oficial cu numărul 692 din data de 14 august 2006

¹⁷ aprobată prin Ordinul Ministrului Internelor și Reformei Administrative nr.125/2007 și publicată în Monitorul Oficial nr. 91/5.02.2007

pe perioada 2007-2009, iar bugetul total al schemei de ajutor de stat pentru întreaga perioadă de aplicare a schemei este de 4.272.352.358 lei.

Sumele rămase disponibile urmare a reducerii graduale a subvențiilor pentru energia termică furnizată populației dintr-o unitate administrativ-teritorială vor fi utilizate pentru re tehnologizarea, modernizarea și eficientizarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică din unitatea respectivă.

Prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48/2004 pentru adoptarea unor măsuri privind furnizarea energiei termice populației, pentru încălzirea locuinței și prepararea apei calde de consum, prin sisteme publice centralizate de alimentare cu energie termică*¹⁸ s-au prevăzut sume de la bugetul de stat (defalcate din taxa pe valoarea adăugată) pentru re tehnologizarea, modernizarea și dezvoltarea sistemelor centralizate de producere și distribuire a energiei termice în vederea atingerii parametrilor optimi pentru reducerea costurilor de producție, astfel încât să fie posibilă eliminarea treptată a subvențiilor pentru energia termică livrată populației, precum și pentru rambursarea împrumuturilor contractate în același scop și plata dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente acestora.

Aceste sume trebuie să se acorde numai în condiții justificate, pe bază de studii de fezabilitate prezentate de către operatorii producători și/sau distribuitori de energie termică în sistem centralizat, însușite de către autoritățile administrației publice locale și avizate de către Ministerul Administrației și Internelor.

Acordarea de ajutoare de stat pentru **compensarea obligației de prestare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare** a avut drept cauză necesitatea realizării unor investiții de reabilitare, modernizare și dezvoltare a infrastructurii publice de apă și de canalizare din unele localități ale țării.

Finanțarea națională a fost asigurată prin:

- împrumutul direct al agentului economic la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), împrumut garantat de Ministerul Finanțelor sau de către autoritatea locală;

---

¹⁸ publicată în Monitorul Oficial nr. 563/24.06.2004 și aprobată prin Legea nr.430/2004

- subîmprumutarea agentului economic de către Ministerul Finanțelor cu dobândă bonificată [subîmprumutarea creditului contractat de Ministerul Finanțelor de la Banca Europeană pentru Investiții (BEI)];
- subîmprumutarea agentului de către autoritatea locală, cu dobândă preferențială (subîmprumutarea creditului contractat de autoritatea locală de la BEI sau BERD);
- fonduri de la bugetul de stat sau de la bugetul local.

Totodată, autoritățile administrației publice locale pot participa și la acoperirea cheltuielilor neeligibile ale proiectului de investiții.

În general, proiectele constau în realizarea de investiții privind îmbunătățirea sistemelor de alimentare cu apă potabilă, canalizare și a stațiilor de epurare. Componentele finanțate sunt următoarele:

- tratarea și distribuția apei potabile;
- colectarea și epurarea apelor uzate;
- asistență tehnică, supervizare pe parcursul implementării.

În Uniunea Europeană, prestarea de servicii de interes economic general se realizează în domenii extrem de variate precum telecomunicații, internet, furnizarea de apă, electricitate, gaz, energie termică, salubritate, transporturi, servicii poștale, televiziune etc, iar autoritățile publice susțin în mare măsură astfel de activități.

Prezența unor astfel de servicii în domenii atât de diverse este un rezultat al insuccesului pieței dovedit prin incapacitatea instituțiilor de piață ale unui sistem economic de a susține activitățile necesare din punct de vedere social sau de a le elimina pe cele nedorite de piață. În acest context, prin acordarea unor ajutoare de stat către agenții economici ce prestează servicii de interes economic general se încearcă eliminarea sau cel puțin diminuarea cazurilor de eșec ale pieței și întreținerea unei dezvoltări regionale sănătoase.

CAPITOLUL 10

AJUTORUL DE MINIMIS ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2007-2009

10.1. CARACTERIZARE GENERALĂ

Măsurile de ajutor a căror valoare se situează sub pragul de minimis prevăzut de legislația europeană în vigoare, sunt tratate distinct în cadrul prezentului raport întrucât, așa cum consideră și Comisia Europeană¹⁹ aceste ajutoare nu afectează comerțul dintre statele membre și/sau nu denaturează sau amenință să denatureze concurența și prin urmare nu intră sub incidența prevederilor art.107 alin.(1) din Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene.

Tocmai de aceea, s-a stabilit că valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate unei întreprinderi nu trebuie să depășească pragul de 200.000 Euro pe durata a trei exerciții financiare, iar valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate unei întreprinderi care își desfășoară activitatea în sectorul transportului rutier nu trebuie să depășească pragul de 100.000 Euro pe durata a trei exerciții financiare.

Aceste plafoane se aplică indiferent de forma ajutorului de minimis sau de obiectivul urmărit la acordarea ajutorului și indiferent dacă ajutorul acordat de statul membru este finanțat în totalitate sau parțial din resurse de origine comunitară.

În baza Regulamentului Comisiei Europene se pot acorda ajutoare de minimis, cu excepția:

- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoarele pescuitului și acvaculturii, reglementate prin Regulamentul (CE) nr. 104/2000 al Consiliului²⁰;
- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția primară de produse agricole, astfel cum sunt enumerate în anexa I la Tratatul UE;
- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în transformarea și comercializarea produselor agricole, astfel cum sunt enumerate în anexa I la Tratatul UE, în următoarele cazuri:

---

¹⁹ Regulamentul Comisiei nr.1998/2006 din 15 decembrie 2006, privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul ajutoarelor de minimis (în prezent articolele 107 și 108 din TFUE)

²⁰ Regulamentul Consiliului (CE) nr. 104/2000 din 17 decembrie 1999 privind organizarea comună a piețelor produselor piscicole și de acvacultură

- atunci când valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau a cantității produselor în cauză, achiziționate de la producătorii primari sau introduse pe piață de întreprinderile în cauză;
- atunci când ajutorul este condiționat de transferarea lui parțială sau integrală către producătorii primari;
- ajutoarelor destinate activităților legate de export către țări terțe sau către state membre, respectiv ajutoarelor legate direct de cantitățile exportate, ajutoarelor destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
- ajutoarelor subordonate folosirii mărfurilor naționale în locul celor exportate;
- ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul cărbunelui, în sensul Regulamentului (CE) nr. 1407/2002²¹;
- ajutoarelor pentru achiziția de vehicule de transport rutier de mărfuri, acordate întreprinderilor care efectuează transport rutier de mărfuri în numele terților;
- ajutoarelor acordate întreprinderilor aflate în dificultate.

Evoluția nivelului și a dinamicii ajutorului de minimis în România, în perioada 2007-2009, este redată în Tabelul 10.1.

Tabel 10.1.

Ajutorul de minimis acordat în România, în perioada 2007-2009

	2006	2007	2008	2009
Ajutorul de minimis exprimat în:				
➤ Mii Lei prețuri curente	46.337,08	127.558,38	114.571,73	143.177,43
➤ Mii Euro prețuri curente*	13.147,13	38.222,03	31.110,80	33.789,78
➤ Mii Lei prețuri constante 2006**	46.337,08	112.386,23	87.593,06	106.451,62
Dinamica %	100,00	242,54	189,03	229,73

* calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa INSSE;

** s-a utilizat deflatorul PIB pentru transformarea în prețuri constante 2006, sursa INSSE
(deflator PIB anul 2006=100%; 2007=113,5%; 2008=130,8%; 2009=134,5%);

Din datele prezentate mai sus, rezultă că față de anul de referință 2006, ajutoarele de minimis au înregistrat pe perioada analizată valori mult mai mari, de peste două ori, cu un minim atins în anul 2008. Astfel, dacă în anul de referință valoarea ajutorului de minimis a

²¹ Regulamentul Consiliului nr. 1407/2002 din 23 iulie 2002 privind ajutorul de stat pentru industria cărbunelui

fost de 46,3 mil. lei (prețuri curente) în anii 2007 și 2009 ajutoarele de minimis au atins valori de 127,5 mil. lei și respectiv 143,2 mil. lei, iar în anul 2008 valoarea acestora a fost de 114,6 mil. lei. Această evoluție este confirmată și de dinamica ajutoarelor de minimis calculată pentru valorile în prețuri constante cu an de bază 2006.

10.2. DOMENIILE BENEFICIARE DE AJUTOR DE MINIMIS

În perioada analizată (2007-2009) au fost acordate ajutoare de minimis, în principal în domeniile: promovarea comerțului, crearea și dezvoltarea IMM-urilor, crearea locurilor de muncă, protecția mediului înconjurător, realizarea serviciilor de interes economic general etc.

Promovarea comerțului este realizată în special prin schemele de ajutor de minimis inițiate de Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri în cadrul Programului de promovare a exportului prin care se urmărește sprijinul operatorilor economici de a participa la târguri și expoziții precum și alte manifestări promoționale.

Schemele de ajutor de minimis cu scopul creării și dezvoltării IMM-urilor au fost inițiate de Agenția pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii în cadrul programelor naționale multianuale elaborate pe perioade ce variază între 3 și 7 ani.

Administrația Fondului pentru Mediu a inițiat o serie de scheme de ajutor de minimis (dintre care amintim *„Proiectul privind gestionarea deșeurilor lemnoase și a rumegușului provenite de la exploatarea forestieră, pomicole și din industria de prelucrare a lemnului”*, *„Proiectul privind epurarea apelor uzate orășenești”*), în scopul protejării mediului înconjurător împotriva poluării.

Tot în această perioadă au mai fost acordate ajutoare de minimis de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă prin două scheme de minimis privind *„Ocuparea temporară a forței de muncă din rândul șomerilor pentru dezvoltarea comunităților locale”* și *„Acordarea de credite cu dobândă avantajoasă din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru IMM-uri, unităților cooperatiste, asociațiilor familiale și persoanelor fizice autorizate să desfășoare în mod independent activități economice”*.

În domeniul culturii s-au acordat ajutoare de minimis pentru sectorul cinematografiei, prin intermediul a 3 scheme de minimis inițiate în baza prevederilor O.G. nr.39/2005 *privind cinematografia*, de către Centrul Național al Cinematografiei.

Evoluția distribuției ajutorului de minimis pe domenii este prezentată în Tabelul 10.2.

Tabel 10.2.

Volumul ajutoarelor de minimis acordate pe principalele domenii beneficiare în România, în perioada 2007-2009

	UM	2006	2007	2008	2009	
					Buget de stat	Fonduri comunitare
Ajutor de minimis, din care pentru:	Mii Lei prețuri curente	46.337,08	127.558,38	114.571,73	112.912,73	30.264,70
	Mii Euro	13.147,13	38.222,03	31.110,80	26.647,33	7.142,45
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
➤ promovarea comerțului	Mii Lei	35.768,37	47.119,14	64.887,48	43.255,36	-
	Mii Euro	10.148,49	4.118,94	17.619,54	10.208,24	-
	%	77,19	36,94	56,63	38,31	-
➤ întreprinderi mici și mijlocii	Mii Lei	0,00	59.597,17	14.923,87	16.860,63	21.150,96
	Mii Euro	0,00	17.857,90	4.052,43	3.979,10	4.991,61
	%	0,00	46,72	13,03	14,93	69,89
➤ cultură (cinematografie)	Mii Lei	949,00	3.938,00	5.616,00	5.842,00	-
	Mii Euro	269,26	1.179,99	1.524,97	1.378,71	-
	%	2,05	3,08	4,90	5,17	-
➤ creare locuri de muncă	Mii Lei	0,00	2.117,05	12.671,18	763,41	-
	Mii Euro	0,00	634,36	3440,73	180,16	-
	%	0,00	1,66	11,06	0,68	-
➤ protecția mediului înconjurător	Mii Lei	339,94	1.181,27	3.682,39	1.962,79	-
	Mii Euro	96,45	353,96	1.014,64	450,42	-
	%	0,73	0,93	3,21	1,74	-
➤ dezvoltarea și modernizarea întreprinderilor	Mii Lei	0,00	0,00	1.851,60	16.693,00	-
	Mii Euro	0,00	0,00	502,78	3.939,54	-
	%	0,00	0,00	1,62	14,78	-
➤ ajutoare de minimis acordate de către autorități ale administrației publice locale	Mii Lei	9.196,83	12.841,25	10.930,88	12.244,85	-
	Mii Euro	2.609,40	3.847,80	3.048,59	2.899,98	-
	%	19,85	10,07	9,54	10,85	-
➤ ajutoare de minimis acordate de AVAS	Mii Lei	82,94	764,15	8,33	1.205,77	-
	Mii Euro	23,53	228,97	2,26	284,56	-
	%	0,18	0,60	0,01	1,07	-
➤ dezvoltare rurală	Mii Lei	0,00	0,00	0,00	14.084,92	9.113,74
	Mii Euro	0,00	0,00	0,00	3.324,03	2.150,84
	%	0,00	0,00	0,00	12,47	30,11

Din analiza datelor prezentate în tabel rezultă că, în medie, cea mai mare pondere în perioada analizată, 2007-2009, este deținută de ajutoarele de minimis acordate (de la bugetul de stat) pentru promovarea comerțului, urmată de ponderea celor acordate pentru promovarea întreprinderilor mici și mijlocii.

Suma valorilor ajutoarelor de minimis acordate în cei 3 ani pentru promovarea comerțului este de 155.261,98 mii lei, față de suma valorilor pentru ajutoarele de minimis acordate IMM-urilor de 112.532,63 mii lei, iar ponderea lor în totalul ajutoarelor de minimis înregistrează valorile cele mai mari față de celelalte categorii de ajutoare de minimis.

Totodată, se constată că fondurile comunitare au fost accesate începând cu anul 2009 și numai prin intermediul schemelor de ajutor de minimis ce au avut ca obiectiv IMM-urile și dezvoltarea rurală. Fondurile comunitare acordate prin intermediul schemelor de ajutor de minimis au o valoare totală de cca. 30.265 mii lei și reprezintă 32,4% din totalul fondurilor comunitare accesate care au caracter de ajutor de stat.

O creștere semnificativă au înregistrat-o ajutoarele de minimis acordate pentru dezvoltarea și modernizarea întreprinderilor care, de la o pondere de 1,62% în anul 2008, au ajuns să reprezinte 14,78% în anul 2009 în total ajutoare de minimis acordate.

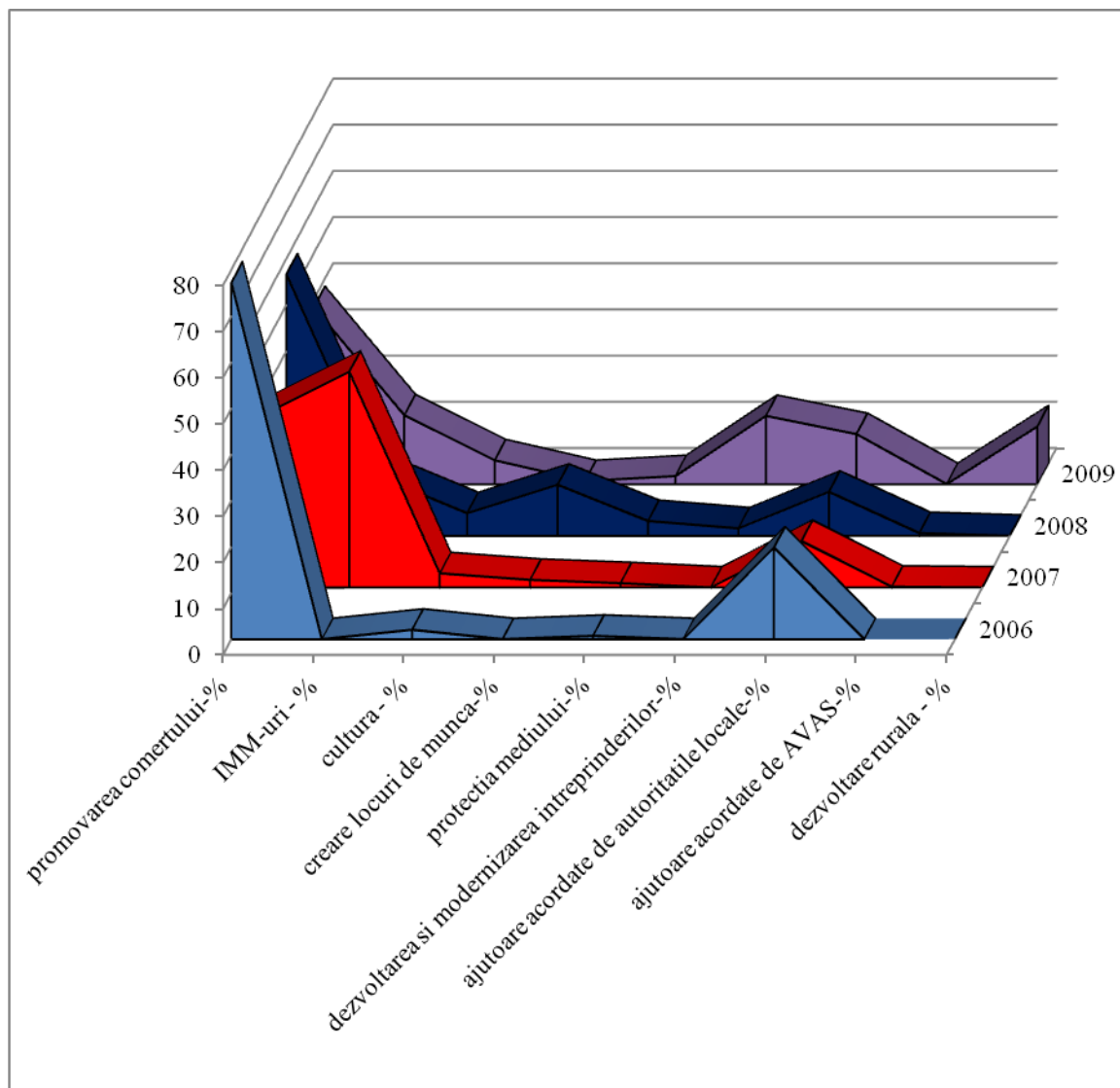
Ajutoarele de minimis acordate pentru protecția mediului de către Administrația Fondului pentru Mediu au înregistrat ponderea maximă numai în anul 2008, de 3,21%, celelalte valori fiind mult mai mici.

Ajutoarele de minimis acordate de către autoritățile publice locale se mențin relativ constante pe perioada 2007-2009, oscilând în jurul unei ponderi medii de 10% în totalul ajutoarelor de minimis. Aceste ajutoare s-au acordat în cea mai mare parte pentru serviciile de interes economic general, pentru realizarea de investiții de către întreprinderile care își desfășoară activitatea în parcurile industriale cât și pentru turism.

Structura ajutorului de stat acordat pe principalele domenii beneficiare este prezentată în Graficul 10.1.

Graficul 10.1.

Evoluția structurii ajutorului de minimis pe principalele domenii beneficiare*

* ponderea fiecărui domeniu beneficiar în total ajutor de minimis (prețuri curente)

10.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE

Ajutoarele de minimis acordate în perioada 2007-2009 au îmbrăcat diverse forme dintre care amintim ajutoare de minimis sub forma unor granturi, sume nerambursabile, credite cu dobândă subvenționată, scutiri de taxe și impozite locale etc.

Structura ajutoarelor de minimis pe principalele instrumente financiare utilizate este prezentată în tabelul următor:

Tabel 10.3**Instrumentele financiare utilizate la acordarea ajutoarelor de minimis în perioada 2007-2009**

Instrumente financiare	2006	2007	2008	2009	
				Buget de stat	Fonduri comunitare
Granturi	39.739,48	113.123,67	104.272,70	98.698,71	30.264,70
Excepții și/sau reduceri fiscale	3.409,39	8.190,15	8.017,32	13.450,62	-
Participări cu capital	2.921,58	3.574,40	264,00	0,00	-
Credite cu dobândă preferențială	0,00	2.117,05	1.479,05	763,40	-
Scutiri și/sau reșalonări de la plata datoriilor	266,63	498,11	538,67	0,00	-
Garanții	0,00	55,00	0,00	0,00	-
TOTAL	46.337,08	127.558,38	114.571,74	112.912,73	30.264,70

Se constată că cele mai mari valori le înregistrează ajutoarele acordate sub forma granturilor, instrumente agreeate și de Comisia Europeană. De altfel, ajutorul de minimis trebuie să se limiteze la tipurile de ajutoare „transparente”, în sensul că se poate determina în avans valoarea acestuia.

Spre exemplu, potrivit regulilor comunitare, în cazul ajutorului individual acordat în baza unei scheme de garanții întreprinderilor care nu se află în dificultate, se consideră că ajutorul de minimis este transparent, atunci când partea garantată din împrumutul subsidiar, acordat în cadrul acestei scheme, nu depășește valoarea de 1.500.000 Euro pentru fiecare întreprindere beneficiară. Totodată, ajutorul individual acordat în cadrul unei scheme de garanții întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul transportului rutier și care nu se află în dificultate, este considerat ajutor de minimis transparent atunci când suma garantată nu depășește 750.000 Euro pentru fiecare întreprindere.

Ajutorul de minimis nu se cumulează cu ajutorul de stat acordat în legătură cu aceleași costuri eligibile în cazul în care o astfel de măsură ar avea drept rezultat o intensitate a ajutorului care depășește intensitatea ajutorului stabilită, în fiecare caz, de un regulament de scutire pe categorii sau de o decizie adoptată de Comisia Europeană.

Prin intermediul acestei categorii de ajutoare, Comisia Europeană permite statelor membre să economisească timp și resurse, în sensul că schemele de ajutor de minimis pot fi implementate fără a fi necesară notificarea/informarea lor către Comisie, evitând birocrăția și prevenindu-se totodată, distorsionarea concurenței.

CAPITOLUL 11

AJUTOARE DE STAT ACORDATE ÎN CONTEXTUL CRIZEI ECONOMICO - FINANCIARE

Încă din anul 2007 economia mondială a început să se confrunte cu una dintre cele mai aspre crize economico-financiare de la al doilea razboi mondial încoace. Această criză economico-financiară s-a propagat cu maximă rapiditate pe plan mondial, economiile tuturor statelor întâmpinând serioase dificultăți atât în cadrul sistemului bancar, cât și în economia reală.

Impactul global al crizei asupra economiei s-a resimțit puternic, economia în ansamblul său fiind afectată de o încetinire a dezvoltării în ceea ce privesc întreprinderile și locurile de muncă.

Nici Uniunea Europeană nu a scăpat de acest fenomen, criza financiară mondială lovind puternic și sectorul bancar din Uniune. Acest sector s-a confruntat cu o erodare generală a încrederii. Lipsa generală de siguranță cu privire la riscul de credit al diferitelor instituții financiare a secătuit piața împrumuturilor interbancare și a făcut ca accesul la lichidități al instituțiilor financiare să devină tot mai dificil.

Situația creată constituia o amenințare la adresa existenței diferitelor instituții financiare care se confruntau cu dificultăți urmare modelului de afaceri adoptat sau a practicilor lor economice.

Pe 26 noiembrie 2008 Comisia Europeană a adoptat comunicarea “Un plan european de redresare economică” cu scopul ieșirii Europei din criză. “Toate statele membre vor fi nevoite să acționeze pentru a face față crizei” se menționează în acest plan.

Obiectivele strategice ale planului de redresare sunt:

- stimularea rapidă a cererii și restabilirea încrederii;
- sprijin pentru salvarea locurilor de muncă;
- sprijin pentru inovare și realizarea unei economii bazată pe cunoaștere care să pregătească Europa pentru momentul când creșterea economică va reveni;

- încurajarea tehnologiilor noi pentru reducerea dependenței Europei de energia importată/străină și reducerea emisiilor de carbon pentru limitarea schimbărilor climatice.

Planul de redresare cuprinde o serie de inițiative de aplicare a normelor privind ajutoarele de stat astfel încât să existe o flexibilitate maximă în soluționarea crizei, menținându-se în același timp condiții de egalitate pe piață.

În acest context, ca răspuns la criza financiară din ce în ce mai acută cu care începea să se confrunte Uniunea Europeană, Comisia Europeană propune un pachet de măsuri pe termen limitat pentru a veni în sprijinul sectoarelor/activităților vulnerabile, având ca bază legală articolul 107, (3) litera b) din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene care permite acordarea de ajutor de stat în scopul remedierii unei perturbări grave în economia statelor membre. Această prevedere din Tratat se aplică atâta vreme cât situația de criză o justifică.

Ca urmare, așa cum se menționează și în una din comunicările Comisiei²², în conformitate cu principiile generale care stau la baza normelor privind ajutorul de stat, care stabilesc ca ajutoarele acordate să nu depășească ceea ce este strict necesar pentru atingerea scopului lor legitim și ca denaturările concurenței să fie evitate sau reduse pe cât posibil, și ținând seama în mod adecvat de situația existentă, toate măsurile de sprijin ce vor fi inițiate trebuie:

- să stabilească cu grijă beneficiarii, pentru a putea realiza în mod eficient obiectivul de remediere a unei perturbări grave a economiei;
- să fie proporționale cu dificultatea cu care se confruntă, neadoptând alte măsuri decât cele necesare pentru atingerea obiectivului, și
- să fie concepute în așa fel încât să reducă la minimum efectele colaterale negative asupra concurențelor, asupra altor sectoare sau altor state membre.

Pachetul de măsuri adoptat de Comisia Europeană a fost inițiat pentru a ajuta statele membre să ia măsuri concrete în vederea restaurării încrederii în piețele financiare precum și măsuri care se adresează stării de dificultate deosebită în care se află companiile în această perioadă pentru a obține finanțare.

---

²² Comunicarea Comisiei- Aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale, publicată în Official Journal C 270/ 25.10.2008

Practic, Comisia a oferit inițial o comunicare referitoare la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate pentru instituțiile financiare²³. Ulterior, Comisia și-a completat și îmbunătățit reglementările prin publicarea unei noi comunicări privind modul în care statele membre pot recapitaliza băncile în condițiile actualei crize financiare²⁴, în scopul asigurării unui nivel adecvat al creditării către restul economiei și stabilizării piețelor financiare. În plus, Comisia a adoptat un cadru temporar²⁵ care oferă statelor membre posibilități suplimentare de contracarare a efectelor limitării creditelor asupra economiei reale.

Inițial, toate măsurile au avut ca termen limită sfârșitul anului 2010, dar Comisia evaluează pe baza rapoartelor statelor membre, oportunitatea menținerii acestora și după această dată în funcție de evoluția crizei.

Comunicările oferă orientări detaliate privind criteriile referitoare la compatibilitatea ajutorului de stat. Trei dintre comunicări, respectiv comunicările privind sectorul bancar, recapitalizarea și tratarea activelor depreciate, stabilesc condițiile care trebuie îndeplinite pentru a se asigura compatibilitatea principalelor tipuri de asistență oferite de statele membre instituțiilor financiare – garanții pentru pasive, recapitalizări și măsuri de salvare a activelor – iar comunicarea privind restructurarea detaliază principalele caracteristici pe care trebuie să le aibă un plan de viabilizare în contextul specific al ajutorului de stat acordat instituțiilor financiare în perioada de criză, în baza prevederilor art.107 (3) litera b) din Tratat.

Măsurile temporare prevăzute în cadrul comunitar de sprijinire a accesului la finanțare urmăresc două obiective. În primul rând deblocarea activității de creditare bancară către societăți și prin aceasta, garantarea continuității accesului acestora la finanțare. Al doilea obiectiv este încurajarea societăților să continue să investească în viitor, într-o economie cu o creștere durabilă.

Această comunicare a Comisiei reamintește, în primul rând, posibilitățile multiple de sprijin public care sunt deja la dispoziția statelor membre în cadrul normelor existente privind

---

²³ Comunicarea Comisiei – Aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale, publicată în Official Journal C 270/25.10.2008

²⁴ Comunicare a Comisiei – Recapitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului la minimul necesar și garanții împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenței, publicată în Official Journal C 10/15.01.2009

²⁵ Comunicare a Comisiei – Cadru comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice, publicată în Official Journal C 83/7.04.2009

ajutoarele de stat, înainte de a stabili măsuri suplimentare de ajutor de stat pe care statele membre le pot acorda temporar pentru a remedia dificultățile cu care se confruntă în prezent anumite societăți în ceea ce privește accesul la finanțare.

În ceea ce privește măsurile noi, Comisia a lărgit aria ajutoarelor compatibile, dând posibilitatea statelor membre să acorde:

- ajutor de stat în sumă totală de până la 500.000 euro pe companie pentru perioada 2009-2010 pentru a ieși din dificultățile curente apărute din cauza crizei;
- un nou ajutor de stat pentru garanții sub forma reducerii primelor anuale ce trebuiesc plătite (îmbunătățind condițiile);
- un nou ajutor de stat sub forma ratelor de dobândă subvenționate aplicabile tuturor tipurilor de credite;
- un nou ajutor de stat sub forma reducerii ratelor de dobândă pentru creditele de investiții legate de fabricarea de produse care îmbunătățesc semnificativ protecția mediului.

Până în prezent, România a beneficiat de autorizarea din partea Comisiei Europene a 4 scheme de ajutor de stat, inițiate în baza cadrului comunitar temporar, din care una este pentru sectorul agricol. Sectorul bancar din România nu a beneficiat de ajutoare de stat.

După numărul dat de Comisia Europeană, ajutoarele autorizate sunt:

- N 286/2009, modificată prin N 173/2010, schema de ajutor de stat destinată facilitării accesului la finanțare în actuala perioadă de criză economică și financiară, constând în garanții de stat acordate IMM-urilor și întreprinderilor mari;
- N 478/2009, modificată prin N 680/2009, constând în garanție de stat pentru împrumutul acordat în favoarea Ford România de Banca Europeană de Investiții;
- N 547/2009, schemă de ajutor de stat în baza cadrului temporar pentru sprijinirea societăților afectate de actuala criză economică și financiară (ajutor de până la 500.000 Euro);
- N 372/2010, schemă de ajutor de stat temporar destinat să asigure accesul la finanțare în agricultură.

Pentru anul 2009, s-a acordat ajutor de stat doar în baza schemei N 286/2009, ajutor acordat sub formă de garanții la credite pentru investiții de către EximBank S.A., a cărui valoare este de 10,64 mii lei. De acest ajutor de stat beneficiază operatorii economici care nu

se aflau în dificultate la data de 1 iulie 2008, dar care au început să se confrunte cu greutatea ulterior, aflându-se în dificultate în momentul solicitării ajutorului, urmare a crizei economico-financiare.

Celelalte scheme de ajutor de stat, adoptate în baza cadrului temporar, vor produce efecte în perioada următoare.

Coordonate în mod corespunzător, măsurile adoptate de către statele membre în contextul actualei crize trebuie să asigure o coerență deplină între acțiunile imediate și obiectivele UE pe termen mediu sau lung.

CAPITOLUL 12

AJUTORUL DE STAT ACORDAT AGRICULTURII ȘI PESCUITULUI DIN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2007 - 2009

12.1. VOLUM ȘI TENDINȚE

În România, agricultura ocupă un loc din ce în ce mai important la nivelul economiei naționale dovada fiind, pe lângă atenția sporită acordată la nivelul Guvernului acestui domeniu, și valoarea produsului intern brut al ramurii, care a crescut de la 23,99 miliarde lei în anul 2007, până la 30,76 miliarde lei în anul 2009.

Deoarece România deține o suprafață însemnată de teren cu destinație agricolă, circa 62% din suprafața teritorială, însumând 14,8 milioane de hectare teren și 6,3 milioane de hectare pădure, începând cu 1 ianuarie 2007, dată la care România a aderat la Uniunea Europeană, structurile aflate în subordinea ministerului de resort, în coordonare sau sub autoritate, numărau circa 14.000 de angajați, majoritatea specialiști pe domeniile de activitate.

De asemenea, pentru a facilita delimitarea activităților cuprinse de ramura agriculturii, prevederile Tratatului de Instituire a Comunității Europene, stabilesc că în agricultură este inclusă orice activitate referitoare la producția, procesarea și marketingul produselor incluse în Anexa 1 la Tratat. Tot aici este inclusă și procesarea primară în condițiile în care produsul finit se regăsește în Anexa 1 la Tratat.

În conformitate cu Documentul de Poziție al României, Capitolul 7 – AGRICULTURA, România a acceptat acquis-ul comunitar privind ajutorul de stat pentru agricultură, conform art. 87-89 din Tratatul UE, precum și în conformitate cu “Liniile directoare comunitare pentru ajutorul de stat din sectorul agricol”.

Astfel, în perioada 2007-2009, acordarea ajutoarelor de stat pentru agricultură și piscicultură s-a realizat conform reglementărilor specifice gestionate de către DG AGRI din cadrul Comisiei Europene împreună cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cu respectarea acquis-ului comunitar în domeniu, uzând acolo unde a fost cazul de o măsură tranzitivă, „sunset clause”, ce constă în acceptarea de către Uniunea Europeană a funcționării măsurilor de ajutor de stat existente, până la data de 31.12.2009.

În scopul elaborării unei evaluări globale, Consiliul Concurenței a realizat pe baza raportărilor transmise de furnizorii de ajutor de stat „*Inventarul ajutoarelor de stat acordate la nivel național*” în perioada 2007-2009.

Datele din Inventar, relevă faptul că principalul furnizor de ajutoare de stat este Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, instituție care deține la nivelul fiecărui județ mai multe structuri deconcentrate cu atribuții specifice domeniilor de activitate.

Deoarece această structură gestionează un volum mare de fonduri - naționale și comunitare, și realizează un impact socio-economic major și datorită ponderii populației ocupate în sectorul agricol sau conex, activitatea sa a fost considerată, atât în mediul politic cât și în cel academic, ca fiind una de importanță strategică pentru România.

Pe baza tabelului următor (Tabelul 12.1.), se poate determina evoluția principalilor indicatori care comensurează volumul ajutorului de stat acordat pentru agricultură în perioada 2007–2009 și, de asemenea, se poate edita o imagine de ansamblu asupra tendințelor și caracteristicii acestuia.

Tabel 12.1.

Volumul ajutoarelor de stat acordate agriculturii din România în perioada 2007 – 2009

AGRICULTURA	UM	2006	2007	2008	2009
Total ajutor de stat pentru agricultură - prețuri curente -	mii lei	1.081.886,71	3.669.780,31	2.193.895,00	2.518.246,23
	mii euro	306.961,76	1.099.625,54	595.730,04	594.304,45
Dinamica ajutorului de stat acordat pentru agricultură - prețuri 2006 -	mii lei prețuri 2006	1.081.886,71	3.233.286,62	1.677.289,76	1.872.302,03
	%	100	298,86	155,03	173,06
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din agricultură	lei/salariat	8.296,68	29.763,02	21.176,59	23.712,30
	euro/salariat	2.354,00	8.918,29	5.750,29	5.596,09
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe persoană ocupată în agricultură	lei/persoană ocupată	430,29	1.490,33	921,80	1.049,27
	euro/persoană ocupată	122,09	446,57	250,31	247,63
Pondere ajutorului de stat pentru agricultură în ajutorul de stat național (exclusiv ajutorul pentru SIEG-uri și minimis)	%	21,71	56,55	41,80	49,19

La o primă analiză, datele din Tabelul 12.1., subliniază o evoluție descendentă a ajutorului de stat acordat agriculturii, înregistrând o diferență de peste 1.151 miliarde lei în anul 2009 față de anul 2007. Dacă analiza se face asupra întregului interval (2007-2009) raportat la anul 2006, când România nu era membră a Uniunii Europene, în prețuri curente se înregistrează în medie o creștere de circa 158%.

Această evoluție regresivă a fost determinată, pe deoparte, de condițiile meteorologice nefavorabile produse la nivelul României, când în baza *Deciziei Consiliului Uniunii Europene nr. 722/2007*, din cei peste 1 miliard de euro total ajutor de stat acordat în anul 2007, cea mai mare parte a fost alocată în principal pentru măsurile de sprijin promovate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în scopul atenuării efectelor secetei din anul agricol 2006-2007 și, pe de altă parte, din cauza crizei economice globale manifestată mai ales în anii 2008 și 2009.

Totuși, în contextul îmbunătățirii evoluțiilor economice și al tendinței de creștere a prețurilor produselor de origine agricolă pe piața mondială, la care coroborăm și interesul crescut pentru accesarea fondurilor europene puse la dispoziție României, tendința de creștere a cuantumului ajutoarelor de stat acordate pentru agricultură, marcată și de valorile anului 2009 față de anul 2008, se va accentua cel puțin pe termen scurt și mediu.

Ponderea ajutorului de stat acordat agriculturii în ajutorul de stat național (inclusiv agricultura, pescuitul și transporturile) a scăzut de la 56,55% în anul 2007 la 49,19% în anul 2009 și a atins un minim de 41,19% în anul 2008, evoluție oarecum paralelă cu cea a cuantumului total al ajutorului de stat acordat în România în această perioadă.

Ajutorul de stat pe salariat în agricultură a înregistrat cea mai scăzută valoare în anul 2008, în concordanță cu valoarea totală înregistrată de acesta în perioada 2007-2009, deși numărul de salariați a atins și el valoarea cea mai redusă a perioadei, ajungând la 106,6 mii salariați.

Tradus în moneda unică europeană, ajutorul de stat aferent aceluiași indicator, marchează o scădere susținută de la 8,9 mii euro/salariat în anul 2007 până la 5,5 mii euro/salariat în anul 2009.

La această scădere semnificativă a contribuit și paritatea monedei naționale, care s-a depreciat față de Euro de la 3,3 lei pentru 1 euro în anul 2007 până la 4,2 lei pentru 1 euro în anul 2009.

În România, Guvernul se confruntă la nivelul ramurii agricultură cu un fenomen specific, cauzat de fărâmițarea suprafețelor agricole urmare a împrăștiarilor efectuate după căderea regimului totalitar comunist și a disponibilizărilor masive de personal din sectoarele industriale. Astfel, s-a ajuns ca la nivelul anului 2007 exploatațiile agricole private să fie organizate astfel: 10,9 mii exploatații agricole pe o suprafață de 2475 mii ha, cu o medie de 227,1 ha și 4170,3 mii gospodării individuale, pe o suprafață de 10311 mii ha, cu o medie de 2,47 ha fiecare.

Conform informațiilor statistice, în anul 2007 se înregistra o diferență de peste 8 ori între numărul persoanelor ocupate și numărul salariaților din agricultură.

În acest context global, ajutorul de stat pe persoană ocupată în agricultură înregistrează valori ce pot interesa mai mult din perspectiva cercetărilor sociologice, relevanța scăzută din perspectiva ajutorului de stat fiind dată chiar de către cuantumul acestuia care a scăzut de la 446,5 euro/persoană în anul 2007 la 247,6 euro/persoană în anul 2009.

Discutăm așadar, de o situație inedită pentru un stat membru al Uniunii Europene ce cu greu poate găsi termeni de comparație în statisticile oficiale europene.

O realitate, de asemenea inedită este, din perspectiva ajutorului de stat, și situația pescuitului și pisciculturii din România, țară care, cu o rețea hidrografică și un potențial piscicol important, în perioada analizată nu a acordat ajutoare de stat.

Totuși, pentru dezvoltarea acestui sector, Comisia Europeană a aprobat în decembrie 2007 Programul Operațional de Pescuit prin care României i-au fost alocate 230,7 mil. Euro din Fondul European de Pescuit, la care se adaugă cofinanțarea publică națională de 76,9 mil. Euro. Intervențiile promovate în cadrul acestui program vizează: adaptarea flotei de pescuit Comunitare, promovarea acvaculturii și pescuitului în apele interioare, prelucrării și comercializării produselor din pescuit și acvacultură, dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești, precum și alte măsuri de interes comun.

12.2. FURNIZORII DE AJUTOR DE STAT

Furnizorii de ajutor de stat pentru domeniul agriculturii pot fi organisme, autorități publice centrale sau locale care administrează sau dispun de resurse bugetare/materiale aflate în proprietatea publică sau privată a statului și/sau abilitați să administreze surse, active etc. ale statului, să inițieze proiecte de acte normative sau administrative ce implică acordarea unor ajutoare de stat.

Tabel 12.2.

Principalii furnizori de ajutor de stat pentru agricultură

FURNIZOR	2006		2007		2008		2009	
	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
MADR	1.041.971,87	96,31	3.654.941,17	99,60	2.186.813,00	99,68	2.493.812,00	99,03
MFP	18.196,06	1,68	3.840,00	0,10	106,00	0,00	7.892,95	0,31
ANOFM	1.957,25	0,18	531,00	0,01	0,00	0,00	720,80	0,03
AFM	0,00	0,00	3.689,14	0,10	620,00	0,03	0,00	0,00
CNPAS	18.968,09	1,75	4.148,00	0,11	6,00	0,00	12.033,30	0,48
CNAS	793,44	0,07	51,00	0,00	0,00	0,00	117,19	0,00
AVAS	0,00	0	2.580,00	0,07	6.350,00	0,29	3.670,00	0,15
TOTAL	1.081.886,71	100,00	3.669.780,31	100,00	2.193.895,00	100,00	2.518.246,23	100,00

În Tabelul 12.2., se observă că Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale deține cea mai mare pondere a ajutorului de stat acordat pentru agricultură, aceasta depășind în fiecare an valoarea de 99% din totalul ajutoarelor de stat.

Această implicare majoră, urmare a politicilor elaborate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în baza unor analize de tip SWOT și a studiilor în domeniul de interes, are ca scop principal parcurgerea cu succes a etapelor stipulate de Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană, dar și necesitatea stringentă a unor amenajări de combatere a secetei, de eliminare a excesului de apă, lucrări și măsuri antieroziionale și de apărare împotriva inundațiilor.

Pentru îndeplinirea acestor ținte propuse, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a obținut perioade de tranziție pentru o serie de acte normative care instituie ajutoare de stat. Dintre acestea, cea mai uzitată în anul 2009 a fost *Ordonanța de Urgență nr. 123 din 21 decembrie 2006 pentru aprobarea acordării sprijinului financiar producătorilor agricoli din sectorul vegetal, zootehnic, al îmbunătățirilor funciare și al organizării și sistematizării*

teritoriului (susținerea îmbunătățirii calității produselor de origine animală - îmbunătățirea calității și a parametrilor de producție în creșterea efectivelor de porci și păsări prin susținerea producției de carne de porc și pasăre - pui broiler și a producției de ouă de consum).

Astfel, cuantumul ajutorului de stat acordat în baza acestui act normativ a depășit suma de 1.280,4 milioane lei, echivalentul a peste 50,8% din totalul ajutorului acordat în anul 2009.

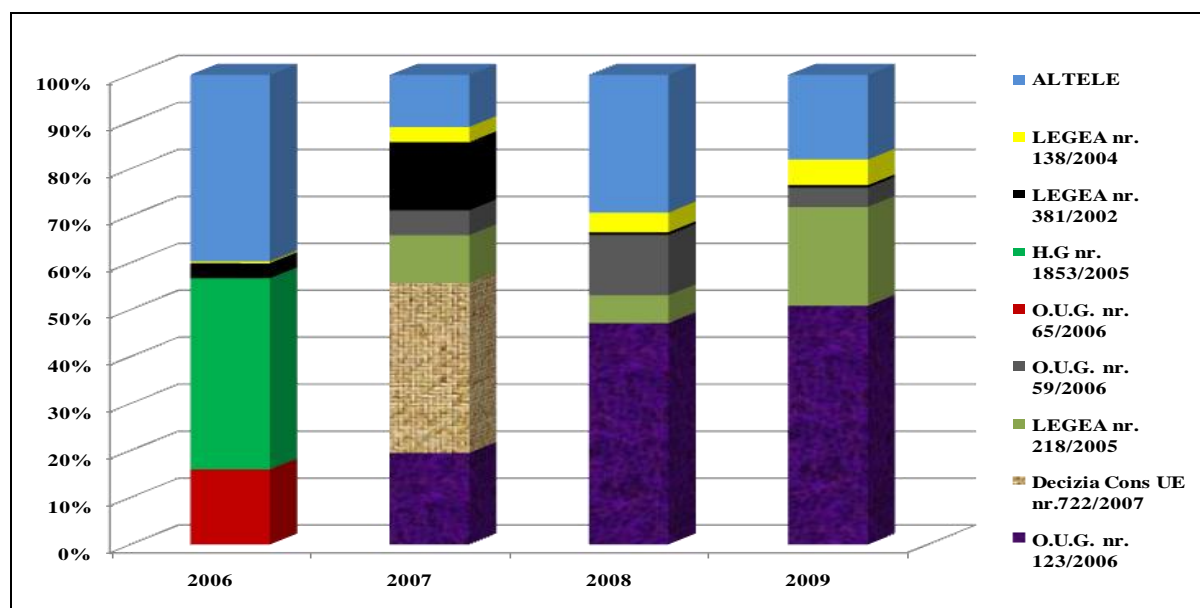
La o distanță deosebită de aceste valori se situează:

- *Hotărârea Guvernului nr. 1645 din 22 noiembrie 2006 pentru stabilirea nivelului reducerii sumei de rambursat din volumul creditului acordat în condițiile Legii nr. 231/2005 privind stimularea investițiilor în agricultură, diferențiat în funcție de tipul proiectului de investiții, pentru anul 2006, precum și pentru modificarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 231/2005 privind stimularea investițiilor în agricultură, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 934/2005;*
- *Legea nr. 247 din 19 iulie 2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, care împreună ating un cuantum de 142,6 milioane lei, echivalentul a 5,6% în totalul ajutorului acordat în anul 2009.*

Pentru a ilustra mai concis o imagine globală asupra actelor normative prin care au fost acordate majoritatea ajutoarelor de stat, în graficul următor putem observa ponderea nivelului ajutorului de stat acordat prin aceste acte normative la nivelul fiecărui an de raportare din cadrul intervalului analizat.

Graficul 12.1.

Structura acordării ajutorului de stat în perioada 2007-2009, pe acte normative

De asemenea, din datele prezentate în Tabelul 12.2. se observă că atât Ministerul Finanțelor Publice, cât și Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale au acordat ajutoare de stat pentru agricultură mai ales în anii 2007 și 2009. Aceste ajutoare de stat au constat mai ales în facilități fiscale de tipul scutirilor/eșalonărilor de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților de orice fel aferente obligațiilor bugetare restante la data privatizării și au fost acordate în baza Legii nr. 190/2004 privind stimularea privatizării și dezvoltării societăților comerciale din domeniul agriculturii.

Dacă în anul 2006 ajutoarele de stat acordate de ceilalți furnizori înregistrau o pondere de circa 3,7%, se poate concluziona faptul că Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a rămas în continuare, în perioada 2007-2009, cel mai mare furnizor de ajutoare de stat acordate pentru agricultură, deținând o pondere de peste 99% din totalul ajutorului acordat în România pentru acest domeniu de mare importanță economică și socială.

Pentru piscicultură și pescuit, în perioada 2007-2009, din datele și raportările centralizate de Consiliul Concurenței, rezultă faptul că pentru aceste obiective nu s-au acordat ajutoare de stat întreprinderilor cu activitate în această zonă economică.

Acest fenomen poate fi explicat prin faptul că, atât criza economică globală, cât și lipsa unor programe funcționale de stimulare a producției interne, suprapuse peste o cerere a pieței mult mai sofisticată, au avut o contribuție negativă asupra întreprinderilor ce activau

înainte de aderarea României la Uniunea Europeană pe această piață.

12.3. DOMENII BENEFICIARE

Volumul și ponderea ajutorului de stat acordat principalelor domenii de activitate din agricultură precum și cuantumul acestuia alocat în perioada analizată sunt prezentate în Tabelul 12.3.

Tabel 12.3.

Ajutorul de stat acordat în agricultură pe domenii de activitate

DOMENIUL	2006		2007		2008		2009	
	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Sectorul vegetal	327.108,6	30,25	274.080,0	7,47	402.061,0	18,33	465.834,2	18,50
Zootehnie	567.157,6	52,42	701.265,1	19,11	934.000,0	42,57	1.067.912,0	42,41
Dezvoltare Rurală	*	*	571.610,0	15,58	411.250,0	18,75	635.430,0	25,23
Îmbunătățiri funciare	4.590,5	0,42	155.570,0	4,24	155.480,0	7,09	226.430,0	8,99
Cercetare	0,0	0,00	37.710,0	1,03	43.491,0	1,98	7.920,0	0,32
Silvicultură	4.907,1	0,45	19.052,0	0,52	39.349,0	1,79	21.780,0	0,86
Calamități/Seceta	48.770,5	4,51	1.328.735,0	36,21	13.290,0	0,61	16.300,0	0,65
Alte domenii	129.352,4	11,95	581.758,2	15,84	194.974,0	8,88	76.640,0	3,04
TOTAL	1.081.886,7	100,00	3.669.780,3	100,00	2.193.895,0	100,00	2.518.246,2	100,00

* date nedisponibile

În anul 2009, volumul ajutoarelor de stat acordate pentru sectorul zootehnic ocupă primul loc în ierarhia ajutorului de stat pentru agricultură, cu peste 1.067 milioane lei, stabilind astfel o tendință fermă de creștere față de anul 2007, când s-au alocat puțin peste 701 milioane lei.

În acest caz, majoritatea ajutorului de stat, peste 924 milioane lei din cele 1.067 milioane lei, a fost alocat în baza *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 123/2006 pentru aprobarea acordării sprijinului financiar producătorilor agricoli din sectorul vegetal, zootehnic, al îmbunătățirilor funciare și al organizării și sistematizării teritoriului (susținerea costurilor aferente autorizării plantațiilor pentru producerea strugurilor de vin cu denumire de origine controlată, certificării și marcării vinurilor cu denumire de origine controlată)*.

La procesul de acordare a ajutoarelor de stat pentru sectorul zootehnic a contribuit și *Hotărârea Guvernului nr. 1211/2005 privind sprijinul direct al statului pentru activitatea*

de neutralizare a deșeurilor de origine animală, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 49/2006 pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează identificarea și înregistrarea ecvinelor și constituirea unei baze de date pentru acestea, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 514/2006 și Legea nr. 389/2005 cunoscută sub denumirea de „Legea calului”.

În anul 2009, o atenție sporită a fost acordată și ajutorului pentru dezvoltare rurală, care după regresul înregistrat la nivelul anului 2008, a crescut în valori nominale cu peste 224 milioane lei, aceasta reprezentând o creștere de peste 54 procente.

Principalul act normativ care a facilitat obținerea ajutorului de stat pentru dezvoltare rurală este *Legea nr. 218/2005 privind stimularea absorbției fondurilor SAPARD, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, Fondul european pentru pescuit, Fondul european de garantare agricolă, prin preluarea riscului de creditare de către fondurile de garantare*, care a fost republicată în luna februarie 2008.

Prin modificările aduse au fost ajustate unele prevederi care îngreunau accesul în special la fondurile europene disponibile, reușindu-se astfel efectuarea de plăți în cuantum de 109,6 mii euro în anul 2008, respectiv 489,8 mii euro în anul 2009.

Valori semnificativ reduse au înregistrat în anii 2008 și 2009, trasând astfel o scădere bruscă, ajutoarele pentru calamități și înlăturarea efectelor acestora.

Privind nivelul ajutorului de stat din anul 2007, când după seceta prelungită a anului agricol 2006-2007 Guvernul a intervenit în sprijinul agricultorilor, prin *Hotărârea de Guvern nr. 871/2007 privind aprobarea activităților pentru care se acordă sprijin financiar în anul 2007 producătorilor agricoli din sectorul vegetal, a cuantumului sprijinului și a sumei totale alocate fiecărei activități*, disponibilizând un sprijin financiar în valoare de peste 1.320.000 mii lei, se observă astfel cauza majoră care a produs creșterea puternică din acest an.

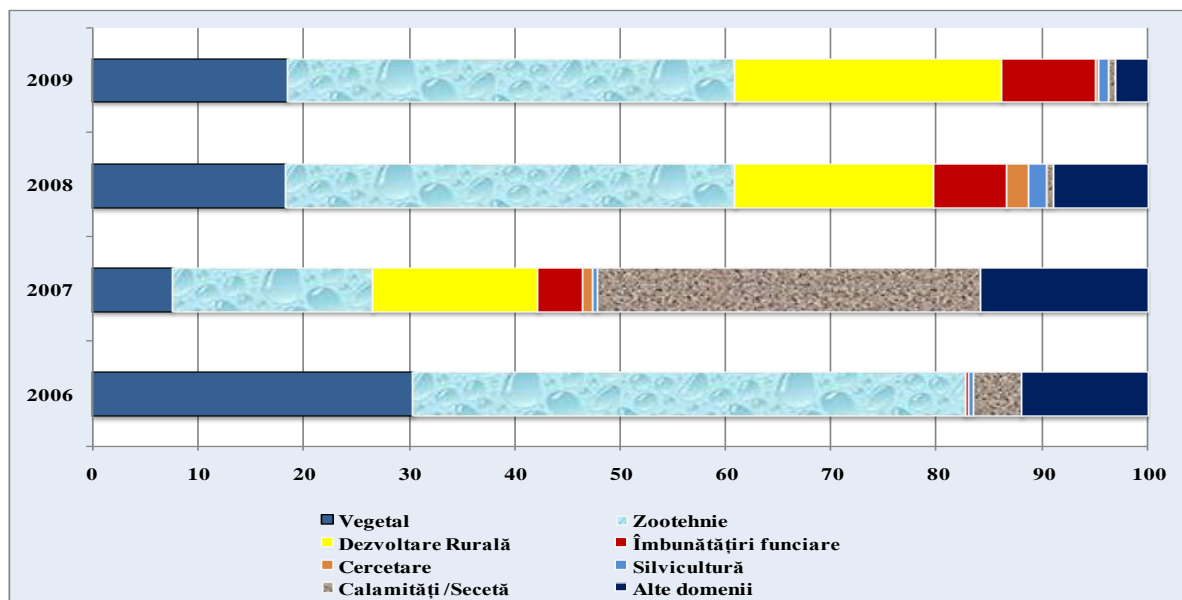
Reducerea ulterioară poate fi interpretată pozitiv, din perspectiva absenței unor calamități naturale care să necesite intervenții guvernamentale sporite, bugetul astfel degrevat putând fi direcționat spre alte măsuri de dezvoltare a sectorului agricol.

În total, în baza acestei măsuri, au fost acordate ajutoare de stat în anul 2007 reprezentand 36,21% din totalul ajutorului, față de numai 0,61% în anul 2008 și 0,65% în anul 2009.

Graficul următor, ilustrează sugestiv evoluția multianuală a volumului ajutoarelor de stat acordate pe principalele domenii beneficiare.

Graficul 12.2.

Volumul ajutorului de stat pe domenii beneficiare

Ajutorul de stat pentru *alte domenii* a scăzut în anul 2009 până la 76,6 milioane lei față de nivelul anului 2007, când atingea 581,7 milioane lei în special pe fondul distribuirii mult mai țintite a celorlalte ajutoare de stat în cadrul domeniilor agricole de bază.

În această grupă au fost inventariate mai ales ajutoarele care sunt acordate producătorilor agricoli ce desfășoară activități atât în domeniul vegetal cât și în domeniul zootehnic, sau care dețin în exploatare ferme mixte - nespecializate.

Pentru această grupă de ajutoare de stat au fost alocate în anul 2009, 3,04% din totalul cuantumului ajutoarelor de stat, descriind astfel un trend descrescător pentru perioada analizată.

Actele normative care au produs efecte în grupa „alte domenii” sunt reprezentate de *Legea nr. 247 din 19 iulie 2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente* și *H.G. nr. 1645 din 22 noiembrie 2006 pentru stabilirea nivelului reducerii sumei de rambursat din volumul creditului acordat în condițiile Legii nr.231/2005*.

Un loc important în graficul ponderilor ajutoarelor de stat pentru agricultură, este ocupat de ajutorul pentru culturile agricole vegetale, care a crescut în anul 2009 până la 18,5%, față de numai 7,47% înregistrat în anul 2007.

Această creștere se datorează mai ales simplificării reglementărilor legislative, care prin concentrarea acestora într-un singur act normativ, *O.U.G. nr. 123 din 21 decembrie 2006 pentru aprobarea acordării sprijinului financiar producătorilor agricoli din sectorul vegetal, zootehnic, al îmbunătățirilor funciare și al organizării și sistematizării teritoriului*, a încurajat extinderea culturilor vegetale ca răspuns firesc la cererea crescută pe piața internă. Totodată, din datele Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale a rezultat faptul că în anul 2009 o serie de noi ferme agricole au demarat activități noi ca urmare a investițiilor din anii precedenți.

În paralel cu creșterea cererii de ajutoare de stat acordate pentru domeniul vegetal, în anul 2009 pentru îmbunătățirile funciare, s-a înregistrat o creștere de circa 100% a ponderii acestora în totalul ajutorului de stat acordat pentru agricultură. Întrucât necesarul la nivelul întregii suprafețe agricole, de amenajări funciare, este unul considerabil, iar întreprinderile nu au resursele necesare pentru investițiile majore în această zonă, Guvernul a înțeles importanța ajutorului așteptat de acestea și a furnizat peste 226,4 milioane lei în anul 2009 acestui sector.

În baza *Hotărârii de Guvern nr. 1872/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004*, fermierii au primit în anul 2009 peste 60,5% (cca. 137 milioane lei) din ajutorul total furnizat pentru îmbunătățirile funciare.

Această creștere este determinată mai ales de efectele dezastruoase pentru agricultura din România înregistrate ca urmare a secetei din anul 2007, când pierderile economice ulterioare au atins valori foarte mari, iar repetarea unui astfel de episod se încearcă a fi evitat tocmai prin implicarea directă și constantă a guvernului prin intermediul pârghiilor ajutorului de stat.

În perioada analizată, ajutorul de stat pentru cercetare în domeniul agriculturii a înregistrat valori oscilante, cunoscând un declin important în anul 2009 când ponderea acestuia s-a situat la numai 0,32 puncte procentuale.

Această cotă redusă se explică pe de o parte prin faptul că Planul sectorial de cercetare-dezvoltare pe anii 2006-2010 pus în aplicare prin Ordinul ministrului agriculturii nr. 662/2006 se apropie de final, iar unele dintre institutele specializate în domeniul cercetării agricole și-au restrâns activitatea pe fondul motivației din ce în ce mai scăzute a personalului din acest domeniu, și pe de altă parte prin faptul că o bună parte dintre potențialii beneficiari de ajutor de stat s-au concentrat pe unele programe cu aplicabilitate mai lungă (2007-013),

cum ar fi cel gestionat de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului prin Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică privind finanțarea proiectelor CDI conform Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare autorizat de Comisia Europeană în baza schemei nr. N542/2007.

În domeniul silviculturii, strategia guvernamentală a sectorului, pe termen lung, are ca obiectiv principal creșterea procentului de împădurire la nivel național care în prezent reprezintă cca. 28% din teritoriul național (6,6 milioane ha de teren cu vegetație forestieră).

În acest sens, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a promovat o serie de facilități ce se referă în concret la sprijin pentru înființarea perdelor forestiere, reabilitarea drumurilor forestiere afectate, finanțarea amenajamentelor pentru păduri private, sprijin pentru asigurarea pazei pădurilor retrocedate, sprijin pentru cheltuielile de regenerare, refacerea pădurilor afectate de incendii și calamități naturale etc., concretizate în perioada 2007-2009 în ajutoare de stat care au crescut de la 4,9 milioane lei în anul 2006 până la peste 21,7 milioane lei în anul 2009.

În ponderea ajutorului total pentru agricultură, silvicultura se situează pe ultimul loc după volumul acestuia în anul 2007 când a înregistrat numai 0,52 procente, dar urcă două poziții la nivelul anului 2009 când a atins 0,86 procente, în scădere totuși față de nivelul anului 2008 când a urcat până la 1,79 procente.

Prin Legea nr. 38/2006 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 139/2005 privind administrarea pădurilor din România, au fost acordate majoritatea ajutoarelor de stat în anul 2009 (16,9 milioane lei din totalul de peste 21,7 milioane lei).

12.4. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE

Utilizarea instrumentelor financiare pentru sprijinul agriculturii au angajat cheltuieli bugetare mari în perioada analizată, au riscat să distorsioneze anumite piețe și nu au servit întotdeauna cel mai bine interesele producătorilor, devenind nepopulare în ochii contribuabililor, dar, ca toate instrumentele politicilor economice, sunt într-o continuă reformare.

Acestea au apărut odată cu Politica Agricolă Comună (PAC), politica care este printre primele politici comune adoptate de Uniunea Europeană, apariția acesteia fiind o reacție

firească la problemele alimentare care au urmat după al doilea război mondial, iar măsurile au fost adoptate în cadrul Comunității Economice Europene (CEE).

În Tabelul 12.4., sunt prezentate instrumentele financiare care au fost utilizate pentru alocarea ajutorului de stat destinat agriculturii în perioada anilor 2007-2009.

Tabel 12.4.

Structura ajutorului de stat acordat în agricultură în funcție de natura ajutorului

- procente -

Natura ajutorului (tipuri de instrumente)	2006	2007	2008	2009
A1 - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	96,31	99,14	99,55	98,96
A2 - scutiri/reduceri de la plata obligațiilor fiscale	0,23	0,69	0,45	0,27
B1 - participarea cu capital a statului	0,00	0,00	0,00	0,00
C1 - scutiri de dobândă la creditele bugetare	0,00	0,00	0,00	0,00
C2 - scutiri/reduceri de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	3,46	0,17	0,00	0,76
D1 - acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00

Datele din Tabelul 12.4. relevă faptul că ajutoarele de stat pentru agricultură au fost acordate în proporție de peste 98%, în perioada anilor 2007-2009, sub formă de plăți directe, plăți compensatorii, subvenții, alocații, prime și alte sume nerambursabile.

Plățile directe sunt formate din ajutoarele mai ales pentru producția curentă, iar subvențiile se aplică mai ales pentru producția de produse al căror consum ar fi fost în situația unui preț prea mare, obținut spre exemplu prin impunerea unui nivel ridicat al protecției vamale. Ele se calculează și se acordă fie pe unitate de produs, fie la suprafață sau pe cap de animal furajat.

Rolul subvențiilor în agricultură este unul de tip dual, pe de o parte, prețul pentru consumatori este menținut la un nivel rezonabil și cererea de produse este relativ constantă, ceea ce se traduce printr-o predictibilitate asupra veniturilor statului, iar pe de altă parte, veniturile producătorilor rămân ridicate și aceștia își pot amortiza investițiile curente legate de achiziția mijloacelor de producție.

Grupele instrumentelor financiare de tip **A1** au avut o variație nesemnificativă în intervalul supus analizei, datorită specificului tipologiei de ajutoare de stat ce pot fi acordate prin intermediul acestora. Mai mult, însăși producătorii agricoli au cerut insistent ca sistemul

plăților directe să fie predominant în încercarea Guvernului de susținere a agriculturii deoarece de intervenția prin preț de subvenție beneficiază mai degrabă diverșii intermediari dintre producători și consumatori, și anume angrosiștii, procesatorii, agențiile de intervenție/stocare sau exportatorii.

Grupa instrumentelor financiare de tip **A2** în care se regăsesc facilități precum scutiri sau reduceri la plata obligațiilor fiscale descrie o pantă descrescătoare care pornește de la 0,69% în anul 2007 și scade apoi până la 0,27% în anul 2009.

Acest tip de ajutor de stat este acordat din ce în ce mai puțin și urmează un trend descrescător atât la nivel intern, cât mai ales la nivelul Uniunii Europene, nu numai în agricultură, ci și în celelalte mari sectoare economice.

Totuși, pentru fermele de dimensiuni mici care nu beneficiază în proporție egală cu cele mari de sprijinul statului sau când apar situații ce determină o scădere justificabilă a veniturilor din producția și comercializarea unui produs, cum ar fi în cazul unor calamități naturale, ajutoarele de tip fiscal din această grupă rămân printre singurele forme de sprijin din partea statului.

Ponderea grupei instrumentelor financiare de tip **C2** constând în ajutoare de stat sub formă de scutiri sau reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente, marchează o creștere în anul 2009 la 0,76 procente față de 0,17 în anul 2007.

Ajutoarele pentru această grupă au fost acordate preponderent de către Ministerul Finanțelor Publice și Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale, în baza *Legii nr. 190/2004 privind stimularea privatizării și dezvoltării societăților comerciale din domeniul agriculturii* și în concordanță cu contractele de privatizare a unor întreprinderi mari.

Tabel 12.5.**Cuantumul ajutoarelor de stat acordate pentru agricultură în funcție de natura ajutorului**

	UM	2006	2007	2008	2009
1. Cheltuieli bugetare (A1+B1)					
Prețuri curente	mii lei	1.041.971,87	3.638.150,31	2.184.023,00	2.492.162,00
	mii euro	295.636,79	1.090.147,82	593.049,39	588.148,59
Prețuri constante 2005	mii lei	1.041.971,87	3.205.418,78	1.669.742,35	1.852.908,55
Pondere în total ajutor de stat acordat agriculturii	%	96,31	99,14	99,55	98,96
2. Renunțări la venituri (A2+C1+C2+D1)					
Prețuri curente	mii lei	39.914,84	31.630,00	9.872,00	26.084,23
	mii euro	11.324,97	9.477,72	2.680,64	6.155,86
Prețuri constante 2005	mii lei	39.914,84	27.867,84	7.547,40	19.393,48
Pondere în total ajutor de stat acordat agriculturii	%	3,69	0,86	0,45	1,04
2.1. Prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale (A2+C2)					
Prețuri curente	mii lei	39.914,84	31.630,00	9.872,00	26.084,23
	mii euro	11.324,97	9.477,72	2.680,64	6.155,86
Prețuri constante 2005	mii lei	39.914,84	27.867,84	7.547,40	19.393,48
Pondere în total ajutor de stat acordat agriculturii	%	3,69	0,86	0,45	1,04

Datele din Tabelul 12.5. pun în evidență faptul că ajutoarele de stat acordate predominant pentru agricultură sunt **cheltuielile bugetare** de forma subvențiilor, alocațiilor, primelor, granturilor etc.

Ajutoarele de stat din categoria cheltuielilor bugetare au realizat pe parcursul anilor 2007-2009 o creștere puternică la începutul perioadei, explicată prin faptul că, urmare a *Deciziei Consiliului Uniunii Europene nr. 722/2007* privind acordarea unui ajutor de stat de urgență de către autoritățile din România pentru atenuarea efectelor dezastose ale secetei din anul agricol 2006-2007, s-au acordat 1.328 milioane lei.

Se remarcă faptul că anul 2007 este liderul perioadei analizate cu cele 2.341 milioane lei din totalul de 3.669 milioane lei deoarece o multitudine de acte normative și-au produs efectele în strânsă legătură cu anul agricol 2006-2007, având în vedere faptul că anul agricol începe în toamnă (septembrie – campania de toamnă).

În această situație, aderarea României la Uniunea Europeană nu a atras ca o condiție *sine qua non* stoparea automată a sprijinului statului în baza legislației în vigoare la acea dată.

Se observă că în anul 2008 ajutorul de stat transpus în moneda unică europeană (euro) înregistrează un cuantum de 593,04 milioane euro și scade până la 588,14 milioane euro în anul 2009 în contradicție cu cuantumul în moneda națională care crește față de anul 2008 cu 308,13 milioane lei. Acest aparent paradox este cauzat de faptul că paritatea leu/euro a evoluat de la 3,68 lei pentru un euro în anul 2008 până la 4,24 lei pentru un euro în anul 2009, conform datelor publicate de Banca Națională a României.

Renunțările la venituri, sub formă de scutiri sau reduceri de la plata obligațiilor fiscale, scutiri de dobândă la creditele bugetare, scutiri sau reduceri de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente și acordarea de garanții de stat, sunt a doua grupă importantă de instrumente financiare prin care au fost acordate ajutoare de stat în agricultură.

Sistemul fiscal coordonat de Ministerul Finanțelor Publice devine principalul jucător în privința renunțărilor la venituri alături de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale.

În această categorie, ajutorul acordat pentru agricultură a variat cu mai puțin de 0,35 puncte procentuale în jurul unei valori medii de 0,78% din totalul ajutorului acordat în anii 2007-2009.

De remarcat că principalele reglementări care facilitau obținerea de ajutoare de stat de natură pur fiscală au fost sub incidența unei perioade tranzitorii ce a încetat la 31 decembrie 2009. În acest context și în conformitate cu Politica Agricolă Comună a Uniunii Europene, care prevede sisteme transparente de plăți directe, protecția vamală și măsuri de dezvoltare rurală, ajutoarele de stat sub forma renunțărilor la venituri vor fi întâlnite din ce în ce mai rar.

CAPITOLUL 13

CONCLUZII

Raportul privind ajutoarele de stat acordate în România în perioada 2007-2009, a fost întocmit pe baza datelor și informațiilor transmise de furnizorii de ajutor de stat și prezintă totalitatea măsurilor de ajutor de stat acordate în această perioadă, grupate pe obiective și pe sectoare de activitate, permițând astfel analiza evoluției lor.

Pentru a se asigura comparabilitatea datelor din raport cu cele din Scoreboard-ul Comisiei Europene, au fost evidențiate separat ajutoarele de stat acordate nu numai sectoarelor transporturi, pescuit, agricultură, dar și cele pentru servicii de interes economic general, ajutoarele de minimis și ajutoarele acordate în baza cadrului temporar de criză.

Potrivit datelor din Anexa statistică a prezentului raport, se constată că ponderea în PIB a ajutorului de stat național (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG-urile și ajutoarele de minimis) a înregistrat în perioada 2007-2009 o tendință de scădere continuă, de la 0,20% în anul 2007 și 0,19% în 2008 la 0,15% în anul 2009, iar în valori absolute, ajutorul de stat național a scăzut de la 255 mil. Euro în 2007 la 176 mil. Euro în anul 2009, cu o creștere ușoară până la 263 mil. Euro în 2008.

Din punct de vedere al naturii ajutoarelor de stat, în perioada 2007-2009, cheltuielile bugetare dețin ponderea cea mai mare (85,07% în 2007, 94,90% în 2008 și 98,87% în 2009) în ajutorul de stat național (mai puțin agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG-urile și ajutoarele de minimis).

Ajutoarele de stat de natura renunțării la venituri au cunoscut o scădere continuă, pornind de la 14,93% în 2007, 5,10% în 2008 și ajungând la 1,13% în anul 2009, din ajutorul de stat național (mai puțin agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG-urile și ajutoarele de minimis). Această situație este în concordanță cu cerințele Comisiei Europene de reducere a ajutoarelor de stat de natură fiscală, întrucât acestea pot afecta comerțul intracomunitar.

Tendința de scădere a ajutoarelor de natură fiscală reflectă aplicarea corectă a acquis-ului comunitar, România aliniindu-se pe deplin politiciii comunitare în domeniul ajutorului de stat.

În ceea ce privește analiza pe obiective a ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2007-2009 (Tabelul 2.6. de la capitolul 2 din Raport), se constată că în această perioadă, ponderea cea mai mare în totalul ajutorului de stat național (mai puțin agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG-urile și ajutoarele de minimis) încă o dețin ajutoarele de stat cu obiective sectoriale, cu o pondere medie în jur de 50%.

În anul 2008, ajutoarele sectoriale au înregistrat o ușoară scădere, înregistrând o pondere de 46,66% din totalul ajutorului de stat național (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG-urile și ajutoarele de minimis) față de 56,50% în 2007 și 52,25% în anul 2009.

Valorile mai mari din perioada 2007-2009 ale ajutoarelor sectoriale se justifică prin ajutorul de stat acordat sectorului extractiv și în special Companiei Naționale a Huilei Petroșani sub forma subvențiilor directe destinate acoperirii costurilor legate de producția curentă și sub formă de subvenții destinate acoperirii cheltuielilor sociale, ajutor autorizat de Comisia Europeană.

Tendința de scădere, înregistrată de ajutoarele cu obiective orizontale (Tabelul 2.6.) în anii 2008 și 2009, este motivată de reducerea ajutoarelor pentru salvare-restructurare acordate firmelor în dificultate la momentul privatizării.

În cadrul acestei categorii de ajutoare de stat, ponderea cea mai mare o dețin ajutoarele acordate pentru cercetare-dezvoltare, inovare, cu o medie de peste 50% (Tabel 2.7.) în totalul ajutoarelor cu obiective orizontale, fiind astfel în linie cu recomandările Comisiei Europene.

Comisia Europeană încurajează promovarea schemelor de ajutor de stat care conduc la dezvoltarea cercetării, dezvoltării și inovării, obiectiv preluat și în noua strategie economică europeană pentru 2020, „Europa 2020”, adoptată de Consiliul European.

Având în vedere importanța politicii regionale, faptul că la nivel european se urmărește diminuarea dezechilibrelor regionale existente, prin stimularea dezvoltării echilibrate, revitalizarea zonelor defavorizate, prevenirea creării de noi dezechilibre, stimularea cooperării interregionale și crearea de noi locuri de muncă, ajutoarele regionale acordate în România au fost tratate în mod distinct în capitolul 7 din raport.

Situația ajutoarelor regionale acordate în România în perioada 2007-2009 (Tabelul 2.6.) arată tendința de creștere a ponderii acestora în totalul ajutorului de stat național (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, SIEG-urile și ajutoarele de minimis), de la 7,45% în anul 2007, la 23,96% în anul 2009, tendință datorată în mare parte de noile scheme de ajutor de stat cu obiectiv dezvoltare regională, inițiate începând cu anul 2007 și care vor schimba și structura ajutoarelor regionale din România în ceea ce privește natura acestora (forma de acordare a acestor ajutoare fiind granturile).

Astfel, în anul 2007 au fost instituite un număr de 11 scheme de ajutor de stat având ca obiectiv dezvoltarea regională, exceptate de la notificare. Dintre acestea, un număr de 10 scheme vizează realizarea investițiilor în scopul prevenirii, reducerii și controlului poluării, gestionării deșeurilor, epurării apelor etc., iar o schemă vizează realizarea investițiilor în parcuri industriale.

În anul 2008 au fost inițiate un număr de 10 scheme de ajutor de stat având obiectiv dezvoltarea regională, din care 9 au fost exceptate de la notificare către Comisia Europeană, fiind inițiate pentru a sprijini realizarea investițiilor, crearea și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor etc. Cea de a 10-a schemă a fost notificată Comisiei Europene, fiind autorizată²⁶ și are ca obiectiv promovarea dezvoltării regionale în România, oferind posibilitatea realizării de proiecte mari de investiții în sensul prevederilor din Liniile directe privind ajutoarele de stat regionale²⁷.

În anul 2009 au fost inițiate două scheme, o schemă exceptată de la notificare, în vederea asigurării dezvoltării economice durabile și o schemă notificată la Comisia Europeană având ca scop sprijinirea investițiilor în vederea extinderii și modernizării rețelelor de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale.

Prezentul raport conține un capitol nou dedicat măsurilor de ajutor de stat adoptate de România în contextul crizei economico-financiare (Capitolul 11). Dintre cele 4 măsuri de sprijin autorizate de Comisia Europeană, numai o schemă de ajutor de stat a produs efecte în perioada analizată și mai exact în anul 2009. Ajutorul a fost acordat sub formă de garanții la credite pentru investiții agenților economici care nu se aflau în dificultate ulterior datei de 1 iulie 2008.

---

²⁶ Ajutor de stat N 103/2008 Dezvoltarea regională prin investiții directe

²⁷ Liniile directe privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013, JO C 54/2006

Serviciile de interes economic general ocupă un loc aparte în structura prezentului raport, ele fiind comentate pe larg în capitolul 9.

În perioada 2007-2009 volumul ajutoarelor de stat acordate în sectorul serviciilor de interes economic general a scăzut de la 1.474.969 mii lei în 2007 la 1.316.670 mii lei în 2008, înregistrând o ușoară creștere în 2009 (1.404.901 mii lei).

Marea majoritate a acestor ajutoare a fost acordată sub forma subvențiilor pentru compensarea costurilor înregistrate cu prestarea serviciilor în domeniul producției și furnizării agentului termic și a apei calde pentru populație. Ponderea medie a acestor ajutoare în perioada 2007-2009 a fost de cca. 96% în volumul total al ajutoarelor acordate serviciilor de interes economic general.

De asemenea, Raportul ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2007-2009 tratează distinct și măsurile de sprijin ce au caracter de ajutoare de minimis.

Începând cu 1 ianuarie 2007, în România, toate schemele de minimis și ajutoarele individuale de minimis se acordă în conformitate cu prevederile Regulamentului Comisiei Europene nr. 1998/2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de minimis.

Aceste ajutoare nu sunt supuse obligației de notificare către Comisia Europeană, dar conform prevederilor O.U.G. nr. 117/2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, actele normative ce implementează ajutoare de minimis se transmit spre informare Consiliului Concurenței în termen de 15 zile de la data adoptării.

Ajutoarele de minimis acordate în perioada 2007-2009 au fost orientate în cea mai mare parte pentru promovarea comerțului, dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), susținerea întreprinderilor nou-înființate pentru a face față concurenței pe piața comună, pentru ocuparea forței de muncă din rândul șomerilor, pentru protecția mediului etc.

Ajutoarele de minimis pentru IMM-uri au înregistrat valorile cele mai mari în anul 2009, fapt determinat și de accesarea de fonduri comunitare.

În legătură cu fondurile comunitare, se poate menționa că din valoarea totală acordată la nivelul anului 2009, cu caracter de ajutor de stat, de 93.398,38 mii lei, o mare parte s-a acordat prin intermediul a două scheme exceptate de la notificare, inițiate în anul 2008 de

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și care au ca obiectiv stimularea IMM-urilor. Ponderea acestora în valoarea totală a fondurilor comunitare accesate ca ajutoare de stat este de 62,50% și au ca sursă Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

În scopul de a face mult mai eficientă și rapidă procedura de luare a deciziilor, Comisia Europeană a realizat schimbări semnificative în domeniul reglementării ajutoarelor de stat.

Măsurile luate permit Comisiei Europene să se concentreze pe cazurile cele mai distorsionante, concomitent cu reducerea sarcinilor administrative pentru companiile și statele membre în cazurile mai puțin importante.

Astfel, un număr mare de măsuri de ajutor sunt exceptate de la notificare, de la o analiză *ex-ante* a Comisiei, fie în baza regulamentului *de minimis* fie în baza noului regulament de exceptare în bloc. Raționamentul acestor măsuri luate de Comisie este acela că aceste ajutoare nu pot avea un impact semnificativ asupra concurenței la nivel comunitar și, astfel, pot fi acordate fără notificare, cu condiția îndeplinirii criteriilor prevăzute în reglementările respective.

Numărul mare al măsurilor de ajutor de stat exceptate de la notificare inițiate în România în perioada 2007-2009 confirmă faptul că România s-a aliniat noii politici a Comisiei Europene, încadrându-se în noua arhitectură europeană a ajutoarelor de stat. Mai mult decât atât, în ultimii ani România a reorientat ajutoarele de stat către cercetare-inovare, protecția mediului, dezvoltare regională și alte obiective majore de interes pentru țară.

În contextul restricțiilor bugetare și a noilor provocări ale anilor ce vin, statele membre trebuie să-și orienteze ajutoarele de stat mai mult pe îmbunătățirea concurenței și reducerea disparităților regionale și sociale, minimizând distorsiunile concurenței.

ANEXA TEHNICĂ

Anexa tehnică oferă informații cu caracter general privind sfera de cuprindere a Raportului, modul de încadrare a ajutoarelor de stat pe obiective, categorii și forme, metodele de evaluare a ajutoarelor de stat, precum și sursele de obținere a datelor care au fost utilizate.

Informațiile menționate mai sus au fost grupate pe următoarele capitole:

- I. Sfera ajutoarelor de stat analizate în Raport;
- II. Categorii și obiective ale ajutorului de stat;
- III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor.

I. Sfera ajutoarelor de stat analizate în Raport

Raportul ajutoarelor de stat a fost elaborat pe baza „Inventarului ajutoarelor de stat” întocmit conform raportărilor transmise de furnizorii de ajutor de stat, potrivit *Regulamentului Consiliului Concurenței privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat*²⁸, pus în aplicare prin Ordin al Președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/20.06.2006, în vigoare la data raportării.

Totodată, în vederea realizării compatibilității informațiilor, s-a ținut seama de Scoreboard-urile ulterioare ale ajutoarelor de stat date publicității de Comisia Europeană.

Ajutoarele de stat acordate în România în perioada 2007-2009 care fac obiectul prezentului Raport, intră sub incidența:

- Tratatului Comunității Europene;
- Tratatului de aderare a României și Bulgariei la Uniunea Europeană;
- Ordonanței de Urgență nr. 117 din 21 decembrie 2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, aprobată prin Legea nr. 137 din 17 mai 2007²⁹.

---

²⁸ Publicat în Monitorul Oficial nr. 436 din 28.06.2007

²⁹ Publicată în Monitorul Oficial nr. 354 din 27 mai 2007

De asemenea, în Raport sunt cuprinse date privind ajutoarele de stat acordate pentru sectoarele agricultură și piscicultură, în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Tratatul de instituire a Comunității Europene.

II. Categori și obiective ale ajutorului de stat

Categori ale ajutorului de stat

Acordarea de ajutoare de stat reprezintă pentru bugetul public, un cost sau o renunțare la venituri, iar pentru beneficiar, un avantaj. Totuși, „elementul de ajutor”, respectiv avantajul financiar final asigurat de suma nominală transferată, precum și eficiența și impactul concurențial al acordării acestuia depind într-o mare măsură de natura ajutorului acordat.

Conform metodologiei comunitare de elaborare a Raportului privind ajutoarele de stat acordate în Uniunea Europeană, s-au identificat patru categorii de ajutor (grupe).

Fiecare grupă este reprezentată printr-o literă (A, B, C sau D), urmată de cifra 1, în cazul ajutorului de natura cheltuielilor bugetare sau a veniturilor bugetare la care statul renunță, altele decât cele de natură fiscală, sau de cifra 2, în cazul ajutoarelor de natura renunțării la venituri bugetare acordate prin intermediul sistemului fiscal sau a sistemului asigurărilor sociale.

În grupa A (A1 + A2) este inclus ajutorul care este transferat în întregime la beneficiar. În acest caz, elementul de ajutor este egal cu valoarea nominală a ajutorului.

În categoria A1 - acordarea cu titlu gratuit a unor sume - sunt cuprinse:

- subvenții, alocații, prime (inclusiv prime pentru export) precum și orice alte sume nerambursabile;
- vânzări sub prețul pieței de terenuri, clădiri și alte active, aparținând domeniului privat al statului;
- reduceri de preț la bunurile furnizate și la serviciile prestate de către autoritățile publice sau alte organisme care administrează resurse ale statului;
- subvenționarea dobânzii în situația în care subvenția este primită direct de către beneficiar.

În categoria A2 - anularea și reducerea de datorii fiscale - sunt cuprinse:

- excepții, reduceri și/sau scutiri la plata taxelor vamale;

- reduceri și/sau scutiri la plata impozitelor, taxelor și a altor obligații bugetare, inclusiv ale contribuțiilor la asigurările sociale.

În grupa B (B1) sunt incluse participările cu capital ale statului sau ale altor organisme care administrează fonduri în numele statului atunci când statul nu se comportă ca un investitor privat prudent.

Pentru includerea în categoria B1 este necesar să se determine dacă transferul financiar realizat de către o autoritate publică sub forma participării la capital reprezintă un ajutor pentru beneficiar sau acțiunea respectivă reprezintă o angajare a sectorului public într-o activitate comercială, operând asemeni unui investitor privat în condiții normale de piață. În consecință, deși participările cu capital ale statului sau ale altor organisme care administrează fonduri în numele statului, sub diverse forme, ar putea fi incluse în grupa A, ele au fost grupate într-o categorie separată (B1).

În categoria B1 se regăsesc și ajutoarele de natura conversiei datoriilor agenților economici către stat, prin transformarea acestor datorii în acțiuni la valoarea nominală, de regulă sensibil mai mare decât valoarea de piață a acestor acțiuni.

Grupa C (C1 + C2) include transferurile în care elementul de ajutor este reprezentat de dobânda economisită de către beneficiar de-a lungul perioadei pentru care capitalul transferat, respectiv sumele datorate statului și devenite scadente (creditul bugetar) sunt la dispoziția sa. De regulă, elementul de ajutor inclus în această categorie este mult mai mic decât valoarea capitalului transferat.

În categoria C1 transferul financiar ia forma creditului bugetar, iar ajutorul de stat constă în profitul obținut de beneficiar în timpul perioadei în care capitalul transferat este la dispoziția sa.

În categoria C2 sunt incluse scutirile, reducerile, reeșalonările la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente, atât ca urmare a amânărilor și/sau reeșalonărilor la plată a obligațiilor fiscale, cât și a majorărilor de întârziere propriu-zise acumulate de agentul economic și datorate autorității publice.

În grupa D sunt incluse garanțiile acordate de către stat, ajutorul de stat fiind evaluat în perioada 2005-2006 în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului

Concurenței privind ajutorul de stat acordat sub forma garanțiilor³⁰, iar pentru anii 2007 și 2008 în conformitate cu Comunicarea Comisiei Europene privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul C.E. ajutorului de stat sub forma de garanții³¹.

Obiectivele ajutorului de stat

Încadrarea pe obiective a ajutoarelor de stat (atât a alocărilor specifice în cadrul schemelor de ajutor, cât și a ajutoarelor individuale acordate în afara unei scheme) s-a făcut ținând seama de obiectivul principal al acordării acestora, în conformitate cu modalitățile de clasificare și grupare comunitare, astfel:

CODUL OBIECTIVULUI	CLASIFICAREA OBIECTIVELOR
1.1.	• Agricultura
1.2.	• Pescuit
2.	• Obiective orizontale
2.1.	○ Cercetare-dezvoltare
2.2.	○ Inovare
2.3.	○ Mediul înconjurător
2.4.	○ Întreprinderi mici și mijlocii
2.5.	○ Comerț, export
2.6.	○ Economisirea energiei
2.7.	○ Salvarea firmelor aflate în dificultate
2.8.	○ Restructurarea firmelor aflate în dificultate
2.9.	○ Închidere
2.10.	○ Ocuparea forței de muncă
2.11.	○ Formare profesională
2.12.	○ Capital de risc
2.13.	○ Alte obiective
3.	• Obiective sectoriale (sectoare sensibile)
3.1.	○ Oțel
3.2.	○ Construcții navale
3.3.	○ Fire și fibre sintetice
3.4.	○ Autovehicule
3.5.	○ Alte sectoare din industria prelucrătoare
3.6.	○ Cărbune: ajutoare pt. producția curentă
3.7.	○ Cărbune: alte ajutoare
3.8.	○ Transporturi, din care:

³⁰ Publicat în Monitorul Oficial nr. 165 din 17.03.2003

³¹ Publicat în Jurnalul Oficial nr.C71/2000

3.8.1.	- Transport feroviar
3.8.2.	- Transport aerian
3.9.	o Turism
3.10.	o Servicii financiare
3.11.	o Alte obiective
4.	• Obiective regionale
4.1.	o Zone pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională, altele decât zonele defavorizate
4.2.	o Zone defavorizate
5.	• Cultura și conservarea patrimoniului
6.	• Ajutoare de stat cu caracter social
7.	• Ajutoare de stat pentru înlăturarea efectelor cauzate de dezastre naturale
8.	• Ajutoare de minimis
9.	• Ajutoare de stat acordate pentru servicii de interes economic general

Menționăm faptul că în clasificările comunitare, ajutorul regional este grupat astfel:

- **codul 4.1.**

Ajutorul pentru proiecte de dezvoltare a anumitor activități sau a anumitor zone economice, cu condiția să nu fie afectate în mod nefavorabil condițiile de comerț, contrar interesului comunitar, respectiv ajutoare de stat care se încadrează în prevederile art. 87(3)(c) din Tratatul comunitar;

- **codul 4.2.**

Ajutorul pentru zonele prevăzute la art. 87(3)(a), respectiv acele zone ale Uniunii Europene în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau șomajul este mare.

Ajutorul de stat acordat pentru dezvoltare regională în România poate fi încadrat în totalitate ca *ajutor acordat în regiuni care se încadrează în prevederile art. 87(3)(a)*, dar pentru o analiză mai detaliată a acestuia au fost reflectate distinct zonele defavorizate.

III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

Sursele obținerii datelor

Cifrele din Raport sunt exprimate în termenii cheltuielilor efective sau ale veniturilor efective la care statul renunță.

Cifrele sunt exprimate în prețuri curente și prețuri constante 2006 pentru moneda națională și în prețuri curente pentru euro.

Evaluarea în mii lei, prețuri constante 2006, s-a realizat pe baza deflatorului P.I.B. (medie anuală față de media anului precedent) comunicat de Institutul Național de Statistică.

Cursul mediu anual de schimb Leu/Euro utilizat a fost publicat în cadrul Raportului anual al Băncii Naționale a României.

Datele efectiv utilizate pentru prelucrarea informațiilor privind ajutorul de stat sunt următoarele:

	UM	2006	2007	2008	2009
Deflator PIB* anul 2006 = 100	%	100,00	113,5	130,8	134,5
Curs de schimb - valoare medie anuală* -	Leu/Euro	3,524500	3,337300	3,682700	4,237300

* Surse: Site-ul Băncii Naționale a României, comunicarea Institutului Național de Statistică

Astfel, pentru determinarea ajutorului de stat în euro - prețuri curente, s-a raportat ajutorul de stat în lei prețuri curente la cursul de schimb mediu anual al leului în raport cu euro.

Pentru realizarea „Inventarului ajutoarelor de stat” acordate în perioada analizată au fost utilizate actele normative care conțin scheme de ajutor de stat și/sau ajutoare individuale, raportate de furnizorii de ajutor de stat.

Raportările au fost solicitate în configurație standard, conform reglementărilor în vigoare la data redactării raportului³², respectiv prin completarea Anexelor la regulament (Anexa nr. 1 – Fișă generală pentru ajutoarele de stat acordate, Anexa nr. 2 – Fișă privind ajutoarele de stat din categoriile exceptate de la obligația notificării, Anexa nr. 3 – Fișă privind ajutoarele de minimis, Anexa nr. 4 - Fișă privind ajutoarele de stat acordate pentru sectorul agricultură și Anexa nr. 5 – Fișă privind ajutoarele de stat acordate pentru piscicultură) și au cuprins următoarele elemente:

- titlul schemei;
- baza legală;
- numărul ajutorului;

³² respectiv ale *Regulamentului Consiliului Concurenței privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat*, publicat în Monitorul Oficial nr. 436 din 28.06.2007

- categoria ajutorului;
- data la care a încetat acordarea ajutorului;
- cofinanțare;
- obiectivele acordării ajutorului de stat;
- regiunea;
- originea ajutorului de stat;
- modalitatea de acordare a ajutorului de stat;
- descrierea instrumentelor de acordare a ajutorului de stat;
- tipul ajutorului de stat;
- condițiile de acordare a ajutorului;
- beneficiarii ajutorului de stat;
- sectorul de activitate în care operează beneficiarii de ajutor de stat;
- quantumul sumelor acordate ca ajutor anual, în perioada analizată, pe beneficiar, precum și cumulativ pe ultimii trei ani;
- date privind modul de determinare a ajutorului de stat;
- observații.

Informațiile statistice primite de la Institutul Național de Statistică și Studii Economice conțin:

- produsul intern brut;
- deflatorul PIB, având ca an de bază anul 2006;
- populație, din care salariați – total și pe ramuri ale economiei naționale;
- cursul mediu anual de schimb Leu/Euro.

Totodată, s-a urmărit actualizarea informațiilor din Raportul 2006-2008 cu noile informații din prezentul Raport.

Metode de evaluare a elementului de ajutor de stat

Cuquantumul ajutorului de stat a fost determinat conform prevederilor din actele normative prin care s-a instituit o schemă de ajutor de stat sau s-a acordat un ajutor individual, precum și ținându-se cont de legislația secundară, respectiv Regulamentele comunitare specifice fiecărui tip de ajutor de stat.

LISTA ACTELOR NORMATIVE

care conțin scheme de ajutor de stat sau ajutoare individuale

care au generat efecte în perioada 2007-2009

- 1. LEGEA nr. 84 din 21 iulie 1992** privind regimul zonelor libere, modificată prin Legea nr. 244 din 9 iunie 2004, dispozițiile referitoare la impozitul pe profit prevăzute la art. 14 au fost abrogate prin Legea nr. 414 din 26 iunie 2002;
- 2. HOTĂRÂREA nr. 510 din 5 august 1994** pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 191/1992 privind aprobarea condițiilor de realizare și finanțare a obiectivului de investiții „Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București - Otopeni”;
- 3. ORDONANȚA nr. 37/1997** pentru ratificarea Acordului de împrumut - Programul de dezvoltare a utilităților municipale, etapa a II-a, dintre România și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la București la 4 august 1997;
- 4. HOTĂRÂREA nr. 398 din 4 august 1997** privind trecerea unor regii autonome aeroportuare de sub autoritatea Ministerului Transporturilor sub autoritatea consiliilor județene, modificată prin Hotărârea nr. 594 din 27 iulie 1999 privind salarizarea personalului din regiile autonome aeroportuare cu specific deosebit care își desfășoară activitatea sub autoritatea consiliilor județene, în conformitate cu prevederile Hotărârii nr. 398/1997 și prin Hotărârea nr.1004 din 26 octombrie 2000;
- 5. HOTĂRÂREA nr. 668 din 24 octombrie 1997** privind acordarea garanției statului în favoarea Societății Comerciale „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM” - S.A.;
- 6. LEGEA nr. 163 din 30 iulie 1998** pentru ratificarea Memorandumului de înțelegere - Program de cooperare economică dintre Guvernul României și Guvernul Olandei, semnat la Haga la 5 martie 1998;

7. **HOTĂRÂREA nr. 557 din 3 septembrie 1998** privind acordarea garanției statului pentru creditele externe contractate de Societatea Comercială „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM” - S.A.;
8. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 24 din 30 septembrie 1998** privind regimul zonelor defavorizate, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20 din 15 ianuarie 1999 (actualizată până la data de 11 iunie 2004), modificată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004, republicată;
9. **HOTĂRÂREA nr. 445 din 3 iunie 1999** privind acordarea de facilități și condițiile de realizare a investiției la Societatea Comercială „Automobile Dacia” - S.A cu modificările ulterioare în temeiul prevederilor art. 3 și 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 67/1999 privind unele măsuri pentru dezvoltarea activității economice, modificată de art. 161 din Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;
10. **ORDONANȚA nr. 60 din 24 august 1999** pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România, Banca Europeană de Investiții și Societatea Comercială de Transport cu Metroul București „Metrorex” - S.A. (fosta Regie Autonomă de Exploatare a Metroului București - Metrorex) privind finanțarea Proiectului de modernizare a metroului din București, semnat la Luxembourg și București la 8 și respectiv 9 iunie 1999, aprobată prin Legea nr. 15 din 6 martie 2000;
11. **ORDONANȚA nr. 97 din 30 august 1999** privind garantarea furnizării de servicii publice în transporturile rutiere și pe căile navigabile interioare, republicată în anul 2002;
12. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 73 din 24 mai 1999** pentru aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului de investiții „Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București - Otopeni” și pentru aprobarea garantării unui credit în favoarea Companiei Naționale „Aeroportul Internațional București - Otopeni” - S.A. aprobată prin Legea nr. 21 din 27 martie 2000, abrogată de art. 298, pct. 31 din Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;
13. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 173 din 5 noiembrie 1999** privind suportarea de la bugetul de stat a cheltuielilor de ecologizare a procesului de reciclare a deșeurilor și subproduselor plumboase, rezultate din obținerea plumbului decuprat, aprobată prin Legea nr. 99 din 26 martie 2001;

- 14. LEGEA nr. 96 din 2 iunie 2000** privind organizarea și funcționarea Băncii de Export - Import a României EXIMBANK - S.A. și instrumentele specifice de susținere a comerțului exterior, republicată în anul 2005;
- 15. HOTĂRÂREA nr. 205 din 23 martie 2000** privind garantarea de către Ministerul Finanțelor a unui credit extern pentru Societatea Comercială de Transport cu Metroul București „Metrorex” - S.A.;
- 16. ORDONANȚA nr. 7 din 21 ianuarie 2000** privind ratificarea Contractului de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții și Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM - S.A. pentru finanțarea Proiectului de reînnoire a flotei TAROM, semnat la București la 24 decembrie 1999 și la Luxemburg la 27 decembrie 1999, aprobată prin Legea nr. 140 din 24 iulie 2000;
- 17. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 189 din 9 noiembrie 2000** privind stingerea unor obligații bugetare, aprobată de Legea nr. 499 din 4 octombrie 2001, abrogată parțial de art. VIII din Ordonanța nr. 29 din 29 ianuarie 2004;
- 18. LEGEA nr. 215 din 23 aprilie 2001** a administrației publice locale - republicată;
- 19. LEGEA nr. 332 din 29 iunie 2001** privind promovarea investițiilor directe cu impact semnificativ în economie, modificată și abrogată parțial de Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;
- 20. ORDONANȚA nr. 65 din 30 august 2001** privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale, aprobată de Legea nr. 490 din 11 iulie 2002, literele b) și c) ale articolului 7 abrogate de Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;
- 21. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 126 din 11 octombrie 2001** privind stingerea obligațiilor bugetare ale agenților economici din sectorul producției de apărare, din patrimoniul cărora se constituie parcuri industriale, aprobată prin Legea nr. 50 din 16 ianuarie 2002;
- 22. LEGEA nr. 76 din 16 ianuarie 2002** privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, modificată prin Legea nr. 107 din 7 aprilie 2004, Legea nr. 580 din 14 decembrie 2004 și Ordonanța de urgență nr. 144 din 18 octombrie 2005, modificată și de Ordonanța de Urgență nr. 91 din 26 septembrie 2007;

- 23. LEGEA nr. 137 din 28 martie 2002** privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării cu modificările și completările ulterioare, art. 18 și 18¹ din lege și art. II din Legea nr. 191/2004 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 36/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 137/2002 sunt abrogate de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;
- 24. LEGEA nr. 290 din 15 mai 2002** privind organizarea și funcționarea unităților de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii, industriei alimentare și a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, cu modificările și completările ulterioare, art. 16 abrogat de Legea nr. 241 din 12 iulie 2007;
- 25. HOTĂRÂREA nr. 607 din 13 iunie 2002** privind acordarea garanției statului pentru creditele contractate de Societatea Comercială „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM” - S.A.;
- 26. HOTĂRÂREA nr. 1527 din 18 decembrie 2002** privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2003 pentru companiile, societățile naționale și societățile comerciale aflate sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Industriei și Resurselor, precum și a transferurilor pentru societățile comerciale, modificată prin Hotărârile nr. 213, 397, 569, 657, 691, 875, 918, 1053, 1067, 1350, 1475/2003 și Hotărârea nr. 416/2004;
- 27. ORDONANȚA nr. 25 din 30 ianuarie 2002** privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale, modificată prin Legea nr. 340 din 29 noiembrie 2005;
- 28. ORDONANȚA nr. 72 din 29 august 2002** privind unele măsuri pentru finalizarea procesului de privatizare a Societății Comerciale „Șantierul Naval” - S.A. Constanța, aprobată prin Legea nr. 33 din 13 ianuarie 2003, completată de art. 52 din Ordonanța de urgență nr. 26 din 29 aprilie 2004;
- 29. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 40 din 28 martie 2002** pentru recuperarea arieratelor bugetare, abrogată de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;
- 30. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 120 din 25 septembrie 2002** privind aprobarea Sistemului de susținere și promovare a exportului cu finanțare de la bugetul de stat - republicată;

- 31. LEGEA nr. 318 din 8 iulie 2003** a energiei electrice, **abrogată de** Legea nr. 13 din 9 ianuarie 2007;
- 32. LEGEA nr. 324 din 8 iulie 2003** pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, modificată prin Ordonanța de Urgență nr. 88 din 20 noiembrie 2006;
- 33. LEGEA nr. 371 din 19 septembrie 2003** pentru ratificarea Memorandumului de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Îmbunătățirea sistemelor de alimentare cu apă potabilă, colectare a apelor uzate și a stației de epurare în municipiul Satu Mare, Regiunea de Nord-Vest, România”, semnat la Bruxelles la 13 decembrie 2002 și la București la 31 martie 2003;
- 34. LEGEA nr. 434 din 27 octombrie 2003** privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 50/2003 pentru ratificarea Memorandumului de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană referitor la Programul național PHARE 2002 (2002/000-586.01-2002/000-586.06), semnat la București la 11 decembrie 2002;
- 35. LEGEA nr. 571 din 22 decembrie 2003** privind codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, modificată prin Legea nr. 343 din 17 iulie 2006;
- 36. HOTĂRÂREA nr. 1305 din 13 noiembrie 2003** privind contractarea de către Societatea Comercială „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM” - S.A. a unor credite externe, garantate de către Ministerul Finanțelor Publice, necesare pentru achiziționarea a patru aeronave tip Airbus A 318, modificată și completată de Hotărârea nr. 599 din 21 aprilie 2004 și de Hotărârea nr. 1331 din 31 octombrie 2007;
- 37. ORDONANȚA nr. 45 din 10 iulie 2003** pentru ratificarea Addendumului dintre Guvernul României și Comisia Europeană, semnat la București la 20 martie 2003, la Memorandumul de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană referitor la Programul RO 9904 pentru restructurarea întreprinderilor și reconversie profesională (RICOP), **aprobată de** Legea nr. 437 din 27 octombrie 2003;
- 38. ORDONANȚA nr. 92 din 24 decembrie 2003** privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- 39. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 8 din 27 februarie 2003** privind stimularea procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale, companii naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 569 din 22 decembrie 2003, art. 13 și 14 sunt abrogate de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;
- 40. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 114 din 24 octombrie 2003** privind privatizarea Societății Comerciale „ARO” - S.A. Câmpulung Muscel, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 517 din 23 noiembrie 2004;
- 41. LEGEA nr. 190 din 24 mai 2004** privind stimularea privatizării și dezvoltării societăților comerciale din domeniul agriculturii, modificată și completată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004, art. 1, 2, art. 4 - 10 și art. 12 – 14 sunt abrogate de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;
- 42. LEGEA nr. 230 din 1 iunie 2004** privind aprobarea Ordonanței nr. 38/2004 pentru modificarea Ordonanței nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, completată și modificată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004, art. II abrogat de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;
- 43. HOTĂRÂREA nr. 128 din 5 februarie 2004** pentru aprobarea Programului național "Dezvoltarea infrastructurii de inovare și transfer tehnologic - INFRATECH";
- 44. HOTĂRÂREA nr. 307 din 4 martie 2004** privind acordarea județului Prahova a unui împrumut din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului, pentru finalizarea lucrărilor de infrastructură prevăzute în etapa I de pe platforma Societății Comerciale „Ploiești Industrial Parc” - S.A.;
- 45. HOTĂRÂREA nr. 1232 din 5 august 2004** pentru aprobarea Protocolului dintre Agenția Națională pentru întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație din România și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, semnat la București la 23 aprilie 2004, pentru modificarea Memorandumului de înțelegere dintre Agenția Națională pentru întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație din România și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare privind Programul național multianual pe perioada 2002-2005 de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri și a Acordului de cofinanțare dintre Agenția Națională

pentru întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie din România și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, semnate la București la 14 octombrie 2003;

46. HOTĂRÂREA nr. 1307 din 19 august 2004 privind aprobarea structurii, indicatorilor și fondurilor aferente subprogramului „Investiții în turism”, care se finanțează de la bugetul de stat prin bugetele Ministerului Integrării Europene pe anii 2004 și 2005 în cadrul programelor regionale specifice, modificată prin Hotărârea nr.1652 din 7 octombrie 2004;

47. HOTĂRÂREA nr. 1461 din 9 septembrie 2004 privind aprobarea Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit;

48. HOTĂRÂREA nr. 1469 din 9 septembrie 2004 privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții cuprins în programul ISPA "Reabilitarea stației de epurare, a rețelei de canalizare și a sistemului de alimentare cu apă din municipiul Pitești și zonele arundate", județul Argeș;

49. HOTĂRÂREA nr. 1900 din 4 noiembrie 2004 privind compatibilizarea ajutoarelor de stat existente, acordate în temeiul Legii nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere;

50. HOTĂRÂREA nr. 2089 din 24 noiembrie 2004 privind aprobarea Listei unităților de cercetare-dezvoltare care beneficiază de înlesnirile la plata obligațiilor fiscale restante prevăzute de art. II din Legea nr. 230/2004 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 38/2004 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, precum și a plafoanelor până la care se acordă scutiri la plată;

51. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 26 din 29 aprilie 2004 privind unele măsuri pentru finalizarea privatizării societăților comerciale aflate în portofoliul Autorității pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului și consolidarea unor privatizări, cu modificările și completările ulterioare, aprobată de Legea nr. 442 din 28 octombrie 2004;

52. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 37 din 19 mai 2004 privind măsuri de diminuare a arieratelor din economie, aprobată de Legea nr. 358 din 8 septembrie 2004,

modificată și completată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004 și Legea nr. 507 din 17 noiembrie 2004;

53. LEGEA Nr. 56 din 17 martie 2005 privind aprobarea Contractului de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții pentru Proiectul privind infrastructura municipală în domeniul alimentării cu apă, etapa a II-a, semnat la București la 15 martie 2004 și la Luxemburg la 19 martie 2004 - Republicare*)

54. LEGEA nr. 379 din 15 decembrie 2005 a bugetului de stat pe anul 2006, cu modificările și completările ulterioare;

55. HOTĂRÂREA nr. 368 din 28 aprilie 2005 privind aprobarea Programului Cercetare de Excelență - CEEX, modificată prin Hotărârea nr. 1077 din 15 septembrie 2005;

56. HOTĂRÂREA nr. 1320 din 27 octombrie 2005 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 763/2005 privind aprobarea Programului de iarnă în domeniul energetic pentru perioada octombrie 2005 - martie 2006

57. HOTĂRÂREA nr. 1410 din 17 noiembrie 2005 privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2005, pentru județul Hunedoara;

58. HOTĂRÂREA nr. 1862 din 22 decembrie 2005 pentru aprobarea proiectului „Incinerarea deșeurilor periculoase și sterilizarea deșeurilor provenite din activități medicale”;

59. ORDONANȚA nr. 39 din 14 iulie 2005 privind cinematografia, aprobată prin Legea nr. 328 din 14 iulie 2006, modificată și completată de Ordonanța de Urgență nr. 97 din 6 decembrie 2006, aprobată de Legea nr. 145 din 21 mai 2007;

60. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 26 din 31 martie 2005 privind abrogarea dispozițiilor legale referitoare la acordarea înlesnirilor la plata obligațiilor bugetare restante, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 244 din 15 iulie 2005;

61. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 48 din 15 iunie 2004 pentru adoptarea unor măsuri privind furnizarea energiei termice populației, pentru încălzirea locuinței și prepararea apei calde de consum, prin sisteme publice centralizate de alimentare cu energie termică;

- 62. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 92 din 14 iulie 2005** pentru modificarea art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2003 privind privatizarea Societății Comerciale „Siderurgica” - S.A. Hunedoara aprobată cu modificări prin Legea nr. 259 din 28 septembrie 2005;
- 63. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 198 din 22 decembrie 2005** privind constituirea, alimentarea și utilizarea Fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare pentru proiectele de dezvoltare a infrastructurii serviciilor publice care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Uniunii Europene;
- 64. LEGEA nr. 241 din 22 iunie 2006** pentru realizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare;
- 65. LEGEA nr. 266 din 29 iunie 2006** pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 28/2006 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale;
- 66. LEGEA nr. 486 din 27 decembrie 2006** a bugetului de stat pe anul 2007, modificată parțial prin Legea nr. 249 din 31 octombrie 2008;
- 67. HOTĂRÂREA nr. 49 din 12 ianuarie 2006** pentru aprobarea, pentru anul 2006, a Listei operatorilor economici aflați sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Economiei și Comerțului, care beneficiază de prevederile art. 10 alin. (7) din Legea bugetului de stat pe anul 2006 nr. 379/2005, a subvențiilor pe produse și a subvențiilor privind protecția socială acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier, a subvențiilor pentru acțiuni de ecologizare pentru Societatea Comercială „Romplumb” - S.A. Baia Mare, precum și a cheltuielilor de procesare pentru obținerea a 1 kg de octoxid de uraniu prin reprocesarea concentratelor tehnice neconforme, cu modificările și completările ulterioare;
- 68. HOTĂRÂREA nr. 498 din 12 aprilie 2006** privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2006 pentru companiile, societățile naționale și societățile comerciale, aflate sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Economiei și Comerțului, modificată parțial prin Hotărârea nr. 23 din 10 ianuarie 2007;
- 69. ORDONANȚA nr. 36 din 2 august 2006** privind instituirea prețurilor locale de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate;

70. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 8 din 16 februarie 2006 privind aprobarea unor măsuri financiare pentru operatorii economici de sub autoritatea Ministerului Economiei și Comerțului pe anul 2005, aprobată prin Legea nr. 504 din 28 decembrie 2006;

71. ORDINUL nr. 52 din 14 februarie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2006-2009 de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii în dezvoltarea exportului;

72. ORDINUL nr. 53 din 14 februarie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2006-2009 pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului, modificat de Ordinul nr. 169 din 15 mai 2006;

73. ORDINUL nr. 64 din 22 februarie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru profitul brut reinvestit modificat prin Ordinul nr. 101 și 172 din 17 mai 2006;

74. ORDINUL nr. 85 din 6 martie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2002-2006 de susținere a investițiilor realizate de către întreprinderi nou-înființate și microîntreprinderi, precum și a investițiilor de modernizare/retehnologizare a întreprinderilor mici și mijlocii;

75. ORDINUL nr. 101 din 22 martie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind modificarea Procedurii de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru profitul brut reinvestit, aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie nr. 64/2006, modificat de Ordinul nr. 172 din 17 mai 2006;

76. ORDINUL nr. 173 din 17 mai 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind modificarea Procedurii de implementare a Programului pentru informarea și educarea comercianților, aprobată prin

Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie nr. 56/2006;

77. ORDINUL nr. 2335 din 14 august 2006 pentru aprobarea Regulamentului privind concursul de selecție a proiectelor cinematografice în vederea acordării de credite financiare directe pentru dezvoltare de proiecte, producție și distribuire de filme;

78. HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al Agenției Fondului pentru Mediu nr. 4.2 din 9 iunie 2006 privind aprobarea „Proiectului privind procesarea deșeurilor de sticlă în vederea reciclării”;

79. DECIZIA Consiliului Uniunii Europene nr. 722/2007 privind acordarea unui ajutor de stat de urgență de către autoritățile din România pentru atenuarea efectelor secetei din 2006/2007 în sectorul agricol;

80. LEGEA nr. 388 din 31 decembrie 2007 - legea bugetului de stat pe anul 2008;

81. HOTARAREA colegiului director al AVAS nr. 39 din 29 august 2007 privind schema de ajutor de minimis acordat agenților economici din portofoliul AVAS în vederea maximizării recuperării creanțelor preluate de AVAS;

82. HOTĂRÂREA nr. 112 din 7 februarie 2007 pentru aprobarea subvențiilor pe produse, a subvențiilor privind protecția socială acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier, precum și a cheltuielilor de procesare pentru obținerea a 1 kg de octoxid de uraniu prin reprocesarea concentratelor tehnice neconforme, **modificată prin** Hotărârea nr. 1203 din 4 octombrie 2007;

83. HOTĂRÂREA nr. 296 din 21 martie 2007 privind aprobarea Mecanismelor de derulare a acțiunilor din Programul de promovare a exportului, administrat de Ministerul Economiei și Comerțului;

84. HOTĂRÂREA nr. 339 din 11 aprilie 2007 pentru aprobarea subvenției unitare acordate pentru acțiuni de ecologizare Societății Comerciale “Romplumb” - S.A. Baia Mare;

85. HOTĂRÂREA nr. 475 din 23 mai 2007 privind aprobarea Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare II, pentru perioada 2007-2013, modificată parțial prin Hotărârea nr. 705 din 2 iulie 2008;

- 86. HOTĂRÂREA nr. 1164 din 26 septembrie 2007** privind acordarea de ajutoare de minimis pentru dezvoltarea sau modernizarea întreprinderilor;
- 87. HOTĂRÂREA nr. 1165 din 26 septembrie 2007** pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții;
- 88. ORDINUL nr. 48 din 21 martie 2007 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie** privind aprobarea procedurii de implementare a „Programului național multianual pe perioada 2006-2009 pentru susținerea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la servicii de instruire și consultanță”;
- 89. ORDINUL nr. 51 din 21 martie 2007 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie** pentru aprobarea procedurii de implementare a „Programului național multianual pe perioada 2006-2009 de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii în dezvoltarea exportului”;
- 90. ORDINUL nr. 52 din 21 martie 2007 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie** pentru aprobarea procedurii de implementare a „Programului de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață”;
- 91. ORDINUL nr. 53 din 21 martie 2007 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie** pentru aprobarea procedurii de implementare a „Programului pentru creșterea competitivității IMM-urilor prin implementarea și certificarea sistemelor calității”;
- 92. ORDINUL nr. 54 din 21 martie 2007** pentru aprobarea procedurii de implementare a „Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru profitul brut reinvestit”;
- 93. ORDINUL nr. 125 din 19 ianuarie 2007** privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru compensarea pierderilor înregistrate ca urmare a prestării serviciilor de interes economic general de către societățile care produc, transportă, distribuie și furnizează energie termică, conținută de Ordonanța Guvernului nr. 36/2006 privind instituirea prețurilor locale de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate;

- 94. ORDINUL nr. 296 din 18 septembrie 2007** privind aprobarea schemei de ajutor de stat regional acordat pentru investițiile realizate în parcurile industriale;
- 95. ORDINUL nr. 452 bis din 28 septembrie 2007** privind acordarea de credite cu dobândă avantajoasă din bugetul asigurărilor pentru șomaj, pentru întreprinderi mici și mijlocii, unități cooperatiste, asociații familiale și persoane fizice autorizate care să desfășoare în mod independent activități economice;
- 96. ORDINUL nr. 586 din 5 iulie 2007** pentru aprobarea procedurii de implementare a „Programului național multianual pe perioada 2002-2009 de susținere a investițiilor realizate de către întreprinderi nou-înființate și microîntreprinderi, precum și a investițiilor de modernizare/retehnologizare a întreprinderilor mici și mijlocii;
- 97. ORDINUL nr. 1560 din 13 februarie 2007** privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2007 pentru companiile, societățile naționale și societățile comerciale, aflate sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Economiei și Comerțului, **modificată parțial prin** Ordinul nr. 2440 din 19 decembrie 2007;
- 98. ORDINUL nr. 1609 din 27 martie 2007** pentru aprobarea instituirii schemelor de ajutor de minimis pentru acțiunile de promovare a exportului privind participarea la târguri și expoziții internaționale în străinătate, organizarea de misiuni economice și acțiuni de promovare a exporturilor în străinătate și realizarea de studii de piață și pe produse, inclusiv pentru obiective complexe;
- 99. HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 4 bis din 4 mai 2007** privind aprobarea „Proiectului pentru efectuarea investițiilor necesare realizării de instalații noi de epurare a apelor uzate urbane și industriale”;
- 100. HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 5 din 4 mai 2007** privind aprobarea „Proiectului privind prevenirea, reducerea și controlul integrat al poluării”;
- 101. HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 7 din 4 mai 2007** privind aprobarea „Proiectului privind gestionarea deșeurilor lemnoase provenite de la exploatarea forestieră și pomicole și din industria lemnului”;
- 102. HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 8/2007** proiect privind reciclarea deșeurilor de ambalaje din mase plastice;

- 103. HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 12/2007** proiect privind reducerea emisiilor în aer a dioxidului de sulf, dioxidului de azot, particulelor și pulberilor în suspensie, plumb, monoxid de carbon, benzen și COV;
- 104. HOTĂRÂREA Comitetului de Avizare al AFM nr. 15/2007** proiect privind promovarea tehnologiilor curate și a producerii energiei din surse regenerabile de energie;
- 105. Dispoziția președintelui AFM nr. 69/2007** pentru aprobare proiect privind modernizarea, re tehnologizarea și achiziționarea instalațiilor de epurare a apelor uzate și industriale;
- 106. HOTĂRÂREA nr. 121 din 6 februarie 2008** pentru aprobarea subvențiilor pe produse și a subvențiilor privind protecția socială, acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier;
- 107. ORDINUL nr. 155 din 8 februarie 2008** privind aprobarea Schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea microîntreprinderilor pentru domeniul major de intervenție "Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor" în cadrul axei prioritare "Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local" din cadrul Programului operațional regional 2007-2013;
- 108. ORDINUL nr. 211 din 25 martie 2008** privind aprobarea schemelor de ajutor de stat „Stimularea IMM-urilor care procesează produse agricole în vederea obținerii unor produse alimentare, altele decât cele prevăzute în anexa 1 la Tratatul CE, precum și a celor care desfășoară activități de procesare a produselor agricole în vederea obținerii și utilizării surselor de energie regenerabilă și a biocombustibililor" și „Stimularea microîntreprinderilor din domeniul prelucrării primare a produselor forestiere lemnoase și nelemnoase”;
- 109. ORDINUL nr. 308 din 2 iulie 2008** privind aprobarea Schemei de ajutor de minimis „Ocuparea temporară a forței de muncă din rândul șomerilor pentru dezvoltarea comunităților locale”;
- 110. HOTĂRÂREA nr. 451 din 21 aprilie 2008** privind aprobarea subvenției unitare acordate pentru acțiuni de ecologizare Societății Comerciale "Romplumb" - S.A. Baia Mare;
- 111. HOTĂRÂREA nr. 1431 din 12 noiembrie 2008** privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli rectificate pe anul 2008 ale Societății Naționale a Lignitului Oltenia -

S.A. și Companiei Naționale a Uraniului - S.A., aflate sub autoritatea Ministerului Economiei și Finanțelor;

112. HOTĂRÂREA nr. 1680 din 10 decembrie 2008 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind asigurarea dezvoltării economice durabile;

113. ORDINUL nr. 387 din 11 februarie 2008 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis denumite „Ajutor de minimis pentru sprijinirea START-UP-urilor și SPIN-OFF-urilor inovative”, aferentă Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice", axa prioritară 2 "Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare", domeniul major de intervenție 2.3 "Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare", operațiunea 2.3.1 "Sprijin pentru START-UP-urile și SPIN-OFF-urile inovative";

114. ORDINUL nr. 477 din 20 februarie 2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de întreprinderile mici și mijlocii", aferentă operațiunii a) "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile", domeniul major de intervenție 1.1 "Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM", axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice";

115. ORDINUL nr. 478 din 20 februarie 2008 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis "Sprijin pentru consultanță specifică și instruire specializată acordată întreprinderilor mici și mijlocii pentru elaborarea și implementarea proiectelor de investiții", aferentă operațiunii a) "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile", domeniul major de intervenție 1.1 "Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM", axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice";

116. ORDINUL nr. 567 din 2 septembrie 2008 pentru aprobarea Schemei de ajutor de minimis "Sprijinirea activităților economice în vederea diversificării economiei rurale și a creșterii calității vieții în spațiul rural";

117. ORDINUL nr. 632 din 4 martie 2008 privind aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii în vederea accesului la broadband și la serviciile conexe", aferentă operațiunii 3.1.1 "Sprijinirea accesului la broadband și la serviciile conexe", domeniul major de intervenție 3.1 "Susținerea utilizării tehnologiei informației", axa prioritară 3 "Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice";

118. ORDINUL nr. 724 din 30 mai 2008 pentru aprobarea Procedurii de implementare a Programului de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață;

119. ORDINUL nr. 725 din 30 mai 2008 privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru profitul brut reinvestit;

120. ORDIN nr. 793 din 12 iunie 2008 privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare – START;

121. ORDINUL nr. 1239 din 2 octombrie 2008 pentru aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2002-2011 de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri;

122. ORDINUL nr. 1293 din 23 aprilie 2008 pentru aprobarea schemei de ajutor de stat regional "Finanțarea proiectelor de investiții inițiale în cercetare-dezvoltare și inovare", aferentă operațiunilor 2.3.2 "Dezvoltarea infrastructurii C-D în întreprinderi și crearea de noi locuri de muncă în cercetare" și 2.3.3 "Promovarea inovării în cadrul firmelor" din cadrul domeniului major de intervenție 2.3 "Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI)", axa prioritară 2 "Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare", din Programul operațional sectorial "Creșterea competitivității economice";

123. ORDINUL nr. 1862 din 13 iunie 2008 pentru aprobarea schemei de ajutor de minimis "Sprijin acordat IMM pentru implementarea standardelor internaționale și pentru creșterea competitivității prin accesul pe noi piețe și internaționalizare", aferentă operațiunilor

b) "Sprijin pentru implementarea standardelor internaționale" și c) "Sprijin pentru accesul IMM pe noi piețe și internaționalizare", domeniului major de intervenție 1.1 "Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM", axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient" din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice";

124. LEGEA nr. 18 din 26 februarie 2009 a bugetului de stat pe anul 2009;

125. HOTĂRÂREA nr. 202 din 26 noiembrie 2009 pentru aprobarea Normei privind finanțarea cu dobândă subvenționată a operatorilor economici, în numele și în contul statului (NI-FIN-06-IV/0);

126. HOTĂRÂREA nr. 622 din 20 mai 2009 pentru aprobarea subvențiilor pe produse și a subvențiilor privind protecția socială, acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier în anul 2009;

127. HOTĂRÂREA nr. 722 din 17 iunie 2009 privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2009 pentru unii operatori economici aflați sub autoritatea Ministerului Economiei;

128. ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 110 din 12 octombrie 2009 privind acordarea unor ajutoare de stat operatorilor economici care prestează serviciul public de producere, transport și distribuție a energiei termice în sistem centralizat către populație;

129. ORDINUL nr. 252 din 16 octombrie 2009 pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat acordat operatorilor economici care prestează serviciul de interes economic general de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat către populație.

ANEXA STATISTICĂ